

Roșia Montană

**Dezvoltarea durabilă a
comunității Roșia Montană
și proiectul Roșia Montană**

Cuprins:

CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE	5
REZUMATUL IMPACTURILOR ECONOMICE GENERATE DE PROIECTUL ROȘIA MONTANĂ	6
Cele cinci capitaluri ale dezvoltării durabile	7
APLICAREA POLITICII DE DEZVOLTARE DURABILĂ A RMGC	11
A) Politici de conduită în afaceri ale RMGC	13
B) Participarea publică și aportul acesteia în procesul de dezvoltare durabilă	14
C) Program de formare profesională organizat de RMGC	17
D) Locuri de muncă create direct sau indirect	19
E) Aportul RMGC la dezvoltarea mediului de afaceri	24
F) Planul pentru etapa post-închidere	25
G) Politica RMGC pentru selecție și recrutare de personal	26
H) Gifford: Propuneri inițiale pentru turism în Roșia Montană	32
PROGRAMELE ȘI PARTENERIATELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ PRENTRU ROȘIA MONTANĂ	65

CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE

Această anexă ilustrează contextul dezvoltării durabile din cadrul Proiectului Roșia Montană (RMP) și prezintă acțiunile directe întreprinse de către SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) intern, în cadrul companiei, în vederea sprijinirii acestui proces. De asemenea, prezintă diferite inițiative de dezvoltare durabilă, la care RMGC este partener, inițiative ce sunt constituite în cadrul și în vecinătatea comunității Roșia Montană, încă de la începerea etapei de proiectare a RMP.

Premiza de la care pornește prezentarea contextului dezvoltării durabile, este faptul că Proiectul Roșia Montană (RMP) va fi un catalizator pentru dezvoltarea economică locală și regională. Este binecunoscut faptul că pentru orice tip de dezvoltare industrială majoră efectele vor fi atât pozitive, cât și negative. RMGC se angajează ca atât individual precum și prin participarea la parteneriate să garanteze faptul că impactul pozitiv va fi amplificat. RMGC va avea ca prioritate o abordare participativă (implicarea publicului interesat în luarea deciziilor) acolo unde este posibilă și va căuta îndrumare din partea autorităților locale și regionale și din partea comunității atunci când se vor lua decizii cu referire la probleme ce pot afecta dezvoltarea zonei. Efectele negative vor fi atenuate prin măsurile care au fost descrise în raportul studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM).

Roșia Montană Gold Corporation admite faptul că pentru a îndeplini angajamentele cu privire la procesul de dezvoltare durabilă, trebuie să acopere cele trei elemente de bază ale procesului de dezvoltare durabilă: social, economic și de mediu. Aceste elemente sunt prezentate detaliat mai jos ca 5 domenii interdependente, care constituie cheia dezvoltării durabile.

- **CAPITALUL FINANCIAR:** include mijloacele financiare disponibile pentru a permite dezvoltarea celorlalte capitaluri;
- **CAPITALUL MATERIAL:** include infrastructura și produsele de consum necesare pentru facilitarea activităților umane, protecția mediului și dezvoltarea comunităților;
- **CAPITALUL UMAN:** include cunoștințele, competențele și însușirile individuale care derivă din

educație, instruire, experiență, care ajută la obținerea bunăstării personale;

- **CAPITALUL SOCIAL:** include rețelele sociale, normele de comportament, valorile și înțelegerile împărtășite în cadrul unui grup, care facilitează cooperarea din și dintre grupuri.

- **CAPITALUL NATURAL:** include resursele regenerabile și neregenerabile care intră în procesul de producție și astfel satisfac nevoile de consum, precum și cadrul natural care poate fi folosit în scop productiv, are valențe peisagistice sau este esențial pentru păstrarea vieții – cum este de exemplu stratul de ozon.

În sprijinul celor afirmate mai sus, RMGC a stabilit o Politică pentru dezvoltare durabilă¹ ce va fi prezentată în cadrul acestei anexe. Componentele de susținere ale acestei politici sunt de asemenea prezentate, ele fiind un set de inițiative desfășurate la nivelul autorităților, comunității și a companiei, ca părți integrante ale Parteneriatelor și programelor de dezvoltare durabilă Roșia Montană.

Dintre cele 5 capitaluri, probabil că cel mai familiar este capitalul uman, reprezentând una dintre resursele cele mai valoroase dintr-o comunitate. Poate este la fel de familiar și capitalul material, folosind capitalul uman pentru a permite comunității să-și construiască mediul înconjurător. Capitalul natural stă la baza unei vieți sănătoase, prin urmare este de importanță vitală pentru existența însăși a comunității. Ideea capitalului social este poate mai puțin familiară, acesta subliniind importanța stabilirii relațiilor sociale, a normelor de comportament și încrederea reciprocă, în orice întreprindem, pe plan social sau economic. Când stabilim contextul dezvoltării durabile este necesar să conștientizăm și nevoile economice pentru dezvoltare. Astfel, capitalul financiar permite dezvoltarea sau protejarea celorlalte capitaluri. În acest caz, una dintre contribuțiile majore ale RMP pentru dezvoltarea durabilă este reprezentat de infuzia de capital dată de activitățile sale economice. Acesta este motivul pentru care vom descrie capitalul financiar primul, înainte de a detalia celelalte cinci capitaluri.

1

Aceasta este o versiune îmbunătățită a politicii ce a fost deja prezentată în planurile de management prezentate în documentația EIM – politica a fost îmbunătățită ca urmare a feedback-ului primit în urma consultărilor publice.

REZUMATUL IMPACTURILOR ECONOMICE GENERATE DE PROIECTUL ROȘIA MONTANĂ

Magnitudinea impactului economic direct este prezentată în dolari SUA și se bazează pe prețul mediu internațional al aurului și argintului, estimat pe termen mediu.

Monedă: US\$

Prețul aurului: 600 US \$/uncie (estimare pentru durata proiectului),

Prețul argintului: 10,50 US \$/uncie (estimare pentru durata proiectului),

Redevență: 2%

Dividende pentru statul român: 19,3%

Cota de impozitare a companiei: 16%

TOTAL (milioane US \$)(cheltuieli efectuate până în momentul de față)		Observații		
<u>Impozite, taxe și dividende</u>				
Impozit pe salarii	177			
Impozit pe profit	284	Beneficiarul principal va fi statul român .		
Redevență	101			
Impozite pe terenuri și proprietate (Roșia Montană)	33	Începând cu 2006, compania va fi printre primii 5 contribuabili la bugetul de stat.		
Taxe pentru scoatere din fond forestier	13			
Taxe pentru scoatere din fond agricol	1			
Taxa de înregistrare carte funciară	3			
Taxe vamale și accize	113	Impozite aferente schimbării categoriei de folosință a terenurilor		
Alte impozite și taxe (inclusiv pentru autorizații și aprobări)	1			
Dividende pentru statul român	306	Beneficii depline, lipsite de riscuri		
Total	1,032			
INVESTIȚIE TOTALĂ	922			
Capital inițial	638			
Capital pentru menținerea nivelului actual al activităților (investiție inițială 160 milioane US \$)	284			
<u>INFRASTRUCTURĂ</u>				
Drumuri și electricitate	81			
Piatra Albă și Alba Iulia (amplasamente de strămutare)	14			
Centru medical și unitate de pompieri	1			
Total	96			
<u>ACTIVITATE ECONOMICĂ</u>				
	<u>Total cheltuieli</u>	<u>În afara României</u>	<u>România</u>	<u>%Beneficiu (România)</u>
Capital inițial	638			
Capital pentru menținerea nivelului actual al activităților	284			
Cheltuieli de exploatare	2,030	190	448	70%
		135	149	52%
Cotă din profit pentru statul român	306	855	1,175	58%
Impozit pe profit	284		-	
Redevență	101	-	306	100%
Alte impozite (inclusiv deja plătite)	60	-	284	100%
		-	101	100%
		-	60	100%
Total	3,703	1,180	2,523	68%
<u>BENEFICII</u>				
cota RMGC din beneficii financiare directe / procent din total	1,258	55%		
cotă stat din beneficii financiare directe / procent din total	1,032	45%		
Total	2,290	100%		

Cele cinci capitaluri ale dezvoltării durabile

Cele 5 capitaluri ale dezvoltării durabile care vor utiliza o mare parte din aceste resurse economice sunt prezentate în cele ce urmează pe baza rezumatului impactului economic direct al RMP de mai sus.

Sunt incluse impactul asupra dezvoltării economice, administrării fiscale, taxelor și impozitelor, dat de:

- o medie de 1200 de locuri de muncă pe perioada construcției, pe parcursul a doi ani, majoritatea fiind ocupate cu forță de muncă locală;
- 634 de locuri de muncă pe perioada exploatarei (prin angajare directă, incluzând și contractele pentru servicii de curățenie, pază, transport, etc., pe parcursul a 16 ani, cele mai multe fiind ocupate cu forță de muncă locală;
- aproximativ 6000 locuri de muncă generate indirect pentru o perioadă de 20 de ani, la nivel local și regional²
- 1 miliard USD, reprezentând: partea cuvenită statului din profitul realizat, impozitele pe profit, redevențe și alte taxe și impozite către autoritățile locale, regionale și naționale din România;
- 1,5 miliarde USD, reprezentând valoarea bunurilor și serviciilor procurate din România: 400 milioane USD pe perioada construcției (2 ani) și 1,1 miliarde USD pe perioada activității de producție (16 ani).

Pentru diversificarea și dezvoltarea oportunităților economice oferite de către Proiectul Roșia Montană, RMGC cooperează, de asemenea, pe plan local, cu părțile interesate pentru demararea propriilor activități comerciale:

- înființarea în zonă a unei instituții de micro-creditare, care să permită, în condiții avantajoase, accesul la finanțare;
- crearea unui centru de afaceri și incubatoare de afaceri pentru a oferi sprijin, instruire (antreprenorială, planuri de afaceri, management administrativ și fiscal, etc.), consultanță juridică, financiară și administrativă, pentru a promova dezvoltarea mediului de afaceri local și regional. Acest lucru este necesar atât pentru furnizarea de bunuri și servicii Proiectului Roșia Montană, cât și pentru a încuraja spiritul întreprinzător al localnicilor, în ideea pregătirii pentru nevoile de dezvoltare durabilă de după finalizarea RMP.

Capitalul material

Infrastructura – incluzând clădirile, alimentarea cu energie, transportul, alimentarea cu apă și gestionarea deșeurilor:

- Creșterile de venit pentru agențiile guvernamentale, de ordinul a 1 miliard USD pentru de 20 de ani (perioada de construcție - activitate de producție - închidere) vor însemna fonduri suplimentare pe care autoritățile le pot aloca pentru îmbunătățirea infrastructurii din comunitate;

² Economisții au argumentat faptul că efectul multiplicator al RMP este de ordinul a 1 loc de muncă direct la 30 de locuri de muncă permanente indirecte timp de peste douăzeci de ani - metodologia utilizată poate fi consultată prin cerere directă depusă la RMGC. Cu toate acestea, se folosește un raport mai conservator de 1 : 10 -Direct : Indirect este utilizat aici pentru a respecta efectele multiplicatoare acceptate la nivel internațional pentru marile proiecte de exploatare minieră în regiunile sărace, după cum se menționează în Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD 2006) Politici în domeniul mărfurilor pentru dezvoltare: un nou cadru pentru lupta împotriva sărăciei. TD/B/COM.1/75, Geneva, Elveția. Din experiență cunoaștem, datorită faptului că cifrele acestui raport sunt foarte des întâlnite și în Canada.

- De asemenea, RMGC va construi noua localitate Piatra Albă și cartierul Dealul Furcilor din Alba Iulia pentru strămutarea populației. Piatra Albă va include un nou centru civic, zone comerciale și rezidențiale. La finalizarea RMP, acestea vor fi transferate autorităților locale. Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare (RRAP) conține toate detaliile acestor inițiative.

Capitalul uman

Include sănătatea și educația:

- construirea unui dispensar și a unei clinici private la Piatra Albă (a se vedea RRAP), accesibile întregii comunități, prin asigurări de sănătate;
- modernizarea unei aripi a spitalului din Abrud, accesibil întregii comunități prin sistemul național de asigurări de sănătate;
- implementarea sistemului medical SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) în regiune;
- construirea unei noi școli, a unui centru civic și rezidențial la Piatra Albă. Acest program este descris în detaliu în RRAP;
- campanii de sănătate de conștientizare (în parteneriat cu autoritățile locale și ONG-uri) cu referire la: sănătatea reproducerii, nutriție și stil de viață, etc.
- parteneriate cu organizații de învățământ și ONG-uri referitoare la îmbunătățirea unităților de învățământ din regiune și accesul la acestea; de exemplu: ONG-urile și autoritățile locale au colaborat pentru înființarea unui parteneriat educațional cu sediul la CERT (Centrul de Resurse pentru TINERi Apuseni - www.certapuseni.ro).

Capitalul social

Include pregătirea profesională, întărirea relațiilor din cadrul comunității, a rețelelor sociale și capacitatea instituțiilor de a le sprijini, conservarea patrimoniului cultural:

- eforturi pentru dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural din Roșia Montană atât pentru localnici, cât și în scopuri turistice – RMGC este partener în cadrul Parteneriatului pentru patrimoniul cultural Roșia Montană (info@rmchp.ro)
- oportunități de educație pentru adulți și de îmbunătățire a abilităților acestora, prin programe de instruire, fonduri și burse școlare, cu scopul de a crește șansele de angajare, atât direct, la RMGC, cât și indirect – RMGC este partener în Programul de pregătire profesională și meserii Roșia Montană;
- programe de asistență pentru persoane și grupuri vulnerabile, și consolidarea rețelei sociale, în special în Roșia Montană – RMGC este partener în Programul vecin bun Roșia Montană care este sub conducerea ONG-ului local Pro Roșia (info@rmgnp.ro);
- RMGC sprijină parteneriatul aflat sub conducerea ONG-urilor care lucrează cu tinerii din zonă, pentru îmbunătățirea și sporirea potențialului comunității (www.certapuseni.ro).

Capitalul natural

Încorporează peisajul, biodiversitatea, calitatea apei, ecosistemele:

- măsurile incluse în planurile de management ale RMP și în Procedurile standard de operare pentru prevenirea accidentelor și managementul urgențelor (SOP) vor avea ca rezultat atenuarea impactului asupra mediului și îmbunătățirea condițiilor de mediu, așa cum este prevăzut în EIM;
- îmbunătățirea condițiilor de mediu va crește calitatea vieții în Roșia Montană;
- instruire și asistență pentru integrarea aspectelor legate de calitatea mediului în planurile de afaceri;
- campanii de conștientizare cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului în cadrul activităților economice;
- impunerea unor standarde de mediu odată cu acordarea împrumuturilor prin micro-finanțare, incluzând monitorizarea măsurilor de protecție a mediului;
- Codul de Conduită în Afaceri prin care se solicită furnizorilor RMP să respecte standardele RMGC cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului.

Viziunea RMGC asupra beneficiilor sociale și economice ale RMP este prezentată în Planul de dezvoltare durabilă a comunității și în EIM Capitolul 4.8 – Mediul social și economic.

Pentru a-și îndeplini angajamentele, RMGC este conștientă de faptul că trebuie să colaboreze cu comunitatea, autoritățile și societatea civilă în problemele direct legate de dezvoltarea zonei.

Această abordare permite comunității să dețină, să orienteze și să controleze toate chestiunile de dezvoltare relevante, în mod integrat și cu participarea tuturor părților interesate.

În spiritul acestui angajament, RMGC a efectuat deja un program extins de consultări, constând în 1262 întâlniri individuale și interviuri, și în distribuirea de chestionare prin care s-au obținut peste 500 răspunsuri, în 18 întâlniri cu grupuri centrale și 65 de dezbateri publice, pe lângă discuțiile cu autoritățile guvernamentale, cu organizațiile neguvernamentale și potențialii factori implicați. Observațiile publicului interesat au fost folosite pentru pregătirea Planurilor de Management ale EIM aferente Proiectului Roșia Montană precum și la elaborarea anexei la EIM.

Sprijinul dat dezvoltării durabile a zonei va fi derulat în cadrul parteneriatelor, conform îndrumărilor diverselor organizații cum este Programul pentru dezvoltare al Națiunilor Unite (PDNU). De exemplu, măsurile de atenuare a efectelor negative și de amplificare a beneficiilor socio-economice vor fi derulate sub îndrumarea Centrului de cercetare socio-economică Roșia Montană (info@rmserc.ro), care, la rândul său, are ca partener autoritățile locale. Acest lucru va permite o evaluare transparentă a eficienței sprijinului dat procesului de dezvoltare durabilă și va pune la dispoziție un forum pentru implementarea îmbunătățirilor necesare.

Alte parteneriate ce sprijină procesul de dezvoltare durabilă sunt prezentate mai jos în această anexă, în capitolul intitulat Parteneriate și programe de dezvoltare durabilă a comunității Roșia Montană. (www.rmsdpps.ro)

Dincolo de beneficiile imediate directe și indirecte, prezența Proiectului Roșia Montană ca investiție majoră, va îmbunătăți climatul economic al zonei, care la rândul său va încuraja și va promova dezvoltarea activităților economice care nu sunt legate de minerit. Se așteaptă ca această creștere calitativă a climatului investițional și economic să conducă la oportunități de afaceri care să se dezvolte în paralel cu RMP, chiar dacă se depășește cu mult sfera activităților direct legate de exploatarea minieră. Diversificarea dezvoltării economice este un beneficiu important al investițiilor generate pentru realizarea RMP.

POLITICA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMPANIEI RMGC

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. se angajează la o exploatare responsabilă și la o dezvoltare durabilă a comunităților în care ne desfășurăm activitatea.

Depunem toate eforturile pentru a aplica cele mai avansate practici industriale în concordanță cu legislația românească și europeană și cu standardele internaționale în toate aspectele activității noastre: sociale, de mediu și economice.

Se vor face toate eforturile pentru a face din această politică o realitate, fiind împărtășită de fiecare angajat și de fiecare contractant cu care lucrează compania.

Pentru a materializa angajamentul nostru, ne angajăm la:

- *Transparență, onestitate, responsabilitate, integritate și legalitate în toate aspectele conducerii corporatiste și în tot ceea ce întreprindem în relație cu părțile interesate, inclusiv autoritățile, comunitatea, angajații și acționarii noștri.*
- *Să aderăm la cea mai bună practică de Responsabilitate Socială care guvernează la nivel global (așa cum este definită de ISO 26000) inclusiv asumarea responsabilității pentru impactul activităților noastre asupra societății și mediului, și comportându-ne întotdeauna într-o manieră responsabilă și etică.*
- *Să respectăm, să protejăm și să promovăm drepturile omului, cultura, obiceiurile și valorile comunității gazdă.*
- *Să implicăm autoritățile, comunitatea și alte părți interesate în toate deciziile legate de proiectul nostru.*
- *Să identificăm, să evaluăm, controlăm și să atenuăm riscurile pentru comunitatea gazdă, angajați, contractanți și pentru mediu.*
- *Să prevenim sau eventual să diminuăm și să remediem orice efecte negative ale proiectului asupra mediului.*
- *Să căutăm să îmbunătățim permanent măsurile de protecție a mediului până dincolo de cerințele legale.*
- *Să implementăm un sistem de management pentru a asigura integrarea criteriilor sociale și de mediu în luarea deciziilor de planificare, procesare și operaționale.*
- *Să realizăm o monitorizare comprehensivă și auditări pentru a asigura conformarea cu legislația în domeniu, directivele și standardele relevante, și să întocmim rapoarte periodice.*
- *Să contribuim activ la conservarea biodiversității.*
- *Să promovăm și să implementăm folosirea eficientă a resurselor și să practicăm reducerea deșeurilor, re folosirea și reciclarea.*
- *Să asigurăm prioritate la angajare pentru forța de muncă locală prin asigurare de educație și instruire, în conformitate cu nevoile companiei noastre.*
- *Să facilităm creșterea capacității întreprinderilor locale mici și mijlocii (IMM-uri) și să le acordăm prioritate la furnizarea de bunuri, servicii și alte cerințe pentru proiectele noastre.*
- *Să facilităm dezvoltarea comunității prin promovarea, inițierea și sprijinirea parteneriatelor de dezvoltare durabilă.*
- *Să alocăm și să garantăm resurse financiare suficiente pentru a ne îndeplini toate angajamentele, inclusiv acelea care se extind și după închiderea minei.*
- *Să participăm în mod proactiv, împreună cu autoritățile locale și cu comunitatea gazdă la planificarea activităților de după închiderea minei.*

La Roșia Montană și în oricare alt loc unde activăm, dorim ca investiția noastră să fie un catalizator al dezvoltării durabile a comunității gazdă și a economiei țării. La sfârșitul proiectelor noastre vrem să rămână o comunitate mai puternică decât am găsit-o – cu mediul reabilitat pe termen lung, o folosință benefică a terenului după închidere și în viitor, după închiderea minei, o economie diversificată și viabilă.

APLICAREA POLITICII DE DEZVOLTARE DURABILĂ A RMGC

Există un număr de inițiative, politici, evenimente și perspective care demonstrează felul în care RMGC se angajează să sprijine implementarea procesului de dezvoltare durabilă. În cele ce urmează prezentăm doar câteva exemple:

- Transparență, onestitate, responsabilitate, integritate și legalitate în toate aspectele conducerii corporatiste și în tot ceea ce întreprindem în relație cu toate părțile interesate, inclusiv autoritățile, comunitatea, angajații și acționarii noștri.

A se consulta Politica de conduită în afaceri a RMGC: punctul A) de mai jos.

- Să aderăm la cea mai buna practică de Responsabilitate Socială care guvernează la nivel global (așa cum este definită de ISO 26000) inclusiv asumarea responsabilității pentru impactul activităților noastre asupra societății și mediului, și comportându-ne întotdeauna într-o manieră responsabilă și etică.

RMGC implementează inițiativa ISO 26000 pentru a veni în ajutorul managerilor în vederea eficientizării activităților zilnice astfel încât să devină din ce în ce mai responsabili din punct de vedere social.

- Să respectăm, să protejăm și să promovăm drepturile omului, cultura, obiceiurile și valorile comunității gazdă

A se consulta Planurile de management al patrimoniului cultural din cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului aferent Proiectului Roșia Montană (EIM)

- Să implicăm autoritățile, comunitatea și alte părți interesate în toate deciziile legate de proiectul nostru.

A se vedea Participarea Publică: punctul B) de mai jos.

- Să identificăm, să evaluăm, controlăm și să atenuăm riscurile pentru comunitatea gazdă, angajați, contractanți și pentru mediu.

Documentat în EIM.

- Să prevenim sau eventual să diminuăm, să atenuăm și să remediem orice efecte negative ale proiectului asupra mediului.

Documentat în EIM.

- Să căutăm să îmbunătățim permanent măsurile de protecție a mediului până dincolo de cerințele legale

Documentat în EIM.

- Să implementăm un sistem de management social și de mediu pentru a asigura integrarea criteriilor sociale și de mediu în luarea deciziilor de planificare, procesare și operaționale

Documentat în EIM.

- Să realizăm o monitorizare comprehensivă și auditări pentru a asigura conformarea cu legislația în domeniu, directivele și standardele relevante, și să întocmim rapoarte periodice.

Documentat în EIM.

- Să contribuim activ la conservarea biodiversității.

A se consulta Planul de Management al Biodiversității din cadrul EIM plus clarificările relevante prezentate în Anexa la Raportul EIM. De asemenea a se consulta programele și parteneriatele de dezvoltare durabilă pentru Roșia Montană (RMSDPP) cu privire la biodiversitate, mediu, tineret, educație, etc., prezentate în cadrul acestei anexe.

- Să promovăm și să implementăm folosirea eficientă a resurselor și să practicăm reducerea deșeurilor, re folosirea și reciclarea.

De asemenea a se consulta EIM.

A se consulta (RMSDPP)

- Să asigurăm prioritate la angajare pentru forța de muncă locală prin asigurare de educație și instruire, în conformitate cu nevoile companiei noastre.

A se vedea programul de formare profesională organizat de RMGC: punctul C) de mai jos

A se vedea lista locuri de muncă directe și indirecte punctul D) de mai jos

A se vedea Politica de Recrutare și Selecție: punctul G) de mai jos

A se vedea de asemenea parteneriatele prezentate în (RMSDPP)

- Să facilităm creșterea capacității întreprinderilor locale mici și mijlocii (IMM-uri) și să le acordăm prioritate la furnizarea de bunuri, servicii și alte cerințe pentru proiectele noastre.

A se consulta aportul RMGC la dezvoltarea mediului de afaceri: punctul E) de mai jos.

A se vedea parteneriatele prezentate în (RMSDPP)

- Să facilităm dezvoltarea comunității prin promovarea, inițierea și sprijinirea parteneriatelor de dezvoltare durabilă

A se vedea implicarea RMGC în programele și parteneriatele prezentate în (RMSDPP)

- Să alocăm și să garantăm resurse financiare suficiente pentru a ne îndeplini toate angajamentele, inclusiv acelea care se extind și după închiderea minei.

Baza acestui angajament a fost stabilită în EIM (inclusiv un buget pentru protejarea și restaurarea patrimoniului cultural). Ne așteptăm ca multe organizații externe companiei să monitorizeze îndeplinirea acestui angajament. Deja, mulți dintre partenerii RMSDPP au inițiat formarea unei platforme publice pe această temă, numită „Roșia Montană Watch” (a se vedea de asemenea parteneriatele prezentate în RMSDPP).

- Să participăm în mod proactiv, împreună cu autoritățile locale și cu comunitatea gazdă la planificarea activităților de după închiderea minei

A se consulta planul pentru etapa de post-închidere: F) de mai jos

A se consulta de asemenea parteneriatele prezentate în RMSDPP.

A) POLITICI DE CONDUITĂ ÎN AFACERI ALE RMGC

Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) își desfășoară activitatea și afacerile cu onestitate, integritate în conformitate cu cele mai înalte standarde etice și conform legii.

Obiectivul acestor Politici de Conduită în Afaceri (“Politicile”) este de a asigura că toți consultanții principali, contractori, furnizori și reprezentanții (colectiv “Furnizorii”) își desfășoară activitatea în conformitate cu acestea.

Aceste Politici se aplică tuturor Furnizorilor RMGC și prevede un set de standarde etice pe care aceștia sunt încurajați să le respecte în procesul de desfășurare a activității și constituie o condiție pentru prestarea de servicii către Societate. RMGC este pregătită să se retragă din orice relație contractuală dacă Furnizorul nu acționează în conformitate cu aceste Politici.

1.0 CONFORMITATE CU LEGEA

RMGC se va conforma tuturor legilor, regulilor și regulamentelor locului în care își desfășoară activitatea și cere Furnizorilor săi de servicii să facă la fel.

2.0 TRANSPARENȚA ȘI INFORMAREA PUBLICULUI

RMGC se angajează să se conformeze în orice moment cu normele legale privind transparența în afaceri și informarea publicului cu privire la diferitele aspecte ale activității sale.

Toate comunicările către publicul interesat cu privire la activitățile și demersurile economice ale RMGC vor fi informative, actuale, efective, exacte, consecvente și distribuite în conformitate cu toate cerințele legale și respectând toate regulamentele aplicabile.

3.0 CONFIDENȚIALITATE

În cursul furnizării de servicii către RMGC, Furnizorii pot primi informații confidențiale cu privire la activitățile și demersurile economice ale Societății. Toți Furnizorii vor păstra acest tip de informații în strictă confidențialitate, nu vor divulga asemenea date unei terțe părți și nu vor folosi informațiile în scop sau beneficiu personal. Aceste restricții privind dezvăluirea informațiilor confidențiale rămân valabile și după încetarea oricărui raporturi contractuale cu RMGC.

4.0 TRANZACȚII BURSIERE ILEGALE

Nici un Furnizor nu va tranzacționa valori mobiliare emise de RMGC, dacă deține informații confidențiale care pot influența piața de tranzacționare sau valoarea acestor titluri.

5.0 CONFLICTUL DE INTERESE

Furnizorii vor avea obligația să evite situațiile de conflict de interese și să se abțină de la orice activitate care poate fi

interpretată ca fiind un conflict de interese sau percepută ca un potențial conflict de interese.

6.0 ÎNLĂTURAREA CORUPȚIEI, FAVORITISMELOR ȘI A RECOMPENSELOR ÎN SFERA POLITICĂ

RMGC interzice mita sub toate formele sale precum și plățile politice. RMGC face plăți numai în interesul serviciilor legitime și la rata care reflectă valoarea de piață. Societatea nici nu promite, nici nu accepta mită sau orice alte avantaje care ar putea fi considerate, direct sau indirect drept mită.

RMGC va iniția raporturi contractuale numai după prezentarea și aducerea la cunoștința viitorilor colaboratori a politicilor. Societății și după ce se va asigura ca aceste companii nu se vor angaja în acte de corupție, că nu vor face plăți ne-autorizate în numele RMGC și că nu vor acționa pentru a deghiza plăți politice.

Prevederile contractelor încheiate de către Societate vor cere ca toți Furnizorii să se conformeze acestor Politici și aceștia vor permite RMGC să auditeze registrele contabile, înregistrările sau alte documente având legătură cu serviciile furnizate către Societate.

7.0 RAPORTAREA UNEI CONDUITE NECORESPUNZĂTOARE

RMGC și-a asumat obligația de a-și conduce activitățile și afacerile în mod legal și etic și a adoptat o politică de raportare a conduitelor neconforme cu legea. Toți Furnizorii sunt încurajați să se conformeze acestei politici pentru a raporta orice încălcare a legilor, a regulilor, a regulamentelor și a acestor Politici. RMGC interzice orice acțiune represivă împotriva oricărei persoane care, cu bună credință, a raportat o posibilă încălcare. Este inacceptabilă depunerea intenționată a unui raport fals.

8.0 CONSECINȚELE ÎNCĂLCĂRII POLITICILOR

Neconformarea cu aceste Politici poate avea consecințe severe, care pot implica încetarea tuturor raporturilor contractuale cu Furnizorii fără notificare. Încălcarea acestor Politici poate avea drept efect încălcarea legislației în vigoare și în acest caz Societatea va sesiza autoritățile competente, fapt care ar putea determina aplicarea de amenzi sau tragerea la răspundere contravențională sau penală.

B) PARTICIPAREA PUBLICĂ ȘI APORTUL ACESTEIA ÎN PROCESUL DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Participarea publică este procesul prin care sunt puse la dispoziția comunității abilitățile și cunoștințele care îi vor permite să participe la luarea deciziilor legate de proiect, care vor afecta viața membrilor săi. De asemenea, permite comunității să observe modul în care alte posibile planuri de dezvoltare, fie vor fi puse în valoare fie vor fi împiedicate de procesul de implementare a proiectului. Procesul implică trei grupuri cheie: autoritățile de stat de la toate nivelurile, societatea și comunitatea. Participarea publică diferă de consultarea publică prin faptul că, în cazul consultării, societatea ia deciziile și apoi informează autoritățile statului și comunitatea. Participarea implică grupurile cheie în procesul decizional.

Valorile de bază ale participării publice sunt următoarele:

- Publicul trebuie să aibă un cuvânt de spus în legătură cu deciziile referitoare la acțiuni care le pot afecta viața.
- Participarea publică include promisiunea că decizia va fi influențată de contribuția publicului.
- Participarea publică promovează deciziile durabile prin recunoașterea și comunicarea nevoilor și intereselor tuturor participanților, inclusiv factorilor de decizie.
- Prin participarea publică se caută și se facilitează implicarea persoanelor potențial afectate de o decizie sau care sunt interesate în legătură cu o decizie.
- Prin participarea publică se caută să se obțină propuneri de la participanți în legătură cu modul de participare a acestora.
- Prin participarea publică sunt furnizate participanților informațiile de care au nevoie pentru a participa în mod eficient.
- Prin participarea publică se comunică participanților modul în care propunerilor lor au influențat decizia.

Conform acestor standarde, eforturile inițiale de participare publică depuse de societate au fost insuficiente inițial, deoarece cel mai adesea tendința a fost aceea de a prezenta un plan comunității, decât de a implica membrii comunității în procesul de planificare.

Din acest motiv, atât Planul de dezvoltare durabilă a comunității (CSDP), cât și Fundația vor continua să fie supuse examinării din partea publicului. Dezvoltarea oricăror inițiative cu privire la dezvoltarea durabilă a comunității implicând în mod activ comunitatea locală, autoritățile, alți investitori, va garanta viabilitatea acestora.

În cadrul acestui proces de participare publică se vor dezbate, printre altele, următoarele aspecte legate de proiectul Roșia Montană:

- Ocuparea forței de muncă și instruire
- Sănătate

- Educație
- Alimentarea cu energie
- Canalizarea și deversarea apelor uzate
- Alimentarea cu apă
- Depozitarea deșeurilor menajere
- Comunicații
- Strămutare
- Transport
- Locuințe
- Poliție
- Pompieri
- Patrimoniu cultural
- Mediul natural
- Monitorizare
- Închiderea minei

În continuarea programelor implementate în cadrul parteneriatelor, societatea va tinde să colaboreze cu autoritățile și cu Programul pentru Dezvoltare al Națiunilor Unite (UNDP) în vederea înființării grupurilor de lucru în toate domeniile cheie și a unui comitet sau forum care să supravegheze întregul proces.

FUNDAȚIA ROȘIA MONTANĂ

Fundația este un exemplu unde participarea publică se poate desfășura continuu, pe toată durata de viață a proiectului. Conceptul de fundație a fost prezentat în Planul de dezvoltare durabilă a comunității (CSDP) din raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, aferent proiectului Roșia Montană. Datorită comentariilor și observațiilor primite din partea publicului interesat, unele dintre activitățile concepute inițial în CSDP pentru a intra în sfera de acoperire a Fundației (activități legate de afaceri: incubator de afaceri, centru de consiliere în afaceri, micro-bancă pentru finanțări, precum și activități sociale: centre educaționale și de formare profesională), s-au dezvoltat în mod independent, prin intermediul parteneriatelor, cu participarea comunității și cu implicarea societății civile.

Posibilitatea de a utiliza în cele din urmă Fundația ca pe un instrument independent pentru gestionarea problemelor cu conotații sociale pe termen lung depinde în mod direct de dorința autorităților și de cea a comunității.

Mai mult, Fundația poate să prindă formă în cadrul Parteneriatului pentru patrimoniul cultural al Roșiei Montane (info@rmchp.ro), pentru a gestiona problemele legate de conservarea patrimoniului cultural, forma sa urmând să fie stabilită în urma consultării comunității locale. Dacă toate acestea s-ar întâmpla, unul dintre rolurile sale majore va fi dezvoltarea turismului.

TURISM

Este adevărat că turismul poate fi o posibilă sursă de venit și de dezvoltare durabilă pentru Roșia Montană și zonele înconjurătoare. Volumul 14 al EIM, Capitolul 4.8; Mediul Economic și Social și Volumul 31, Planul L; Plan de dezvoltare durabilă a comunității conține unele informații de bază referitoare la turism și alte soluții economice alternative pentru zona Roșia Montană. Această informație a fost prezentată în primul rând pentru a se putea efectua și finaliza o evaluare a posibilelor efecte ale proiectului propus asupra acestor industrii.

În Volumul 33 al EIM, Planul M; Plan de management al patrimoniului cultural, RMGC a înaintat unele estimări referitoare la costurile necesare pentru desfășurarea activităților arheologice, monumente istorice și zona protejată, care vor constitui toate un punct de atracție pentru turiști. Au fost estimate, de asemenea, costurile necesare pentru respectarea obligațiilor privind conservarea, restaurarea și activitățile de întreținere a monumentelor istorice precum și construirea unui nou muzeu al mineritului. Aceste costuri însumează \$15,5 milioane, pe care compania s-a angajat să-i cheltuiască când proiectul va fi implementat.

De la finalizarea și înaintarea EIM, au mai fost, de asemenea, elaborate alte trei proiecte turistice. Acestea sunt după cum urmează:

1. România: Impactul Călătoriilor și Turismului asupra Locurilor de Muncă și Economiei (2006). Consiliul Mondial pentru Călătorii și Turism³.
2. Model de dezvoltare a turismului și contribuția sa la dezvoltarea durabilă a zonelor Zlatna, Bucium, Roșia Montană și Baia de Arieș ca alternativă la activitățile mono-industriale de minerit (Aprilie 2006). Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare în Turism. (coordonat de Guvernul României)⁴.
3. Roșia Montană: Propuneri Inițiale pentru Turism (Noiembrie 2006). Gifford. (comandat de RMGC) - vezi secțiunea H

Organizația Alburnus Maior a primit, de asemenea, turismul ca o alternativă viabilă pentru activitățile de minerit, ca un mijloc de revigorare a economiei locale, iar raportul prezentat în cadrul paginii de Internet a organizației conține unele informații și legături utile cu alte pagini (www.rosiamontana.org).

Raportul Institutului Național de Cercetare și Dezvoltare în Turism (INCDT) prezintă un model de investiție pentru 16,7 milioane de Euro (\$21,1 milioane), pentru a include noi hoteluri, pensiuni, instalații pentru schi, drumuri noi precum

³ www.wttc.travel/bin/pdf/original_pdf_file/romania2006.pdf

⁴ Model de dezvoltare a turismului și contribuția sa la dezvoltarea durabilă în Zlatna, Bucium, Roșia Montană și Baia de Arieș ca alternativă a activităților mono-industriale de exploatare minieră. Institutul național de cercetare și dezvoltare a turismului (studiu solicitat de către statul român, www.povesteaadevarata.ro)

și un muzeu la Roșia Montană, toate acestea fiind necesare pentru a încuraja turismul în zonă. Modelul nu include costurile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii în zonă (apă curentă, canalizare, deșeuri menajere, electricitate, etc).

Studiul Gifford a fost efectuat pentru a furniza consiliere independentă profesională precum și concluzii referitoare atât la turismul real cât și cel potențial în zona Roșia Montană, și cum acesta ar putea fi îmbunătățit și dezvoltat în contextul proiectului Roșia Montană. Acest document concluzionează că mineritul și turismul nu se exclud reciproc și contribuția financiară pe care o va aduce mina economiei, și angajamentul față de dezvoltarea patrimoniului al RMGC, ar încuraja turismul. Exemplul minei de aur Waihi GoldMine din Noua Zeelandă este relevant pentru modul în care mineritul și turismul se completează reciproc.

Planul de Urbanism General (PUG) 2000, aprobat în 2002, a fost avizat de Consiliul Local Roșia Montană, după ce a fost supus unui proces de consultare publică în cadrul comunității locale. PUG a fost prezentat și dezbătut în cadrul a 11 ședințe ale consiliului local și în ședințe de dezbateri publice. Zona industrială este delimitată prin intermediul acestui PUG. În același timp a fost stabilită și o zonă protejată. Odată ce Planul de Urbanism Zonal (PUZ), va fi avizat de către Consiliul Local Roșia Montană, orice activități turistice pot fi desfășurate în această zonă (pensiuni, restaurante, etc.). Certificatul de Urbanism (78/26.04.2006) identifică perimetrul industrial al Roșiei Montane care cuprinde în total o suprafață de 1.257,31 hectare. Aceasta suprafață reprezintă 25% din comuna Roșia Montană. Activități economice alternative pot fi desfășurate în afara acestei zone.

Au fost deja create și câteva afaceri în restul de 75% rămase din suprafața comunei. Odată finalizat PUZ-ul, demararea de noi afaceri va fi încurajată în continuare.

Munții Apuseni au o suprafață de 2.000.000 hectare, în timp ce proiectul Roșia Montană va ocupa numai o suprafață de 1.650,88 hectare (0,083%) este posibil să constituie o atracție suplimentară, așa cum s-a întâmplat în alte locuri unde zeci de mii de turiști vizitează anual mine moderne, dezvoltate astfel încât să atragă turiștii.

ALTE ALTERNATIVE

La Roșia Montană altitudinea, pantele abrupte și solul sărac diminuează efectiv rolul pe care agricultura îl poate juca în economie. Terenuri adecvate activităților agricole la scară mică se limitează la aproximativ 7% în Roșia Montană, 6% în Abrud și 7% în Câmpeni. Principalele recolte sunt acelea de pomi fructiferi (85% dintre gospodăriile), furaje (49%), și nuci. Zona agricolă este dominată de păduri, pășuni sub-alpine și fânețe. Se practică în principal agricultura de subsistență și completare a veniturilor. Accesul utilajelor agricole este extrem de limitat datorită terenului accidentat și majoritatea activităților sunt efectuate manual iar transportul se face cu ajutorul căruțelor trase de cai. Nu sunt folosite îngrășăminte chimice, în mare parte datorită impracticabilității aplicării acestora.

Activitățile agricole pot continua la Roșia Montană, chiar dacă începe exploatarea minieră, în zonele în care Planul de Urbanism General permite acest lucru. Pe durata de viață a minei, dacă oamenii doresc dezvoltarea agriculturii ca o practică de dezvoltare economică durabilă, RMGC va colabora cu părțile interesate din cadrul comunității pentru a le acorda asistență.

În cadrul Planului de dezvoltare durabilă a comunității au fost prezentate posibilități de dezvoltare bazate pe agricultură organică și asigurarea condițiilor de trai prin exploatarea pământului. Acest lucru necesită dorința comunității de a prelua aceste activități.

RMGC și-a luat angajamentul de a sprijini dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii prin îmbunătățirea logisticii și a infrastructurii precum și prin intermediul unei conștientizări ridicate a potențialului zonei de a atrage alți investitori.

Societatea și-a luat angajamentul de a promova oportunități de dezvoltare pe termen lung ca parte integrantă a planului de dezvoltare durabilă. Sub auspiciile autorităților și a instituțiilor relevante, se preconizează că va lua naștere un număr de grupuri de lucru, iar unuia dintre acestea i se va încredința sarcina de a explora posibilitățile de dezvoltare. Aceste grupuri vor fi alcătuite din reprezentanți ai Guvernului, comunități, ai societăților comerciale și ai societății civile. Grupurile de lucru vor fi deschise la sugestii și contribuții din partea tuturor părților interesate. Pentru mai multe informații și pentru a vă manifesta interesul de a face parte din grupul de lucru vă rugăm să contactați societatea.

C) PROGRAM DE FORMARE PROFESIONALĂ ORGANIZAT DE RMGC

În cazul în care forța de lucru disponibilă nu deține abilitățile necesare, RMGC va iniția și va finanța programe de instruire, în vederea dezvoltării bazei de aptitudini disponibile.

De asemenea, membrilor comunității locale li se oferă gratuit cursuri de calificare profesională, în scopul îmbunătățirii profilului educațional și nivelului de abilități disponibile în comunitate. Înscrierea la cursurile de instruire se face la cele opt Birouri de Resurse Umane și se gestionează cu ajutorul unei baze de date special concepută.

Vă rugăm să contactați reprezentanții societății RMGC:

- La numărul de telefon de la sediul din Roșia Montană : 0258 783014,
- Dana Mihon la numărul de telefon.: 0729 399159; adresa e-mail: dana.mihon@rmgc.ro,
- Tiberiu Mera la numărul de telefon.:0729 399430; adresa e-mail: tiberiu.mera@rmgc.ro;
- Raul Gombos: la numărul de telefon 0729 399428; adresa e-mail: raul.gombos@rmgc.ro;

Birouri de Resurse Umane :

Centru	Sediu	Zile de lucru	Program de lucru	Asistent
Rosia Montana	Casa Model	L – J V	08:00 -17:00 08:00 -15:00	Dana Mihon Tiberiu Mera Raul Gombos
Bucium	Primăria Bucium – parter, Biroul Explorare	L	10:00 -12:00	Raul Gombos
Abrud	Primăria Abrud – etajul 1, Centrul de Informare	L	12:30 -15:30	Raul Gombos
Brad	Primăria Brad – Sala de conferințe	L	10:30 -14:00	Tiberiu Mera
Zlatna	Primăria Zlatna - Sala de conferințe	Ma	10:30 -14:00	Raul Gombos
Campeni	Casa de Cultură Avram Iancu, intrarea Cinema	Mi	10:30 -14:00	Tiberiu Mera
Baia de Aries	Primăria Baia de Arieș – Sala de conferințe	J	10:30 -14:00	Raul Gombos
Vadu Motilor	Primăria Vadul Moților – parter	V	10:30 -14:00	Tiberiu Mera

Programul nostru de instruire profesională pe bază de cursuri de calificare profesională își propune să formeze la nivel local forța de muncă necesară pentru etapa de construcție (în următoarele meserii: lăcătuș mecanic pentru întreținere, sudor, automatist întreținere, electrician întreținere, încărcător, operator excavatoare de mare tonaj, betonist, dulgher, electrician construcții, faianțar, oțelar, instalator, muncitor specializat în instalații de încălzire cu gaz și centrală, muncitor specializat în instalații de ventilație și aer condiționat, izolator, zidar tencuitor, zugrav, maistru

restaurator clădiri, tehnician în domeniul comunicațiilor și transportului, instalator pentru conducta de alimentare cu apă, operator pentru instalația de alimentare cu apă, operator circuite pentru rețeaua de alimentare cu apă, sudor conducte și armături din polietilenă, dulgher – tâmplar – parchetar, operator macara, tencuitor pereți și tavane, mozaicar, zugrav – tencuitor – montator tapet – vopsitor, zidar, pietrar – tencuitor, turnător de asfalt, auditor în domeniul mediului, chimist-analist apă, operator tratare apă industrială, operator stivitor, agent de securitate – control acces – ordine și intervenție, manipulator materiale neinflamabile, secretar-dactilograf, responsabil cu aprovizionarea echipamentelor de birou, contabil, ghid turistic intern, menajeră hotel, portar, receptioner, bucătar șef panificație și patiserie, agent de turism, agent de turism extern, barman, bucătar șef, ospătar, administrator pensiune turistică, ghid turism ecvestru, asistent medical și social, îngrijitor pentru bătrâni și copii, lucrător social, soră medicală, asistent social de nivel mediu, educator social, pompier.

Programul de instruire va acoperi în curând și alte abilități complementare, care contribuie la îmbunătățirea profilului forței de muncă din zonă, astfel: comunicare interpersonală, cunoștințe de limbi străine, operare PC, managementul timpului, abilități de prezentare, conștiință culturală, procesul decizional, leadership, abilități de management, abilități de management al proiectelor, etc;

Programul de instruire este legat de activitățile din cadrul Planului de Acțiune pentru Strămutare și Relocare (RRAP), adică instruire în domeniul afacerilor oferită populației din zona de impact a proiectului.

Până în prezent, peste 5.000 de persoane s-au înscris la cursurile de instruire și peste 1.500 de persoane au absolvit

deja aceste cursuri sau sunt implicate în procesul de formare profesională în special în domeniul construcțiilor, industriei de prelucrare a lemnului sau al serviciilor: pază, vânzări, turism, asistență socială, transport, utilități, monitorizarea mediului, etc. De asemenea, există o cerere crescută sprijinită de societatea de instruire în meserii tradiționale care se pot pierde dacă nu sunt păstrate.

Se așteaptă ca programele de instruire oferite de RMGC și experiența dobândită în timpul proiectului Roșia Montană să asigure o forță de muncă bine instruită și calificată în diverse discipline. Acest lucru ar trebui să asigure populației o poziție competitivă de ocupare a locurilor de muncă în cadrul altor companii miniere, într-o zonă binecunoscută pentru potențialul său de resurse minerale. De asemenea, astfel de abilități pot fi transferate în alte sectoare decât cel minier.

D) LOCURI DE MUNCĂ CREATE DIRECT SAU INDIRECT

Investițiile miniere contribuie la susținerea creșterii ofertei de locuri de muncă nu numai în sectorul minier, ci și în sectoarele industriale care asigură materiale și servicii pentru proiectele miniere

În mod tradițional, această impulsioneare a ofertei de locuri de muncă este denumită impact direct, indirect sau indus al investiției asupra locurilor de muncă într-un proiect minier.

Locurile de muncă direct create sunt numai acelea deținute de angajații de pe amplasamentul minier. Aceștia constau din toți muncitorii, specialiștii, inginerii și managerii implicați în diferite activități, precum exploatarea în carieră sau la uzina de prelucrare, funcții administrative sau de refacere a peisajului, de rehabilitare etc.

Locurile de muncă indirect create sunt cele din cadrul societăților neafiliate sau furnizorilor de bunuri și servicii pentru exploatarea minieră. În general, locurile de muncă indirecte sunt generate de orice activitate economică (la nivel național sau local/regional) care deservește activitatea respectivă și locurile de muncă ce au fost create direct de acea activitate. După cum arată și numele, locurile de muncă indirect create nu sunt direct legate de activitatea de bază (în cazul nostru – minieră), dar reprezintă activități necesare pentru a o susține. Locurile de muncă indirect create sunt cele ocupate de lucrătorii în industrii și servicii de aprovizionare cu materiale și asigură asistența necesară pentru ca exploatarea minieră să poată funcționa. Locurile create în industriile furnizoare sunt cele de exploatare în carieră a pietrei și argilei, rafinarea petrolului pentru producerea de carburanți, transportul și distribuția carburanților, a celor din industria producătoare de oțel, beton și produse din ciment, producția și distribuția de energie electrică, apă, asigurarea transportului de mare tonaj, pe căi ferate, rutiere sau maritim, precum și o diversitate de servicii de specialitate. După cum poate fi imaginat, există întotdeauna mai multe locuri de muncă în total decât cele direct create de o activitate, deoarece întotdeauna există necesitatea de locuri de muncă indirect create pentru a le susține pe cele direct create. Raportul dintre numărul total de locuri de muncă – direct sau indirect create față de locurile de muncă direct create se numește „efectul de multiplicare a locurilor de muncă” Acesta măsoară efectul benefic asupra locurilor de muncă pe care îl are o activitate asupra economiei dintr-o anumită regiune geografică, în care acea activitate are vizibilitate.

Noțiunile de creare „indirectă” de locuri de muncă și „efect de multiplicare” au la bază o teorie economică stabilită de peste 70 de ani. Teoria creării de locuri de muncă de bază este larg folosită de organizații, de la cele multilaterale, precum Banca Mondială și International Finance Corporation (IFC) la companii private, precum OMV, Mittal Steel și Roșia Montană Gold Corporation.

Efectul de multiplicare în Proiectul Roșia Montană este de ordinul 1 loc de muncă direct la 30 locuri de muncă indirecte echivalente cu normă întreagă, create pe o perioadă de douăzeci de ani. RMGC poate face disponibilă metodologia complexă utilizată în calcularea acestui efect multiplicator. Totuși, utilizăm o valoare mai conservatoare, de 1 : 10 - direct : indirect pentru a păstra aceeași abordare a efectelor

de multiplicare internațional acceptate în cazul marilor proiecte miniere din regiuni sărăcite, precum cea menționată în UNCTAD (2006)⁵ Politici de dezvoltare în domeniul mărfurilor: nou cadru de luptă împotriva sărăciei (TD/B/COM.1/75, Geneva, Elveția).

În afara locurilor de muncă create direct sau indirect mai există categoria locurilor de muncă influențate de existența unei activități majore complexe – locurile de muncă induse. Acestea sunt locuri de muncă susținute în toate domeniile economiei atunci când angajații exploatarei miniere își cheltuiesc veniturile. Cheltuielile acestor angajați pentru procurarea de diferite bunuri și servicii stimulează cererea de producție suplimentară de bunuri (creșterea cererii). Astfel, creșterea cererii generează o creștere a producției care duce la necesitatea angajării de personal nou în aceste industrii, ceea ce duce la mărirea numărului de locuri de muncă susținute în întreaga economie.

În general, locurile de muncă asociate unui proiect minier se clasifică ca impact direct, indirect sau indus asupra locurilor de muncă. Pentru a oferi un exemplu de mod în care un proiect minier poate influența crearea directă sau indirectă de locuri de muncă, ne vom referi la serviciile de transport necesare oricărui proiect minier. Transportul este una dintre sarcinile cele mai solicitante și mai complicate la care trebuie să facă față un proiect minier. De aceea, orice proiect minier contribuie la dezvoltarea / perfecționarea rutelor de transport spre amplasament pentru ca acestea să devină mai bune, mai fiabile și să ofere un grad sporit de siguranță.

Serecunoaște de mult timp că, în mod normal, perspectiva locurilor de muncă din sectorul comercial și industrial este strâns legată de calitatea sistemului de transport care o deservește. Un sistem de transport de încredere permite firmelor locale să achiziționeze materiale și să transporte produsele finite spre piețe. Îmbunătățirea sistemelor de transport care fac să scadă costurile de transport, să crească gradul de siguranță și fiabilitatea, vor stimula și alte forme de dezvoltare economică a zonei exploatarei miniere. O astfel de dezvoltare economică va genera locurile de muncă induse și chiar crea indirect locuri de muncă, dacă întreprinzătorii reușesc să ofere chiar ei materiale sau servicii pentru exploatarea minieră. Altfel, este evident că dezvoltarea economică este generată în primul rând datorită unui sistem de transport mai fiabil și nu datorită activității miniere din zonă.

LOCURI DE MUNCĂ create direct

În cei 16 ani de funcționare, se estimează că Proiectul Roșia Montană va necesita direct peste 600 de locuri de muncă. Este de așteptat ca majoritatea acestor locuri de muncă să

⁵ Politici de exploatare a bunurilor de larg consum într-un cadru nou pentru a sprijini lupta împotriva sărăciei TD/B/COM.1/75, Geneva, Elveția

fie ocupate de localnici ai zonei de influență a proiectului. Domeniile și posturile sunt prezentate aici doar în linii generale.

Conducere:

- Director general
- Director tehnic
- Director extracție
- Director prelucrare
- Asistenți administrativi

Uzina de procesare / Steril de prelucrare

- Metalurgul uzinei
- Seful de schimb pe uzină
- Tehnicienii metalurgie și laborator
- Diverși muncitori policalificați
  - Camera de comandă
  - Concasare
  - Măcinare
  - CIL
  - Camera aurului
  - Steril de prelucrare
  - Reactivi
  - Stație de tratare a apei
- Laborator chimie
  - Chimist
  - Analiști
  - Pregătire probe (muncitori)

Activități de extracție

- Maiștri de schimb
- Maiștri foraje și explozii
- Șefi de exploatare
- Operatori dispececat
- Șefi instruire
- Șefi control statistic al costurilor
- Operatori încărcare
- Șoferi de camion de mare tonaj
- Operatori echipamente auxiliare
- Operatori foraje

Întreținere

- Maistru întreținere
- Ingineri electricieni
- Mașiniști
- Tehnicienii echipamente multifuncționale
- Planificatori întreținere
- Electricieni
- Mecanici
- Sudori

- Tehnicienii instrumente
- Dulgheri
- Funcționari

Servicii tehnice

- Geologi
- Ingineri minieri
- Planificatori extracție
- Ingineri geotehnicieni
- Tehnician
- Inginer dispececat
- Topografi

Administrativ și auxiliar

- Financiar / contabil / IT
- Aprovizionare (achiziții, plan, magazii)
- Resurse umane
- MPMS (mediu, protecția muncii, sănătate)
- Patrimoniu (arheolog, specialist, muncitori)
- Relații cu comunitatea
- Juridic
- Diferite contractări de servicii de curățenie, pază, transport ș.a.m.d.

În plus, Proiectul Roșia Montană va crea în medie 1.200 de locuri de muncă în perioada de construcție de 2 ani. Este de așteptat ca majoritatea acestor locuri de muncă să fie ocupate de localnici ai zonei de influență a proiectului și prin urmare vor fi români.

Dacă nu vor fi disponibile calificările necesare în rândul forței de muncă existente, vor fi create programe de calificare pentru îmbunătățirea bazei profesionale. Angajările vor fi prioritizate la nivel local, acordându-se prioritate maximă angajării persoanelor din zona afectată. Dacă posturile nu vor putea fi ocupate de forța de muncă disponibilă la nivel local, se va proceda la recrutarea angajaților la nivel regional.

Locuri de muncă create indirect

Din motive de claritate, vom schița în continuare o listă (în ordine alfabetică) a bunurilor, echipamentelor și serviciilor necesare pentru desfășurarea activității miniere și care vor contribui la stimularea creării indirecte de locuri de muncă. Sunt indicate de asemenea zonele posibile în care ar putea fi folosite astfel de bunuri și servicii.

• Abrazive

Descriere – Materiale pentru măcinare, polizare, sablare, fie în vrac fie compactate sub formă de roți, cărămizi sau pile sau aplicate pe hârtie și țesătură cu clei sau rășini. Între abrazivele naturale se numără piatra ponce, sacâzul, granatele, nisipul, cremenea etc. Pilitura sau bilele de metal se utilizează și ele ca abrazive pentru curățarea formelor de turnare.

Utilizare – Se folosește la nivelarea și netezirea suprafețelor brute, de exemplu șmirghelul.

• Adezive, grunduri și chituri

Descriere – Substanțe capabile să lipească materialele pe suprafață sau să protejeze suprafața materialelor față de diferiți agenți.

Utilizare – Se folosește la întreținerea tuturor echipamentelor și spațiilor implicate în proiect.

• Agregate

Descriere – Nisip și pietriș, piatră sfărâmată sau alte materiale în vrac utilizate în industria construcțiilor în scopuri precum fabricarea betonului, mortarului, asfaltului sau ca umplutură de fundație sau șanț de drenaj.

Utilizare – Pentru construirea și întreținerea drumurilor la moară, exploatarea minieră sau alte zone.

• Electrice auto

Descriere – Componente și accesorii auto cu funcțiuni electrice .

Utilizare – Se folosesc la întreținerea tuturor vehiculelor, inclusiv a celor non-rutiere.

• Sistemul de transmisie și frânare auto

Descriere – Furnituri și piese auto pentru sistemele de transmisie și frână.

Utilizare – Se folosesc în atelierele de întreținere a vehiculelor, rutiere și non-rutiere, inclusiv a echipamentelor grele.

• Baterii și acumulatori

Descriere – Baterii, acumulatori și piese.

Utilizare – Se folosesc în atelierele de întreținere a vehiculelor rutiere și non-rutiere, inclusiv a echipamentelor grele.

• Construcții și materiale de construcție

Descriere – Sunt incluse materialele de construcție pentru construcțiile noi, renovări și întreținere.

Utilizare – Pentru întreținerea tuturor clădirilor, birourilor pentru moară, exploatarea minieră.

• Piese turnate

Descriere – Piese turnate pentru piesele de uzură ale concasorului primar.

Utilizare – Circuitul de sfărâmare al concasorului primar.

• Produse din ciment și beton

Descriere – Toate produsele din ciment și beton, inclusiv mașini și utilaje care produc fie blocuri turnat fie amestecuri cu ciment.

Utilizare – Întreținere și modificări la spațiile de concasare, de exploatare precum fundații pentru echipamente, jompuri și clădiri.

• Chimicale

Descriere – toate substanțele chimice utilizate în extracția și măcinarea minereurilor.

Utilizare – În special în operațiunile de măcinare.

• Agenți de curățenie industriali

Descriere – Agenți și furnituri pentru curățenie cu utilizare industrială.

Utilizare – Toate zonele.

• Contracte de curățenie

Descriere – Contractele pentru activități de salubritate

efectuate de alte firme specializate în servicii de curățenie și salubritate.

Utilizare – Locuințe și birouri.

• Mașini de curățat

Descriere – O gamă variată de mașini, portabile sau fixe, utilizate pentru curățenie.

Utilizare – Moară, birouri și locuințe.

• Echipamente și piese de computer

Descriere – Toate echipamentele și piesele de schimb și consumabile legate de calculatoare.

Utilizare – Birouri și echipamente de supraveghere a proceselor.

• Instrumente electrice

descriere – Piese și componente electrice și instrumente necesare pentru întreținerea echipamentelor electrice și a sistemului de distribuție de înaltă tensiune.

Utilizare – Pentru întreținerea sistemului și instrumentelor electrice ale minei de suprafață și morilor.

• Inginerie, geologie și mediu

Descriere – Echipament e supraveghere și prelevare de probe de apă evacuată etc.

Utilizare – Exploatarea în carieră și la mori.

• Explosive

Descriere – Extracție.

• Sisteme de prindere – bolțuri de rocă.

Descriere – Echipamentele de prindere sunt necesare pentru întreținerea echipamentelor și spațiilor.

Utilizare – Toate zonele.

• Filtre și medii

Descriere – Filtre pentru echipamentele mobile, de apă, pentru captatoarele de praf și filtru-presă tehnologic textil.

Utilizare – Moară, exploatare și dotări de suprafață.

• Manipularea produsului finit

Descriere – Container și ambalaje.

Utilizare – Expedierea și manevrarea materialelor.

• Alimente și dulciuri

Descriere – Alimente și articole de bucatărie pentru tabără și alimentație publică.

Utilizare – Dotările de suprafață.

• Carburanți, gaze și lubrifianți

Descriere – Motorină, gaz lichefiat, acetilenă, lubrifianți etc.

Utilizare – Toate zonele.

• Echipamente de încălzire (clădiri)

Descriere – Aeroterme, cazane și centrale.

Utilizare – Toate zonele.

• Furnituri pentru întreținerea clădirilor

Descriere – Materiale folosite pentru curățenia și întreținerea complexului de locuințe și birourilor administrative.

Utilizare – Clădiri și birouri.

• Materiale de laborator

Descriere – Furnituri de laborator pentru prepararea probelor

din activități de extracție și prelucrare și măcinare.

Utilizare – Exploatarea în carieră și moară.

- **Produse din lemn și cherestea**

Descriere – Lemn și cherestea.

Utilizare – Toate zonele.

- **Manevrarea materialelor**

Descriere – Echipamente folosite pentru depozitarea și manevrarea materialelor.

Utilizare – Exploatarea în carieră, moară.

- **Materiale sanitare**

Descriere – Materiale de prim ajutor și alte materiale sanitare necesare pentru atingerea tuturor standardelor de sănătate și siguranță.

Utilizare – Serviciile medicale și punctele de prim ajutor de pe amplasament.

- **Furnituri și servicii pentru echipamentele de birou**

Descriere – Furnituri pentru birou precum rechizite, mobilier și diverse.

Utilizare – Zona de extracție, moară, birouri.

- **Vehicule nerutiere**

Descriere – Funcționarea echipamentelor mobile.

Utilizare – Servicii pe amplasament.

- **Vehicule rutiere**

Descriere – Vehiculele altele decât echipamentele grele, de obicei camionete.

Utilizare – Servicii pe amplasament.

- **Igienă și curățenie personală**

Descriere – Produse de igienă și curățenie personală necesare în spațiile de cazare.

Utilizare – Toate zonele.

- **Țevi și racorduri**

Descriere – Țevi din oțel și poliuretan necesare pentru întreținerea echipamentelor și spațiilor exploatare.

Utilizare – Toate zonele.

- **Materiale plastice**

Descriere – Materiale și furnituri din mase plastice.

Utilizare – Toate zonele.

- **Instalații de apă**

Descriere – Furnituri pentru instalații.

Utilizare – Activități de întreținere.

- **Materiale promoționale**

Descriere - Diferite materiale promoționale precum articole de îmbrăcăminte și rechizite cu sigla societății.

Utilizare – Toate zonele.

- **Pompe**

Descriere – Pompele tehnologice vor fi necesare deoarece frecvent trebuie refăcute sistemele din uzină și iazul de decantare.

Utilizare – Moară, utilități. Întreținerea pompelor este una dintre cele mai mari cheltuieli pentru o activitate de măcinare.

- **Perforator de rocă**

Descriere – Furniturile pentru perforatorul de rocă constau din capete de perforare și oțel.

Utilizare – Perforarea minereului și rocilor sterile în carieră și în subteran.

- **Cauciuc industrial**

Descriere – Căptușeli din cauciuc, furtunuri, anvelope și curele de transmisie.

Utilizare – Uzină, exploatare, la moară pentru înlocuirea căptușelii consumabile.

- **Siguranță și protecție împotriva incendiilor**

Descriere – Vor fi instalate sisteme de protecție împotriva incendiilor. Diversele furnituri și piese de înlocuire vor fi înlocuite după necesități.

Utilizare – Toate zonele.

- **Servicii:**

Descriere – toate serviciile după cum sunt enumerate mai jos:

- Servicii de cazare
- Servicii poștale (normale, de urgență, curierat)
- Servicii telefonice
- bancare (toate tipurile de servicii)
- transport (navetiști, taxi, transport public)
- servicii de curățenie
- servicii de pază (pe amplasament)
- transportul în condiții de siguranță al banilor și valorilor
- consultanță profesională (pentru firmele care solicită servicii contabile și asistență juridică etc.
- Închirieri de diverse spații de birou, conferințe de afaceri
- servicii de traducere autorizată
- servicii specializate de tipărire și editare
- servicii de laborator foto (developare, scanare și imprimare pe diferite materiale)
- sonorizare și lumină pentru diverse manifestări
- servicii de întreținere
- birou de notariat
- servicii de asistență juridică
- servicii de organizare a evenimentelor
- servicii de traducere și interpretare.

Utilizare – Toate domeniile.

- **Unelte**

Descriere – Unelte manuale sau electrice necesare pentru personalul de întreținere și exploatare.

Utilizare – Toate zonele.

- **Echipamente de sudură**

Descriere – Echipamente și furnituri de sudură și de ardere .

Utilizare – Toate zonele.

- **Cabluri metalice și furnituri**

Descriere – Cabluri de susținere și ridicare și furnituri necesare

pentru întreținerea și exploatarea mașinilor și dispozitivelor de ridicare și susținere.

Utilizare – Toate zonele.

În plus, se vor crea indirect și alte locuri de muncă în activități de turism și conexe acestuia, după cum urmează:

Turism

Pentru turism în general, bazat pe:

- atractivitatea turistică a comunei Roșia Montană – vestigii arheologice și monumente de interes arhitectonic
- trăsături care fac ca Piatra Albă să fie unică în lume
- amestec de tradiție și modernitate
- zonă capabilă să ofere servicii la standarde europene
- zona a fost declarată stațiune montană
- reprezintă un model de transformare dintr-o regiune defavorizată într-o zonă de dezvoltare (atractivă pentru turismul de afaceri)

Pentru turismul industrial, bazat pe

- muzeul mineritului
- mine moderne sau abandonate amenajate ca atracții turistice
- șteampuri expuse pentru circuite și activități turistice

Pentru turism montan bazat pe peisajele caracteristice zonei Munților Apuseni

Pentru agroturism bazat pe implicarea în viața comunității, participarea la principalele evenimente din viața comunității: viața de zi cu zi într-o gospodărie tradițională, sărbători (Crăciun, Paști, Ziua Minerului), sărbători de zilele sfinților, evenimentele vieții, întâlnirile „filor satului” etc.).

Pentru activități conexe turismului

- ateliere de meșteșuguri tradiționale, deschise pentru turiști în cadrul unor prezentări de muzeu viu, tabere pentru copii
- magazine de artizanat-suveniruri etc.
- restaurante și alimentație publică
- ferme agroturistice, hanuri, hoteluri
- centre de informare turistică, turism și rezervări de bilete.

E) APORTUL RMGC LA DEZVOLTAREA MEDIULUI DE AFACERI

RMGC a înființat o instituție de microcreditare Roșia Montană MicroCredit, cunoscută sub numele de „IFN Gabriel Finance SA”, prin intermediul căreia pot fi obținute mici împrumuturi pentru dezvoltarea afacerilor locale. Informațiile cu privire la această facilitare pot fi obținute în Abrud, de la “Gabriel Finance” S.A., biroul Roșia Montană MicroCredit, Str. Horea nr. 2 ph.. no.: 0258 780 116; fax no.: 0258780112; email: aneta.nascu@rmgc.ro ; simona.gligor@rmgc.ro.

Această facilitare de microcreditare are rolul de a furniza fonduri și resursele necesare locuitorilor din Roșia Montană, Abrud, Câmpeni și Bucium, cu scopul de sprijinire a populației locale pentru înființarea unor mici întreprinderi sau extinderea celor deja existente.

Acest program include și instruire în domeniul afacerilor. De asemenea, este înființat un incubator de afaceri.

În cazul în care un anumit tip de afacere nu se califică pentru finanțare prin microcreditare, atunci se poate adresa un apel direct societății, către grupul de lucru relevant, care îl va lua în considerare.

Proiectul Roșia Montană (RMP) se angajează să acorde prioritate firmelor locale și altor întreprinderi atunci când aprobă contractele legate de proiect.

RMGC va cheltui aproximativ 1,5 miliarde USD cu achiziția de bunuri și servicii în timpul operațiunilor de construcție și exploatare. Această sumă include 400 milioane USD în etapa de construcție (2 ani) și 1,1 miliarde USD în etapa de producție pentru produse și servicii procurate din România (16 ani), la nivel local, regional și național.

Prezența Proiectului Roșia Montană ca investiție majoră va îmbunătăți climatul economic din zonă, încurajând și promovând dezvoltarea activităților de altă natură decât cele miniere. Se așteaptă ca acest climat de investiții economic îmbunătățit să conducă la oportunități de afaceri care să se poată dezvolta în paralel cu Proiectul Roșia Montană.

F) PLANUL PENTRU ETAPA - POST ÎNCHIDERE

Programul de închidere a minei și planificarea post-închidere au fost prezentate pe scurt în EIM (volumul 29, Planul J și volumul 31, Planul L) și vor fi elaborate mai în detaliu după ce mina va începe să funcționeze. Aspectele sociale și economice legate de închiderea minei fac parte din Studiul de fezabilitate actualizat întocmit de IPROMIN în 2006 (Atenuarea impactului social)⁶.

Se așteaptă ca proiectul Roșia Montană să acționeze ca un catalizator pentru dezvoltarea economică la nivel local și regional. Așa cum un proiect minier de anvergură poate reprezenta baza economică a unei comunități și a unei regiuni, având un impact pozitiv asupra acesteia, tot așa va genera un impact social și economic, în majoritate pozitiv, dacă este gestionat într-o manieră responsabilă. Impactul pozitiv va fi maximizat printr-o abordare participativă constând în implicarea autorităților locale și regionale precum și a altor factori interesați din cadrul comunității în inițiative de dezvoltare. Iar pentru atenuarea impactului negativ se vor aplica măsuri precum cele descrise în Raportul la Studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM).

Dacă nu este atent planificată, închiderea unui proiect minier poate avea un impact negativ serios asupra statutului socio-economic al comunității datorită retragerii bruște a principalei surse de finanțare, fără să existe o altă structură care să îi ia locul. Înainte de inițierea reabilitării propriu-zise a minei, trebuie stabilite obiectivele închiderii precum și un plan de acțiune detaliat. Scopul principal al reabilitării se referă la readucerea tuturor zonelor afectate cât mai aproape de valoarea lor economică optimă, adecvată pentru folosință publică. Acest proces se va realiza în colaborare cu autoritățile publice și cu comunitatea locală.

Aspectele socio-economice legate de închiderea minei vor avea în vedere forța de muncă și comunitatea. În încercarea de a reduce impactul proiectului, compania va lucra în cooperare cu aceste grupuri și cu autoritățile pentru a stabili strategii de susținere pe termen lung. Se va stabili se un plan de dezvoltare pentru regiune luând în considerare continuarea serviciilor vitale cum ar fi îngrijire medicală, școli, etc. și formarea unor sectoare independente de activitate. Pentru atingerea acestui obiectiv este important să ne asigurăm că toate beneficiile acestui proiect, inclusiv veniturile și experiența obținută, sunt folosite pentru dezvoltarea regiunii astfel încât să se asigure supraviețuirea acesteia după închiderea minei.

Gestionat corect, aportul investițional din această zonă, calculat pe o perioadă de 20 de ani, ar trebui să stimuleze alte tipuri de dezvoltare. RMGC s-a angajat să promoveze oportunități de dezvoltare pe termen lung, ca parte a programului de dezvoltare durabilă.

Între timp, în regiune au fost deja implementate o serie de programe care urmăresc atât îmbunătățirea profilului educațional cât și al aptitudinilor în cadrul comunității, pentru a satisface nevoile proiectului și pentru a-i încuraja pe locuitori să se gândească la alte surse de trai în afară de minerit. Unul dintre acestea este programul de formare profesională. Cursurile de instruire în afaceri sunt parte a programului de formare profesională. De asemenea a fost creat un incubator de afaceri.

În ianuarie 2007, RMGC a creat instituția financiară nebanară "Gabriel Finances SA" destinată să încurajeze investitorii din zonă. Această micro-creditor are rolul de a asigura finanțare și resurse necesare pentru locuitorii din Roșia Montană, Abrud, Câmpeni și Bucium, cu scopul de a-i ajuta pe locuitorii din zonă să pună bazele unor mici afaceri sau să le extindă pe cele deja existente.

La închiderea minei, compania va face tot posibilul pentru a ajuta forța de muncă existentă să găsească alte locuri de muncă. Ar putea fi vorba de locuri de muncă în alte proiecte miniere, date fiind abilitățile și experiența acumulate de acești oameni. În mod alternativ, RMGC va asigura posibilitatea de reconversie profesională și va sprijini crearea unor activități economice alternative. În garanția financiară va fi inclus și un provizion pentru finanțarea acestui angajament.

⁶ Actualizarea studiului de fezabilitate. 2006. Ipromin SA – raportul prezentat pe scurt poate fi accesat la www.gabrielresources.com

G) POLITICA RMGC PENTRU SELECȚIE ȘI RECRUTARE PERSONAL

Scop

RMGC se angajează să pună în aplicare un proces riguros și corect, pentru a identifica, atrage și selecta persoanele și pregătirea profesională necesare în cadrul activităților sale.

Scopul acestei politici este de a garanta faptul că RMGC va atrage și va angaja persoane cu un nivel înalt de pregătire profesională ce se află în căutarea unui loc de muncă. Intenționăm să facem cunoscute informațiile privind locurile de muncă vacante din cadrul societății unui număr cât mai mare posibil de persoane. Acest lucru este necesar pentru a asigura respectarea legii și a angajamentelor pe care compania le are față de comunitate, atragerea unor noi angajați precum și aprecierea meritelor și perfecționarea angajaților actuali.

Beneficii

Existența unui cadru de selecție bine organizat - deciziile fiind justificate și imparțiale - va ajuta la atingerea obiectivelor RMGC.

Succesul oricărei organizații depinde de calitatea și calificarea angajaților acesteia. Deciziile de angajare sunt printre cele mai importante decizii luate de supervizori.

Responsabilități privind conceperea, îmbunătățirea și implementarea politicii.

Departamentul de resurse umane are responsabilitatea de a controla evoluția acestui document și a anexelor sale relevante. De asemenea se va asigura de disponibilitatea și accesibilitatea acestuia directă, la cerere, de la Departamentul de resurse umane sau prin intermediul website-ului Departamentului de resurse umane.

Anexele se vor folosi liber chiar în lipsa documentului asociat. Acest document nu poate fi revizuit, modificat sau actualizat fără aprobarea conducerii.

Principii

Toate persoanele implicate în procesele de recrutare și selecție a personalului au responsabilitatea de a se asigura că toți candidații sunt tratați în mod egal și că toate deciziile sunt luate în mod obiectiv.

RMGC va atinge scopurile politicii de selecție și recrutare asigurându-se că:

- pentru locurile de muncă neocupate vor candida cât mai multe persoane;
- vor exista fișe ale postului și indicații clare, pentru fiecare loc de muncă;
- procedura de selecție și recrutare pentru stabilirea interviului este respectată de către fiecare candidat implicat în acest proces;
- personalul implicat în procesul de selecție și recrutare va fi instruit cu privire la politica și procedurile RMGC și la responsabilitățile lor.

Compania trebuie să demonstreze faptul că a făcut eforturi cu bună credință în vederea atingerii tuturor obiectivelor stabilite. În general, "eforturi cu bună credință" înseamnă că compania va face demersurile necesare în vederea asigurării faptului că persoanele care trăiesc în zona afectată de proiect, din grupurile defavorizate -de ex. femei sau tineri absolvenți-sau minorități sau ambele, cât și celelalte grupuri sociale, au acces la procesul de selectare.

Această politică are în vedere, în mod specific, etapa de selecție și recrutare a procesului de angajare a personalului și abordează comportamentul așteptat din partea tuturor persoanelor din cadrul companiei care au vreun rol în ceea ce privește determinarea activităților specifice de recrutare în momentul în care apare o oportunitate de angajare.

În special, strategiile de recrutare trebuie să fie concepute astfel încât să informeze persoanele interesate. Oportunitățile trebuie să fie aduse la cunoștința persoanelor interesate în mod activ și public. În plus, condițiile obligatorii de angajare printre care educația, experiența, performanța la locul de muncă, referințele, etc., nu vor exclude în mod disproportionat și nejustificat localnicii din comunitatea care trăiește în zona afectată de proiect. Excepție face cazul în care se demonstrează că aceste cerințe sunt necesare la locul de muncă și semnificative în ceea ce privește performanța profesională.

Oportunități egale în ceea ce privește angajarea este politica și practica Gabriel Resources Ltd și a filialei acesteia, RMGC. Este un concept care depășește simpla interzicere a discriminării în funcție de rasa, culoarea, religia, sexul, originea, vârsta sau handicapul fizic al individului.

Angajarea în cadrul companiei se face pe bază de abilități, experiență, cunoștințe, aptitudini și capacități. Societatea oferă oportunități egale pentru candidații de același nivel de calificare și interzice discriminarea bazată pe: *vârstă, culoare, credință, handicap, origine etnică, sex, stare civilă, origine, apartenență politică, rasă, religie, orientare sexuală, relații familiale*, sau pe orice alte motive care nu reprezintă cerințe de muncă și nici nu sunt prevăzute prin lege.

Ținând cont de locul acestui proiect fiii și fiicele angajaților sau alte rude de gradul întâi pot aplica, pot lua parte la interviuri, dacă sunt selectați, cu condiția ca educația lor și experiența profesională să fie cel puțin egale cu cele ale celorlalți candidați. Cu toate acestea, nu se accepta angajarea rudelor de gradul I sau a soților sau a soțiilor în același departament. Selecția candidaților se va efectua respectând legile în vigoare care privesc angajarea și munca și de asemenea în conformitate cu legislația pentru drepturile omului.

- Angajații nu pot ocupa un loc de muncă prin care să aibă influență asupra carierei sau salariului rudelor.

În concluzie, elementele esențiale ale politicii noastre de recrutare și selecție sunt:

- Fiecare nouă angajare trebuie să se bazeze pe o nevoie reală de forța de muncă, generată de activitățile și obiectivele

proiectului. Astfel pentru fiecare loc de muncă vacant trebuie să existe atribuții clare și reale, o fișă de descriere a postului și un set de cerințe pentru candidați;

- Fiecare nouă angajare are la bază un concurs sau un interviu. Acest lucru înseamnă că se va organiza un concurs sau un interviu de selecție pentru fiecare loc de muncă vacant ce se dorește a fi ocupat (în funcție de nivelul postului și de cerințele specifice);

- Pentru a atrage candidați, compania va consulta baza de date internă existentă în cadrul Departamentului resurse umane și va face publică poziția vacanta în zona de impact a proiectului. Pentru a fi foarte exacti, prin zona de impact a proiectului înțelegem: Roșia Montană, Abrud, Câmpeni, Bucium. De asemenea, pentru a atrage candidați, și numai dacă este recomandabil, compania poate decide să facă cunoscută sau nu existența postului vacant angajaților săi;

- În cazul în care procesul de mai sus nu furnizează candidați potriviți, atunci compania poate selecta și alte medii de atragere a candidaților;

- Compania se angajează să intervieveze toți candidații ce au aplicat sau care sunt prezenți la ora și locul de desfășurare al concursului sau interviului (în funcție de nivelul și cerințele specifice postului);

- Compania se angajează să asigure condiții egale de concurs sau interviu tuturor candidaților participanți, să aplice aceleași standarde sau mijloace de control la verificarea lucrărilor sau a probelor de concurs și să evite orice formă de discriminare;

- Compania își rezervă dreptul de a crea regulile de organizare a fiecărui proces de selecție a candidaților în funcție de cerințele și particularitățile postului ce se dorește a fi ocupat și totodată, în conformitate cu cerințele proiectului;

- Compania se angajează să publice rezultatele concursurilor sau interviurilor de selecție cât mai clar cu putință;

- Compania se angajează să acorde timpul necesar și dreptul de a contesta rezultatele interviului sau ale concursului de selecție și să discute cu contestatarii motivele nemulțumirilor lor. În cazul constatării unei erori, compania este gata să o confirme și să ia măsurile legale în cel mai scurt timp pentru a îndrepta greșeala;

- În momentul în care se ia hotărârea de angajare și se decide între mai mulți candidați potriviți, având același nivel de calificare și experiență, se va acorda prioritate la angajare unui candidat din rândul localnicilor;

- În momentul în care se ia hotărârea de angajare și se decide între mai mulți candidați potriviți, cu rezultate comparabile și provenind din rândul localnicilor, se va acorda prioritate la angajare acelor localnici ce provin din familii care nu au alți membri salariați ai RMGC, localnici ce sunt în șomaj sau nu au nici un venit, tineri absolvenți de studii superioare fără loc de munca, sau altor localnici ce fac parte din categorii vulnerabile;

- Compania se angajează să evite prin orice mijloace nepotismul; în acest sens nu vom angaja rude de gradul I, soți sau soții în posturi aflate în directă subordonare;

- Compania este interesată a discuta în mod deschis cu reprezentanți ai comunității locale, nevoile de forță de munca precum și modalități de atragere a candidaților din rândul localnicilor din Roșia Montană și din zona de impact a proiectului.

Formulare

- Politica de selecție și recrutare
- Autorizarea de angajare de personal
- Formularul de cerere externă.
- Formularul de cerere internă
- Proiect anunț publicitar pentru recrutare
- Formularul de raport interviu
- Formularul candidatului introdus pe lista inițială
- Formularul candidatului introdus pe lista finală
- Scrisoare de respingere post-interviul
- Anunț decizie de angajare
- Oferta de angajare

Imagine de ansamblu a conținutului și aplicării în timp a politicii de selecție și recrutare

Procedura RMGC de selecție și recrutare are cinci etape principale. Acestea sunt prezentate în cele ce urmează împreună cu responsabilitățile de bază ale fiecăreia.

Un proces obișnuit de selecție și recrutare durează între 4 și 6 săptămâni.

Pe durata acestei perioade, următorul tabel arată durata medie estimată a fiecărui pas al procesului de selecție și recrutare.

Săptămână	Programul procesului					
	1	2	3	4	5	6
I. Identificarea nevoii						
II. Stabilirea planului						
III. Procesarea aplicațiilor, filtrare, primele interviuri, teste						
IV. Candidații introduși pe lista finală / ultimul interviu, verificarea referințelor						
V. Înaintarea ofertei, semnarea contractelor, comunicarea rezultatelor						

Faza I Identificarea nevoii

- Trecere în revistă pentru a se hotărâ dacă recrutarea este cea mai potrivită soluție.

Selecția și recrutarea sunt necesare de fiecare dată când apare un post vacant sau este nevoie de o nouă poziție.

Acest proces ar trebui să înceapă cât de devreme posibil (de

exemplu: în momentul în care se primește o demisie, se consimte un transfer sau de fiecare dată când se creează o poziție nouă).

Se pot lua în considerare diferite alternative potrivite de recrutare înaintea cererii de aprobare.

Departamentul de resurse umane poate oferi consiliere și îndrumare detaliată cu privire la mai multe opțiuni posibile, printre care:

- Reorganizarea distribuției muncii;
- Creșterea responsabilităților unui angajat existent;
- Restructurarea în cadrul respectivei zone sau departament.

Ar trebui cerut sfatul departamentului de resurse umane în vederea determinării celei mai potrivite și eficiente metode din punct de vedere al costului pentru angajarea de personal.

- Autorizarea de angajare de personal

Pentru procedura de recrutare aferentă unui post vacant / un post nou este necesară autorizarea din partea șefului de departament și din partea unui reprezentant de la un nivel mai înalt al conducerii. Cererea de recrutare este făcută oficială prin completarea formularului de Autorizare de angajare de personal, obținerea aprobărilor necesare pe cale electronică și primirea de către Departamentul de resurse umane.

Fișa postului, ierarhia de raportare, gradul corespunzător funcției și nivelul salarial corespunzător (și ofertă de acțiuni, unde este cazul) trebuie convenite înainte de căutarea candidaților – după cum indică formularul.

Faza II Stabilirea planului pentru atragerea cererilor

În momentul în care Autorizația de recrutare a fost eliberată, se vor demara discuțiile pentru elaborarea unui plan de recrutare. Dezbaterea planului se va efectua între superiorul imediat, șeful de departament și Departamentul de resurse umane, și se va lua o decizie și va fi justificată.

Acesta va include revizuirea opțiunilor disponibile și hotărârea în ceea ce privește:

- Cea mai potrivită metodă de a atrage cereri din partea unor candidați adecvați.

RMGC este interesat de dezvoltarea actualilor angajați și încurajează publicarea internă a tuturor posturilor vacante.

Departamentul de resurse umane va adopta o abordare proactivă pentru atragerea candidaților. Aceștia vor folosi cunoștințele pe care le au cu privire la piața vizată pentru a oferi și implementa cea mai potrivită și mai profitabilă metodă.

- Strategia de selecție și de testare

Se va hotărî numărul de interviuri necesare și dacă este sau nu nevoie de testare profesională. Acest aspect se hotărăște cu superiorul imediat al postului vacant și cu șeful de departament.

Se va hotărî câți candidați ar putea fi așteptați în fiecare stadiu.

Nu există un număr minim sau maxim de candidați necesari pentru etapele interviului, cu toate acestea se recomandă următoarele:

- maxim 6 candidați vor fi introduși pe lista inițială, primul interviu și faza de testare;

- maxim 6 candidați vor fi intervievați într-o zi întreagă;

- minim 3 candidați vor fi introduși pe lista finală și vor fi invitați la cel de-al doilea interviu sau la fazele ulterioare.

- Elaborarea testelor și a materialului suplimentar

Dacă este necesar, Departamentul de resurse umane împreună cu superiorul imediat vor colabora în scopul elaborării materialelor de testare a abilităților profesionale. În același timp, toate testele elaborate de către companie și deja disponibile, sunt revizuite și modificate ca să poată servi în cazul acestei recrutări. Se pot folosi materiale adiționale sau cazuri profesionale pentru elaborarea unor situații sau scenarii similare.

În cazul recrutării pentru un post special/sensibil, Departamentul de resurse umane poate oferi sfaturi sau asistență în ceea ce privește elaborarea metodelor potrivite de evaluare/testare pentru a acumula dovezi în vederea evaluării abilităților cheie ale candidaților.

Metodele de evaluare potrivite pot include una sau mai multe dintre următoarele:

- interviu(ri) structurate – pot fi elaborate liste de întrebări cerute/esențiale;

- simulări precum jocul pe roluri sau exerciții “in-tray”;

- discuții de grup cu candidații;

- centre de evaluare;

Se va asigura timp suficient pentru proiectarea sau obținerea oricărui material de evaluare lipsă.

- Stabilirea unei cronologii adecvate

Se va stabili perioada de publicare (data), numărul de apariții, costurile alocate, ultima dată pentru primirea cererilor, perioada de susținere a primului interviu, perioada de testare, perioada de susținere a celui de-al doilea interviu și data limită pentru finalizarea procesului. De asemenea, trebuie luată în considerare și data prevăzută pentru noua angajare.

- Metodele de căutare a candidaților

Departamentul de resurse umane va începe un proces de căutare și de selecție a candidaților potriviți.

Se vor folosi următoarele surse:

1. Căutare internă

Perioada minimă de afișare este de 5 zile lucrătoare. Anunțurile vor fi afișate în secțiunea de resurse umane de pe Intranet și la afișierul departamentului de resurse umane. Căutarea internă se aplică în cazul recrutării la toate nivelele.

Este de preferat ca posturile vacante să fie ocupate de candidați interni, dacă aceștia au calificările, aptitudinile și potențialul necesar pentru postul respectiv. Angajații ar trebui să anunțe conducerea de aspirațiile pe care le au astfel încât să fie luați în considerare în cazul respectivelor posturi vacante.

Candidații interni pot fi luați în considerare în paralel cu căutările externe. Astfel, vor fi afișate anunțuri simultan atât pentru căutările interne cât și pentru cele externe.

2. Căutare externă

Căutare pe plan local: Perioada minimă de afișare este de 5 zile lucrătoare (doar în cazul căutărilor care au ca sursă principală de cereri Roșia Montană și zonele din vecinătate: Abrud, Câmpeni). Anunțurile vor fi afișate în câte locuri publice este necesar cât și publicate în ziarul local. Căutarea locală se aplică în cazul recrutării la toate nivelele dar este obligatorie în cazul recrutării pentru pozițiile cu cerințe mici-medii de calificare (de ex. muncitori calificați și necalificați, asistenți contabili, personal administrativ).

Căutare standard

Perioada minimă de afișare este de 5 zile lucrătoare. Se vor folosi următoarele mijloace de publicitate:

- Ziare/publicații naționale / specifice / selectate – în funcție de aptitudinile, experiența, sau cunoștințele necesare;
- Jurnale profesionale adecvate;
- Ziar regional;
- Organizații profesionale și contacte de afaceri/în domeniu;
- Web-site-uri de recrutare;

Căutarea standard este aplicabilă în cazul posturilor specializate, care necesită un nivel înalt de calificare. Acest tip de căutare intervine numai după ce modalitățile anterioare de atragere a candidaților nu au furnizat candidați.

Agenții de recrutare/căutare și selectare specialiști

Atunci când este cazul, se vor folosi, în mod selectiv, consultanți în domeniul căutării forței de muncă, altfel Departamentul de resurse umane va realiza acest proces în numele șefului de departament.

Onorariile consultanților, inclusiv cheltuielile estimate, trebuie să fie determinate și aprobate în conformitate cu procesul de aprobare a nivelelor de autoritate, înainte de inițierea căutării.

Publicitate

Anunțurile publicitare din mass-media sau de pe Internet sunt redactate de către Departamentul de resurse umane și au nevoie de aprobare pentru conținut și format, înainte de a fi publicate. Aprobarea este emisă de la cel mai înalt nivel al conducerii.

Planul media corespunzător și costurile asociate vor necesita aprobarea via e-mail de la cel mai înalt nivel al conducerii.

Regulile de imagine a companiei RMGC se aplică pentru orice document public.

Este obligatorie folosirea conținutului standard, după cum este prezentat în Proiectul anunțului publicitar de recrutare, pentru a asigura completarea informațiilor oferite.

Fișa completă a postului ar trebui să fie baza anunțului de recrutare.

Faza III – Procesarea cererilor / Filtrare / Primul interviu & teste

I Cerere internă:

Următoarea politică se aplică angajaților RMGC care aplică:

- Va fi încurajată promovarea angajaților actuali care și-au îmbunătățit abilitățile, potențialul și care se califică.
- Se încurajează recrutarea interdepartamentală a angajaților RMGC calificați.
- Angajații nu vor fi intimidați sau descurajați în demersul lor de a aplica pentru un post vacant.
- Angajaților RMGC care aplică pentru posturi vacante nu li se cere să își anunțe superiorii. Totuși, dacă unul dintre acești angajați ar fi introdus pe lista finală pentru un post vacant (la recomandarea unui șef de departament relevant), supervisorul acestuia va fi anunțat cu privire la procesul de aplicare în vederea, unei evaluări.
- Educația, experiența profesională și experiența câștigată la RMGC sunt criteriile care vor fi luate în considerare în procesul de recrutare a candidaților.

Procedura de cerere internă:

- Angajații RMGC sunt încurajați să aplice pentru posturi vacante prin completarea Formularului de cerere internă. (disponibil la Departamentul de resurse umane sau care poate fi descărcat din secțiunea de resurse umane de pe Intranet). Această cerere va fi depusă la Departamentul de resurse umane în intervalul precizat mai sus.
- Tuturor angajaților RMGC calificați care aplică pentru posturile vacante în timp util li se va oferi șansa de a fi intervievați.
- Candidații vor fi înștiințați cu privire la decizia care a fost luată în momentul în care întreaga procedură de recrutare a luat sfârșit.

Cerere externă:

Cererile externe se vor face prin depunerea unei scrisori de intenție și a unui CV complet care să ofere informații detaliate cu privire la experiența și studiile candidatului. O cerere se poate face și prin completarea unui Formular de cerere externă RMGC disponibil la Departamentul de resurse umane sau care poate fi descărcat de pe web site-ul RMGC.

Filtrarea aplicațiilor

Toți candidații care aplică vor fi luați în considerare în conformitate cu cerințele șanselor egale prezentate mai sus.

Procesul de filtrare va fi efectuat de Departamentul de resurse umane. Din numărul total de candidați, în urma filtrării ar trebui să rămână o listă inițială de 6 până la 10 candidați care vor fi invitați la un prim interviu.

Procesul de filtrare va varia în funcție de numărul de posturi vacante și de numărul de candidați. Candidații vor fi triați după citirea CV-urilor și/sau a formularelor de cerere (sau în cazul candidaților interni, în funcție de experiența, abilitățile și calificările dovedite).

Selecțiile pentru interviuri vor fi efectuate de către cele mai potrivite persoane din punctul de vedere al experienței, abilităților, pregătirii, educației și aptitudinilor. Oportunitățile de angajare vor fi disponibile cu șanse egale persoanelor

calificate indiferent de rasă, religie, sex, preferințe sexuale, origine, apartenență politică, infirmități, vârstă, înfățișare, responsabilități familiale, statut școlar sau stare civilă.

Cerințele de studii pentru un anumit post sunt importante și vor avea prioritate în procesul de interviu a candidaților. Se vor lua în considerare, fără a se limita la acest lucru, experiența profesională a candidatului, abilitățile și experiența demonstrate în domeniul său de activitate.

Se vor folosi criteriile adecvate pentru reducerea numărului mare de candidați care par să îndeplinească toate cerințele fundamentale. În acest stadiu, criteriile de selecție nu vor fi schimbate și nici nu vor fi introduse noi criterii.

Departamentul de resurse umane poate respinge orice cereri care indică faptul că un candidat nu îndeplinește una sau mai multe dintre cerințele esențiale pentru postul vacant. O cerere poate fi respinsă și pe motiv că respectivul candidat este cunoscut ca fiind consumator de droguri ilegale; a fost condamnat pentru o infracțiune legată de responsabilitățile postului sau care ar putea avea impact direct asupra postului pentru care respectivul candidat a aplicat; a dat declarații false cu privire la orice informație esențială din cererea sa sau din CV-ul său; sau are antecedente nesatisfăcătoare în ceea ce privește experiența profesională anterioară conform celor constatate de Departamentul de resurse umane împreună cu șeful Departamentului.

În urma procesului de filtrare, Departamentul de resurse umane va completa Formularul de Listă inițială a Candidaților.

Cererile vor fi considerate confidențiale și vor fi păstrate în siguranță astfel încât să fie disponibile, în cazul în care există întrebări, pe durata procesului, sau după terminarea acestuia.

Primele interviuri și teste

Departamentul de resurse umane este responsabil de demersurile făcute în vederea invitării candidaților incluși pe lista inițială la interviuri și teste. Dacă este cazul, următoarele informații vor fi puse la dispoziția candidaților:

- Detalii cu privire la procesul de evaluare a interviurilor (testelor); dată, locație și durată;
- Numele și numărul de telefon ale persoanei de contact din cadrul RMGC în caz de nevoie;

Superiorul imediat și Departamentul de resurse umane sunt responsabili de punerea în practică a procedurii de interviu / evaluare, asigurându-se, pe perioada procesului, de următoarele:

- dovezile calificărilor considerate a fi esențiale sunt verificate la început și, dacă este posibil, controlate, și se vor păstra copii ale respectivelor documente;
- se vor efectua și verifica teste;
- candidaților li se aduc la cunoștință informații legate de afișarea rezultatelor procesului de selecție;
- sunt înregistrate detaliile salariale curente ale candidatului, dacă este cazul;
- interviuatorii vor lua notițe clare, dacă este cazul, pe durata evaluării (lor).

Notele adunate pe perioada interviurilor sunt centralizate cu

acuratețe în Formularul de Raport Interviu.

Recomandările pentru următorul pas se fac la sfârșitul formularului de raport interviu.

Faza IV – Finaliștii / Ultimul interviu / Verificarea referințelor

Pe baza recomandărilor din formularele de raport interviu cei mai buni 3 - 5 candidați sunt introduși pe lista finală și se completează Formularul candidatului introdus pe lista finală.

Departamentul de resurse umane programează un al doilea interviu cu superiorul imediat și cu șeful de departament.

Programarea și desfășurarea celui de-al doilea interviu / final

Se recomandă organizarea interviurilor pe o perioadă de maxim două zile și se vor lua notițe clare în timpul întâlnirilor.

Luarea deciziei de angajare

Imediat după cel de-al doilea/ultimul interviu, șefii de departamente trec în revistă împreună cu supervisorul imediat și cu Departamentul de resurse umane lista finală, se ia decizia finală și se comunică respectiva decizie, prin intermediul Anunțului de decizie de angajare sau a unui email către Departamentul de resurse umane.

Decizia va fi luată:

- Sistematic și obiectiv, pe baza dovezilor obținute prin procesul de selecție;
- Fără a se apela la presupuneri sau stereotipuri;
- Pe baza cerințelor postului, după cum sunt prezentate în Fișa postului.

Dacă există mai mulți candidați potriviți, este de preferat „reținerea” decât respingerea acestora până în momentul în care se cunoaște finalitatea ofertei făcute celui mai potrivit candidat.

Se va asigura înștiințarea adecvată a tuturor candidaților respinși cu privire la rezultatul obținut și li se va oferi feedback, în cazul în care aceștia solicită acest lucru, din partea Departamentului de resurse umane.

În cazul în care se folosesc teste de abilitate sau chestionare de personalitate, toți candidații vor primi întotdeauna feedback cu privire la acestea din partea personalului calificat adecvat din cadrul departamentului de resurse umane.

CV-urile/cererile originale ale tuturor candidaților vor fi returnate Departamentului de resurse umane împreună cu notițele de evaluare/testele în original și formularul (formularele) de raport al interviului completat(e)

Verificarea referințelor

În cazul în care acest lucru este solicitat și doar pentru poziții deosebite/ sensibile, minim 3 verificări de referințe vor fi efectuate (de către reprezentantul Departamentului de resurse umane) de preferat înainte să se facă oferta. Se va obține acordul candidatului în ceea ce privește verificarea referințelor înainte de începerea acestui proces.

Rezultatul verificării referințelor va fi comunicat în mod

confidențial Șefului de departament și superiorului imediat al viitorului angajat.

Faza V – Înaintarea ofertei / Semnarea contractului / Comunicarea rezultatelor

Înaintarea ofertei

Candidatul selectat trebuie să primească o ofertă în scris care să detalieze termenii și condițiile complete de angajare. Oferta de angajare este redactată de Departamentul de resurse umane, care poate fi responsabil și de semnarea ofertei cu candidatul la momentul oportun.

Termenii și condițiile complete ale unei scrisori de ofertă trebuie să fie aprobați intern, de către șeful de departament și un nivel superior de conducere, înainte discuției cu candidatul. Oferta este redactată în limba română și se bazează pe prevederile legale în vigoare. Conținutul standard este cel conform cu Formularul de ofertă de angajare.

În momentul în care se ia o hotărâre cu privire la pachetul salarial adecvat (salariul) care va fi oferit, se vor lua în considerare următoarele criterii obiective:

- nivelele de salarizare actuale din cadrul RMGC;
- nivelul, amploarea, profunzimea și complexitatea cunoștințelor și înțelegerea respectivului individ cu privire la diferitele aspecte ale postului și, dacă este cazul, cunoștințele specializate, profesionale și teoretice;
- nivelul și amploarea abilităților relevante;
- calificări și durata experienței relevante ale candidatului acceptat;
- salariul actual și beneficiile financiare (de ex. bonusurile) ale candidatului acceptat;
- salariile comparative ale angajaților similari din cadrul RMGC;
- principii referitoare la plata egală prin care se prevede că toți membrii personalului trebuie să primească aceeași remunerație pentru aceeași muncă, sau pentru o muncă foarte asemănătoare, pentru muncă considerată ca fiind echivalentă și pentru o muncă cu valoare egală;
- piața actuală a forței de muncă (de ex. deficitul domeniilor de calificare) și competiția pe piața de muncă locală.

Scrisoarea de ofertă va cere candidatului să semneze acceptarea condițiilor și să returneze o copie semnată a scrisorii către companie. Acceptul trebuie să fie condiționat de primirea de către companie a scrisorii de ofertă semnate. Semnarea scrisorii după ce a început activitatea profesională nu va fi acceptată.

Ofertele vor include numele poziției, departamentul, locația, data de începere (recomandăm ca dată de începere fie ziua de 1 sau cea de 15 a lunii, având în vedere că astfel logistica procesului de angajare se simplifică), salariul și alte remunerații, beneficii, eligibilitatea postului vacant, perioada de probă și alte condiții relevante cum ar fi costurile de relocare, etc. O descriere a poziției (o fișă a postului) trebuie atașată scrisorii de ofertă în vederea asigurării faptului că persoana selectată a înțeles foarte bine care sunt responsabilitățile poziției sale înainte să accepte oferta.

Ofertele către noi angajați vor fi condiționate de:

- disponibilitatea de a semna un contract de confidențialitate.
- disponibilitatea de a se conforma cu toate politicile, procedurile și codurile interne;
- efectuarea unei examinări medicale, anterioare angajării, dacă se consideră necesar.

Acest lucru este necesar pentru protejarea companiei împotriva unor revendicări nejustificate cu privire la boli sau accidente și pentru a se asigura că noii angajați sunt apti din punct de vedere fizic pentru prestarea muncii.

Ofertele pentru expatriați vor avea cerințe adiționale, care sunt detaliate în politica privitoare la expatriați.

Semnarea contractului de angajare

În cazul în care candidatul acceptă oferta scrisă de angajare, Departamentul de resurse umane se va asigura de faptul că un contract oficial de angajare este pregătit și semnat cu candidatul respectiv, înainte sau în prima zi de lucru, cel mai târziu. Această etapă va respecta legislația în domeniul muncii.

Comunicarea rezultatelor

Departamentul de resurse umane trebuie să se asigure că acelor candidați declarați nepotrivii li se vor trimite scrisori de răspuns adecvate (în conformitate cu modelul de Scrisoare de respingere în urma interviului) cât de curând posibil după ce s-au hotărât finaliștii. Acestor candidați li se vor da explicații cu privire la respingere și la motivele acesteia.

Procesarea plângerilor

Dacă un angajat/candidat consideră că a fost tratat incorect - nu s-au respectat Politica sau procedurile de selecție și recrutare - el/ea poate face o plângere / contestație care va fi analizată conform procedurilor stabilite.

H) Gifford: Propuneri Inițiale pentru turism în Roșia Montană

Introducere

A fost depusă o cerere de reluare a exploatării miniere de suprafață a aurului de la Roșia Montană, județul Alba, din regiunea Transilvania a României. În cadrul procedurii de autorizare, SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) a efectuat o Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM), în baza legislației române și a liniilor directoare ale Uniunii Europene. Raportul la Studiul Evaluării Impactului asupra Mediului și Planurile de management aferente oferă un pachet de lucrări consistent în vederea atenuării impactului advers al exploatării propuse și activităților conexe acesteia, precum și o gamă variată de lucrări de gestionare pro-activă și de prezentare a patrimoniului care depășesc cerințele necesare în mod normal pentru o simplă minimizare a impactului în baza celor mai bune practici la nivel european. Prezentul studiu a fost efectuat de Gifford pentru a oferi îndrumări SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) sub forma unor propuneri inițiale privind modul în care ar putea contribui pozitiv la dezvoltarea industriei turistice locale, ca partener al comunității, al autorităților locale și regionale și al altor factori interesați. Concluzia la care s-a ajuns este că activitatea minieră și turismul pot coexista pe durata de funcționare, iar activitățile miniere pot servi la stimularea unei industrii de succes a turismului după închiderea exploatării.

Ca parte a rolului său în minimizarea impacturilor, de ex. asupra mediului, social, arheologic și punerea în valoare a numeroaselor bunuri de patrimoniu de la Roșia Montană și prin angajamentul asumat de a dezvolta capacitatea asigurării mijloacelor de trai după închiderea minei ca parte a aspectelor sociale ale „Planului social de închidere a minei”, RMGC va fi în măsură să implementeze lucrări cu efecte benefice asupra dezvoltării viitoare a turismului. Cu toate acestea, pentru RMGC este clar că dezvoltarea turistică viitoare nu este responsabilitatea RMGC și astfel propunerile formulate în prezentul document au menirea de a fi utile în contextul unui dialog între companie și comunitățile locale și administrație (la nivel de județ și național) în vederea examinării dezvoltării turismului pentru a sprijini dezvoltarea durabilă. Succesul va depinde de deciziile luate și de acțiunile implementate de către autorități, și organizații „partenere”. Se recunoaște faptul că dezvoltarea turismului se poate îmbunătăți considerabil dacă toți factorii interesați își pun laolaltă cunoștințele, resursele și angajamentul.

Un punct de plecare pentru acest raport îl constituie experiența pe care o are Gifford la nivel European; dezvoltarea potențialului turistic de la Roșia Montană poate avea loc în paralel cu exploatarea activă a zăcămintului. În Capitolul 5 al Raportului la studiul EIM sunt identificate și evaluate alternative ale proiectului, inclusiv dezvoltarea turismului. Este important faptul că studiul EIM ajunge la concluzia că proiectul minier nu exclude dezvoltarea altor industrii, precum turismul. Dimpotrivă, proiectul minier ar face să

dispară unele bariere semnificative existente în prezent în ceea ce privește crearea de alte industrii, precum poluarea, dificultatea accesului, lipsa cazării formale și alte probleme apărute ca urmare a lipsei de investiții interne. După cum este descris în Volumul 14, secțiunea 4.8 Mediul socio-economic și în Volumul 31, Planuri de management pentru dezvoltarea durabilă a comunității și în Anexa 1 la acest raport, la ora actuală la Roșia Montană există câteva activități turistice. Cu toate acestea, se arată de asemenea faptul că industria turistică nu reprezintă în prezent o forță economică semnificativă

Din experiență, putem afirma că turismul va fi însă posibil și profitabil numai atunci când va exista ceva de oferit turiștilor sub aspectul unui mediu curat, a unei infrastructuri adecvate (drumuri de calitate, cazare, restaurante, apă curentă, canalizare corespunzătoare, instalații de eliminare a deșeurilor etc.) puncte de atracție (muzee, alte obiective de vizitat, precum monumentele istorice etc.). Un proiect minier precum cel propus de RMGC va oferi, prin impozite și dezvoltarea industriei serviciilor, fondurile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii. Prin proiectul Roșia Montană și planurile sale de gestionare a patrimoniului, vor fi investite de către companie 25 milioane de USD pentru protecția patrimoniului cultural de o manieră propice dezvoltării turismului. Printr-un program de instruire vor fi asigurate deprinderile necesare dezvoltării activităților turistice, iar Roșia Montană Micro Credit va susține financiar persoanele care doresc să deschidă pensiuni, restaurante etc., toate acestea fiind necesare pentru a atrage turiști. La încheierea proiectului, va exista un sat nou, plus centrul vechi, restaurat, al comunei Roșia Montană, cu un muzeu, hoteluri, restaurante și infrastructură modernizată, plus galerii de mină restaurate (ex. cea de la Cătălina Monulești) și monumente conservate precum cel de la TăuL Găuri – care, toate, vor reprezenta atracții turistice. În plus, se înțelege că guvernul va acționa la nivel local pentru a încuraja creșterea economică.

Există bune exemple de dezvoltare în paralel a exploatărilor miniere și turismului. Au fost citate exemple ale Minei de aur Martha din Waihi, Noua Zeelandă și cea de la Rio Narcea, din Spania. Aceasta deoarece aceste mine sunt exploatare eficiente, în condiții de siguranță și cu grijă față de mediu. Deoarece aceste mine se află în regiuni cu o lungă tradiție minieră, ele pot fi prezentate vizitatorilor atât exemple de tehnologie tradițională cât și modernă. Roșia Montană se află într-o poziție bună pentru a profita și ea de îndelungata sa tradiție minieră.

Documentul de față este o succintă prezentare la nivel strategic; în mare măsură au lipsit datele inițiale, iar accentul s-a pus pe perspectivele viitoare, pentru a oferi idei diferitelor parteneri și RMGC. Acest plan indică de asemenea potențialul existent – și costurile aferente – pentru dezvoltarea turismului în contextul în care exploatarea nu va fi reluată. Concluzia noastră este că, prin resurse proprii, dezvoltarea turismului ca industrie durabilă ar necesita investiții de asemenea amploare încât nu ar putea fi realizate în mod realist.

Context turistic

Cea mai utilă înțelegere, la nivel național și internațional a sectorului călătoriilor și turismului din România este oferită de publicația Consiliului Mondial pentru Călătorii și Turism România: Impactul călătoriilor și turismului asupra locurilor de muncă și economiei (WTTC 2006; sursa tuturor datelor oferite ca referință în continuare). Această publicație face o serie de sublinieri de relevanță directă, prezentate pe scurt în cele ce urmează și oferă și o prezentare sumară a industriei turistice și economiei din România. De fapt există foarte puține surse bine documentate cu astfel de informații, iar raportul WTTC recomandă insistent guvernului să acorde sprijin pentru culegerea și analizarea informațiilor, pentru a permite o planificare mai exactă pentru viitor.

Unul dintre primele aspecte relevate este acela al inexistenței unui plan strategic la nivel național pentru dezvoltarea turismului în România (WTTC 2006, 8). În ciuda acestui fapt, sectorul călătoriilor și turismului a fost evaluat ca fiind destul de puternic - de exemplu acesta cuprinde 5,8% din forța de muncă la nivel național (circa 485.000 locuri de muncă) și sunt produse 4,8% din produsul intern brut (15,5 miliarde RON; 4,5 miliarde USD).

Sunt însă remarcăți și o serie de factori cu rol limitativ. Piața internă a călătoriilor și turismului este relativ nedezvoltată, dar prezintă perspective bune în privința potențialului de creștere. Prognozele privind călătoriile și turismul internațional sunt la fel de puternice, dar dintre acestea, circa 75% provin din cele cinci țări vecine, majoritatea turiștilor nelocuințând în spații de cazare plătite, probabil stând la prieteni/rude sau pur și simplu nepetrecând o noapte în țară. Restul vizitatorilor străini provin în principal din Germania, Italia, Franța, Austria și Marea Britanie. Călătorii și turiștii interni tind să călătorească și să se cazeze în medie patru zile, în timp ce vizitatorii străini petrec în medie 2,5 zile. Aceste cifre trebuie să crească pentru ca prognozele pozitive formulate să prindă contur.

Este analizată necesitatea unui branding național puternic „Brand România” (WTTC 2006, 41), un aspect fundamental de abordat. Alți factori limitativi menționați sunt infrastructura de călătorie relativ săracă (linii aeriene, drumuri și căi ferate; dar drumurile și căile ferate sunt în proces de îmbunătățire ca urmare a aderării la UE) și preponderența relativă a spațiilor de cazare în categoria inferioară a pieței – de o stea. Dacă PIB din economia călătoriilor și turismului (T&T) este exprimată ca % din PIB total la nivel național, România se clasează slab, ca a 162-a din 174 de țări. România se clasează pe locul al 138-lea în lume în privința investițiilor din sectorul industriei T&T. Ambele estimări confirmă necesitatea ca guvernul să acorde o prioritate puternică dezvoltării călătoriilor și turismului pentru a realiza potențialul natural al țării (WTTC 2006, 31). Pe de altă parte:

Prognozele WTTC și ale partenerului său în cercetare, OEF, sunt extrem de pozitive, subliniind o creștere medie anuală

a cererii de călătorii și turism de 7,9 la sută în următorii zece ani, ceea ce ar clasa România pe locul a patrulea din lume din punct de vedere al creșterii pe termen lung. Dacă se va realiza această creștere, în 2016, economia mai largă a călătoriilor și turismului va contribui cu 5,8 la sută la PIB al României.

Patrimoniul natural și cultural – și strânsa legătură a acestora cu aspectele de dezvoltare durabilă – sunt menționate în studiul WTTC ca reprezentând foarte importante atracții. Raportul cuprinde următoarele afirmații extrem de relevante:

Călătoriile și turismul reprezintă o cale – dacă nu singura – prin care conservarea patrimoniului se poate realiza de o manieră capabilă să producă venit financiar. Guvernul ar trebui să stabilească prioritățile legate de dezvoltarea turismului cultural ca modalitate de conservare a bogatului patrimoniu al țării, în special în contextul în care tradițiile se văd amenințate de reglementările UE (2006, 38).

Această țară este bogată în cultură, folclor și situri de patrimoniu în toate regiunile sale și în multe zone în care nu există multe opțiuni de dezvoltare economică în afară de turism. Cu ajutorul unor orașe portal precum Brașov, Sibiu și Sighișoara, aceste zone trebuie încurajate să își dezvolte turismul și să creeze facilități de cazare pentru turiști (2006, 40). [la care am adăuga, în cele ce urmează, municipiile Cluj Napoca și Alba Iulia]

Această schimbare de accent către patrimoniul cultural rural conduce la al doilea document util (Model de dezvoltare turistică a zonei miniere în contextul dezvoltării durabile ca alternativă la activității miniere monoindustriale: Fazele 1-III Proiect de construcție și dezvoltare turistică, 2006; menționat în continuare cu titlul „INCDT” și publicat în trei părți – Faza 1 în decembrie 2004, Faza II în iunie 2005 și Faza III în februarie 2006). Acest raport este un studiu de fezabilitate întocmit pentru uzul guvernului și de aceea nu reprezintă un document politic. Este însă o analiză amplă a dezvoltării turismului din regiune, inclusiv pentru zona Roșia Montană.

Acest studiu fundamentează afirmația că, indiferent cât de modestă este ca amploare economia turismului din zona Munților Apuseni, ea s-a dezvoltat constant în ultimii 10 ani. Pornind de la această afirmație, în studiu sunt analizate separat atât “investițiile sectorului privat” cât și acele investiții – ca cele de infrastructură – care țin mai degrabă de domeniul administrației centrale și județene.

Studiul nu tratează calitatea experienței, axându-se în principal pe problemele de acces, cazare și atracții pentru vizitatori. Studiul pornește de la o serie de ipoteze fundamentale din care decurg toate concluziile. Gifford și RMGC au analizat aceste ipoteze și le acceptă ca ipoteze de lucru. Acestea includ:

- Costurile estimate ale diferitelor lucrări de

construcții și instalații, aceste investiții trebuind să fie suportate fie de investitori particulari, fie de guvern

- Necesitatea unui anumit număr de tipuri de spații de cazare în diferite puncte, cu un anumit număr de camere
- Procentul de ocupare a camerelor în diferite „sezoane” turistice
- Prețurile pentru diferite camere în diferite „sezoane” turistice și
- Cel mai important, faptul că cererea turistică și gradul de implementare a acestor investiții vor crește conform modelului în perioada de 10 ani planificată.

Gifford recomandă ca pentru a începe planificarea de detaliu în vederea transpunerii într-un plan detaliat, numărul estimat de vizitatori să fie de 5000 - 7500 anual în primii patru sau cinci ani, crescând apoi la circa 15.000 vizitatori anual în anul al 10-lea și continuând să crească până la 25-30.000 în anul al 20-lea. Aceste cifre sunt mai apropiate de numărul de vizitatori generat de alte puncte de atracție turistică de minerit și patrimoniu din Europa decât cele privind stațiunile de schi, folosite în modelarea din raportul INCDT 2006.

Dacă se acceptă aceste ipoteze, atunci modelarea matematică din studiu indică la sfârșitul perioadei de 10 ani apariția unui venit pozitiv modest – dar suficient – din investiții atât pentru sectorul privat cât și pentru agențiile guvernamentale.

Modelul postulează investirea a circa 16.700.000 € (21.042.000 USD la cursul din 26.10.2026) în hoteluri și pensiuni noi, instalații de schi, noi drumuri și un muzeu la Roșia Montană. Acest model nu ține seama însă de asigurarea infrastructurii din diferitele orașe/sate, constând din rețele de alimentare cu apă, canalizare, salubritate, electricitate și încălzire susținută (în prezent încălzirea este asigurată preponderent de sobe cu lemne) În parte datorită acestor omisiuni, ca și datorită faptului că studiile de patrimoniu cultural finanțate de RMGC cuprind și numeroase lucrări de restaurare a clădirilor istorice din Roșia Montană, care nu apar și în acest studiu, prognozele de cost elaborate de RMGC (și calculate în USD, nu în €) sunt practic suplimentare față de aceste costuri. Reconcilierea acestor costuri nu intră în sarcina prezentului raport. În termeni simpli, suma celor două calcule de cost este de 46.743,500 USD, din care 25.701.500 USD ar fi asigurate de RMGC în contextul implementării proiectului minier. Investițiile la o asemenea scară ar face din dezvoltarea turismului o propunere viabilă.

Studiul Proiect de construcții și dezvoltare turistică oferă de asemenea o scurtă prezentare a tipurilor de turism/obiective turistice care au stat la baza modelării. Acestea se suprapun cu categoriile utilizate în prezentul document și constau din:

- Turism montan, cu o gamă variată de activități în aer liber (drumeții, alpinism, campare, ciclism etc.) vânătoare/pescuit, speologie și simpla recreere într-un peisaj plăcut, rezervații naturale.
- Patrimoniu cultural, constând din clădiri și situri istorice, vestigii arheologice, etnologie și folclor

- Istoria sec. XVIII- XIX
- Turism industrial (minier)
- Sporturi de iarnă – schi, deși trebuie remarcat că pentru aceasta este nevoie de munți cu pante orientate spre nord, sau altitudini mai mari decât cele de la Roșia Montană, astfel că această opțiune nu privește direct localitatea.

Ghidul turistic al județului Alba din 2006 este singurul document regional sau local ușor de localizat. Principalele sale prevederi sunt rezumate în secțiunea 4.8 și Anexa 1. El nu este disponibil decât în limba română și are mai mult un caracter de detaliere sumară decât de document de planificare strategică.

Orice discuție pe tema turismului depinde integral de felul în care este definită noțiunea de „turism”. Cei care se deplasează în interes comercial (de afaceri) pot cu siguranță contribui la industria turistică, dar modulul de deplasare este determinat de tendințele economice și de afaceri într-un context mai larg, iar timpul disponibil poate fi limitat, astfel că beneficiile turistice au un caracter secundar. În accepțiunea studiului de față ne-am fundamentat așadar analiza turismului pe o gamă mai simplificată a tipurilor de vizitatori – descrise mai jos – care constă însă în special din călătorii personale cu caracter necomercial. În orice caz, este important de luat în considerare faptul că servicii precum cazare și restaurante ce servesc turiștilor în interes de afaceri, vor atrage de asemenea turiști, iar turismul în interes de afaceri este preconizat a cunoaște o creștere în următorii 10 ani.

Profiluri turistice – intern și internațional

Există cel puțin 3 categorii de turiști internaționali relevante pentru acest studiu.

- cei de categorie superioară (respectiv vizitatori bine educați, cu mijloace financiare și discernământ, care utilizează mai ales călătoriile organizate în grupuri mici, cu cazare în hoteluri de 4-5 stele (conform standardelor occidentale), de obicei sosiți în grupuri mici sau mijlocii, care așteaptă să le fie oferită o „experiență culturală”;
- un grup foarte asemănător cu cel dintâi, dar cu interese bine conturate și cunoștințe legate de patrimoniul cultural; dispuși să fie ceva mai aventuroși și căutând să fie numai cu puțin mai „diferiți” sau „exclusiviști” în modul de a călători și alegerea destinațiilor, atâta vreme cât oferta turistică este superb organizată și gestionată; și
- călătorii mai aventuroși dispuși să stea în spații de cazare mai puțin dotate și care călătoresc cel mai adesea singuri sau în grupuri mici, din nou, înarmați cu o cunoaștere a istoriei României sau eventual a Imperiului Austro-Ungar, care și-ar stabili o bază de plecare la Cluj Napoca sau Alba Iulia.

Dintre aceste trei grupe, primul nu va fi probabil atras de Roșia Montană – va aștepta mai mulți ani până când se va lansa pe deplin turismul în zonă. Al doilea grup ar fi atras de natura “exotică” a priveliștilor și de lipsa altor turiști, DAR

organizatorii vor fi împiedicați de lipsa de infrastructură și facilități. Merită remarcat faptul că organizatorii de grup din primele două categorii vor vizita zonă cu cel puțin 1 an înainte pentru a explora și testa totul – din punct de vedere al satisfacerii clienților lor și nu pe baza mesajelor publicitare sau a ceea ce crede „industria turistică”. Al treilea grup apare deja la Roșia Montană și în zonă și acest fapt trebuie încurajat și dezvoltat. Va trebui asigurată cazare în spații destul de elementare de tip pensiune sau cămin (aici nu e nevoie de lux, dar trebuie să existe curățenie și o atentă întreținere). Grupul de călători are interese destul de variate – inclusiv față de toate formele de patrimoniu cultural și turism montan și el ar trebui vizat pentru a se crea o bază solidă și durabilă de dezvoltare a turismului. [Toate acestea s-ar putea schimba odată cu aderarea la UE și prin urmare această strategie ca trebui revizuită peste 3-5 ani.]

Se cunoaște că în România au sosit în 2004 circa 110.000 vizitatori străini din SUA (WTTC 2006, 15) și circa 450.000 din țările UE. Ambele aceste segmente ale fluxului de turiști internaționali contribuie semnificativ la economia turismului în România. Ne punem întrebarea: ce înseamnă vizitatori internaționali în acest context? Sunt aceștia turiști (puțin probabil) sau persoane în vizită la familie sau prieteni (posibil) sau călătoresc pentru afaceri? Desigur, dacă sunt din ultima categorie, este de văzut ce impact ar putea avea ei în Roșia Montană. Sau acești vizitatori se concentrează în București și pe litoral? Ideea este că analizele noastre au sugerat că nu este vorba de o industrie cu impact major direct asupra zonei Roșia Montană.

În tot acest raport, se pune un accent mai important asupra turiștilor străini pur și simplu – chiar dacă într-o manieră directă – deoarece aceștia au de obicei mai mulți bani de cheltuit și deci vor putea aduce o contribuție mai însemnată la economia locală /regională. Pe termen lung, turismul intern din România și vizitatorii din țările vecine sunt elemente mai importante ca bază de dezvoltare a unei industrii turistice de durată. Apare deci mai rezonabil din punct de vedere strategic ca accentul să cadă inițial asupra turismului internațional și apoi treptat să se introducă strategii de atragere a vizitatorilor din țară și din regiune.

Cele cinci țări vecine (Ukraina, Moldova, Ungaria, Bulgaria și Serbia și Muntenegru) au contribuit în 2005 cu circa 5 milioane de vizitatori transfrontalieri (majoritatea intrați pe căile rutiere), dar acest din urmă grup tinde să nu folosească spațiile de cazare plătite sau să petreacă prea mult timp în țară – în mod clar venind în vizită la prieteni și rude. Acest fapt se reflectă și prin aceea că 62% dintre persoanele sosite în România au indicat ca destinație case la țară /munte, zone în care există mai puțin de 25% dintre locurile de cazare în hoteluri din România. Acest grup nu poate aduce probabil decât o contribuție financiară modestă la economia turistică a României.

Turismul intern și piața turistică au fost afectate puternic în ultimii ani de concurența stațiunilor din Grecia sau Turcia.

Cu toate acestea, ele rămân puternice dar se concentrează predominant în zona litoralului Mării Negre (43% din locurile de cazare în hoteluri se află în stațiunile de pe litoral).

Tipuri de atracții

Turiștii români și străini vor fi probabil interesați de tipuri de obiective turistice oarecum diferite, dar cu destule suprapuneri. În sensul prezentului studiu, am identificat cinci sectoare turistice primare, care reprezintă „constelații” de tipuri de obiective mai detaliate ce tind să atragă grupuri de turiști asemănătoare. Acestea sunt:

- Interes pentru industrie (minerit)
- Patrimoniu cultural și etnografie
- contextul social al sec. XVIII – XIX, inclusiv conexiuni cu Imperiul Austro-ungar (paralela în acest punct fiind industria turistică complexă dar enormă care leagă SUA de Marea Britanie și Republica Irlanda, determinată de diaspora irlandeză din sec. al XIX-lea). Rămâne de văzut care va fi opinia publică din România în acest sens, sau dacă implicațiile socio-politice rămân încă prea incomode.
- Turism montan: inclusiv peisaje montane izolate, eco-turism și o mare varietate de activități în aer liber sau simpla relaxare într-un cadru plăcut. Aceasta se leagă foarte strâns de turismul ecologic, cu cazare simplă, cu mai puține locuri.
- Schiatul și sporturile de iarnă pe munții mai înalți – la oarecare distanță de Roșia Montană.

Aceste obiective turistice primare vor atrage în zonă vizitatori din țară și străinătate, de exemplu din București sau din alte țări. La acestea se pot adăuga o serie de atracții secundare - care ar putea interesa un vizitator sosit în zonă cu alte scopuri și care l-ar putea determina să rămână mai mult timp. Astfel se generează „efectul de înmulțire”, deoarece cu cât un vizitator petrece mai mult timp, cu atât va cheltui mai mulți bani în locul respectiv pentru atracții secundare, cazare și masă și cadouri, artizanat etc.

Succesul unei astfel de strategii nu este sub controlul organizațiilor partenere și al RMGC – el depinde în final de tendințele turismului la nivelul României, Europei și a celui mondial în general. La ora actuală, toate acestea sunt foarte pozitive. Însă astfel de tendințe pot fi deosebit de inconsecvente și schimbătoare – consecințele evenimentelor de la 9 septembrie și ale tsunami-ului din Sri Lanka sunt exemple pentru modul în care turismul devine susceptibil față de influențele externe.

Aderarea (sau neaderarea) Turciei la UE va avea de asemenea impact asupra tendințelor turismului din România ceea ce va trebui analizat în viitor. Rolul pe care România l-ar putea juca față de Islam și lumea musulmană, din punct de vedere al emigrărilor și formalităților de frontieră asociate acesteia,

ca și al posibilelor efecte asupra turismului va trebui și el analizat.

Într-o notă mai pozitivă, Sibiu, aflat la o distanță de numai 2 ore de Roșia Montană este Capitală culturală europeană în 2007 (capitala înfrățită fiind Luxemburg) Aceasta creează o șansă fără precedent și care nu ar trebui ratată de România, Transilvania și chiar localitatea Roșia Montană de a demara o campanie de marketing.

Oferta Turistică Actuală

În general, oferta turistică pe o rază de 100 km în jurul localității Roșia Montană este foarte inegală – centrele județene Cluj Napoca, Alba Iulia și Deva au niveluri utile de ofertă (mai ales Cluj Napoca), dar mai aproape de Roșia Montană oferta este în general destul de săracă și, deși există, informațiile cu privire la obiective turistice și cazare sunt adeseori greu de accesat. Majoritatea traseelor turistice sunt descrise în Ghidul turistic al județului Alba (publicat în 2006), dar informațiile sunt oferite numai în română. De aceea este foarte dificil pentru turiștii străini să obțină informații elementare privind posibilitățile de cazare din zona studiată.

În lipsa unor date reale obținute de un sondaj științific printre vizitatori, observațiile noastre din sezonul turistic tind să confirme imaginea națională, aceea că turiștii vin în zonă pe baza cunoștințelor proprii /relațiilor personale (rude, prieteni care au vizitat zona) și nu ca urmare a unei strategii de marketing turistic.

Este evident faptul că zona înconjurătoare a Roșiei Montane are potențial turistic, bazat pe peisajul cultural și natural, dar există prea puține inițiative vizibile din partea autorităților (naționale, regionale sau locale – cu excepția notabilă a comunelor Albac-Arieșeni) de a promova în mod adecvat un astfel de patrimoniu.

Va fi necesar de asemenea ca premisă fundamentală pentru o industrie turistică de succes, să se dezvolte în puncte precum Cluj Napoca sau Alba Iulia, agenții turistice de calitate, cu bune cunoștințe legate de diferitele piețe, care să colaboreze cu agențiile europene și americane.

Un astfel de potențial nu va putea fi realizat în lipsa unor investiții considerabile de dezvoltare a infrastructurii, ca precursor esențial al investițiilor turistice.

Infrastructură

Drumurile din regiune sunt în general în stare proastă și doar un vehicul cu tracțiune integrală ar înlesni accesul în zonă – lucru aproape esențial. În cea mai mare parte a zonei lipsesc și alte forme de infrastructură turistică de bază - chiar pentru nevoi elementare cum ar fi farmacii, magazine generale,

magazine de suveniruri, centre de informare turistică (inclusiv ghizi), oficii poștale, bancomate, case de schimb valutar, Internet cafe, stații de autobuz, agenții de închiriat vehicule, service auto etc.

Cazare

Zona Roșia Montană, Bucium și Abrud

Zona înconjurătoare a localităților Roșia Montană, Abrud și Bucium are o ofertă foarte redusă de servicii de cazare turistică, într-un număr relativ redus de unități de tip pensiune și demipensiune foarte elementar dotate (vezi Anexa 1).

Regiunea mai îndepărtată: Arieșeni, bazinul cursului inferior Arieșeni și valea Zlatna-Almașu Mare-Cib. Aceste zone se întind pe o arie geografică mare. În zonă sunt cunoscute numeroase facilități de tip pensiune cu dotări elementare, dintre care unele pot fi considerate cu un standard superior. Spațiile de cazare pentru partea mai sofisticată a pieții sunt aproape inexistente. Accesul la informații este dificil, mai ales pentru vizitatorii străini – deși există unele pagini de Internet și materiale publicitare care deserveșc o clientelă română de bază, ele nu sunt disponibile decât în limba română.

Este aproape imposibil să se obțină accesul internațional la informații cu privire la obiectivele turistice, acces sau cazare – și foarte puțini turiști internaționali vor vizita zona fără a cunoaște dinainte posibilitățile de cazare etc.

Interes pentru industrie - minerit

Singurele exploatări miniere aflate în funcțiune și potențial accesibile publicului sunt exploatarea de suprafață de la Roșia Poieni – una dintre cele mai mari de acest fel din Europa – accesibilă pe valea Cornei (la distanță de circa 9 km de Abrud).

Intrarea în galeria minieră romană, amenajată pentru vizitare se află în curtea companiei MINVEST, împreună cu exponatele sale în aer liber de pietre funerare romane și unelte de minerit din sec. XIX – XX. Deși galeria romană (accesibilă printr-un șir de trepte abrupte și o porțiune din galeria modernă; inadecvată pentru vizitatorii fără o foarte mare ușurință de deplasare) pietrele funerare romane și utilajele ar putea atrage o gamă largă de vizitatori români și străini, standardele de expunere actuale sunt inadecvate.

La Brad există un Muzeu al aurului, care poate fi vizitat numai pe bază de programare și o galerie romană cu trepte de acces de la Ruda Brad, dar aceasta este închisă în prezent.

Minele de sare de la Turda sunt un alt obiectiv turistic, fiind inițial deschise în epoca romană și rămase în exploatare până

în 1932. Complexul a fost redeschis ca obiectiv turistic în 1992.

Tot în zona imediat învecinată se mai află două obiective turistice: Ghețarul de la Scărișoara și Remetea, ambele atrăgând un număr relativ mare de vizitatori. În ambele cazuri, acestea au în prezent o „industrie turistică” activă. La Remetea, aflată imediat la est de Roșia, se află mine istorice, un muzeu al minei, istorie austro-ungară (cu câteva artefacte maghiare foarte interesante) agroturism. O roată de apă intactă și pe deplin funcțională și chiar un castel.

Un complex muzeal de înaltă calitate cu artefacte cunoscute, expuse și interpretate în stil interactiv modern – cu informații accesibile vizitatorilor internaționali prin Internet ar fi o atracție puternică pentru vizitatorii veniți de la Cluj-Napoca și / sau Alba Iulia.

Patrimoniul cultural și etnografie

Obiectivele turistice de patrimoniu cultural sunt cele mai bogate la Roșia Montană, constând în centrul istoric Piața și mai multe zeci de clădiri istorice. În plus, există monumentul funerar de la Tău Găuri - monument funerar roman conservat in situ, aflat acum într-un proces de restaurare. Există de asemenea săpături arheologice de salvare în cadrul Programului Național de Cercetări Alburnus Maior, care vor continua până aproape în 2012.

Vestigiile romane – dacă ar fi expuse corespunzător, vizibil, dacă ar fi mediatizate, cu acces la informații de actualitate pe Internet, ar atrage un număr semnificativ de persoane. Se pune întrebarea dacă etnografia singură ar putea atrage mulți vizitatori.

Turism de istorie Austro-Ungară, sec. XVIII- XIX

Având în vedere importanța clădirilor istorice, ne întrebăm cine ar dori să le vadă și de ce. Cititorul poate reveni la secțiunea 3.2 punctul 3 de mai sus – este acesta răspunsul? Pe baza analogiilor ca industria turistică ce leagă SUA de Marea Britanie și Republica Irlanda determinată de diaspora irlandeză din sec. al XIX-lea, concluzia noastră profesională este că monumentele istorice de la Roșia Montană și din satele învecinate, împreună cu monumentele genealogice – inclusiv biserici și monumente funerare – și legăturile sociale reprezintă o atracție turistică generalizată cu potențial foarte considerabil. România face parte din rețeaua legată de Austro-Ungaria și sudul Germaniei prin puternice legături de familie – și de aceea un număr potențial mare de vizitatori. Numărul foarte mare de turiști maghiari care călătoresc la Cluj-Napoca pentru a vedea casa în care în 1440 s-a născut Matei Corvin (rege al Ungariei, 1458 – 1490) (și care din păcate nu este deschisă pentru public!) este un exemplu foarte concret în acest sens. Mai aproape de Roșia Montană se află Ghețarul Scărișoara și Remetea. Ceea ce ar reprezenta o atracție extraordinară pentru acest grup ar fi clădirile istorice și celelalte vestigii relevante legate de familiile lor ancestrale.

Nu putem afla din statisticile accesibile public numărul de persoane din acest grup, dar părerea noastră este că e vorba de un număr semnificativ de care ar trebui să se țină seama.

Turism montan

Acesta vizează peisaje montane, peșteri chei, păduri, rezervații naturale plus eco-turism și o mare varietate de activități în aer liber (drumeții, alpinism, campare, ciclism etc.) vânătoare, pescuit, speologie etc.) și simpla relaxare într-un peisaj natural plăcut.

Există rezervații naturale de importanță națională la: Detunata Goală, Detunata Flocoasă, Poiana Narciselor de la Negrileasa. Parcul Național Apuseni cuprinde rezervații naturale precum: Cheile Gârdișoarei, Cascada Vârciorog, Avenul din Hoanca Urzicarului, Peștera Gura Apei, Coiba Mică, Coiba Mare, Peștera Huda Orbului, Ghețarul de la Vârtoș, Peștera Hodobana, Avenul cu două Intrări, Izbulul Tăuzului. Acestea pot fi considerate tipice pentru o întinsă zonă de peisaj montan. Mai departe, în valea Zlatna – Almașu Mare – Cib se află Cheile Feneșului și Ampoței și Geoagiu.

Acest grup de obiective turistice are față de schi avantajul că schimbările climatice le-ar afecta mai puțin. Este de asemenea inerent mai durabil, deoarece funcționează cel mai bine dacă vizitatorii sunt relativ larg dispersați în peisaj, astfel minimizându-se impactul advers determinat de aglomerare în anumite puncte.

Se pune întrebarea: ce număr de turiști – real sau potențial – se interesează de turismul montan? Instinctul ne spune că acesta – mai ales dacă se combină cu eco- sau agro-turismul, are un potențial mult mai mare de a atrage vizitatori în zonă decât patrimoniul cultural.

Schi și sporturi de iarnă

În România, industria turistică a schiatului este modestă, cu unele puncte situate în apropierea zonei studiate, de la Roșia Montană. Alte studii, de exemplu Model de dezvoltare turistică a zonei miniere în contextul dezvoltării durabile ca alternativă la activității miniere monoindustriale: Fazele 1-III Proiect de construcție și dezvoltare turistică, 2006) sugerează că este vorba de o industrie în creștere. Este însă important de menționat că recent au fost exprimate îngrijorări serioase legate de viabilitatea pe termen lung a schiatului în stațiunile din Italia, Alpii francezi și Pirinei, datorită încălzirii globale. Aceste stațiuni se află de obicei la altitudini semnificativ mai mari de 1500m / 4600 picioare, citate pentru părțile de schi din România. Recent publicatul „Raport Stern” oferă informații interesante și dovezi și interpretări științifice ale consecințelor așteptate ale schimbărilor climatice și încălzirii globale.

Alte atracții turistice

Zona din jurul Roșiei Montane are de asemenea o diversitate de atracții mai mici pentru care s-ar putea face marketing. Deși acestea nu vor putea probabil contribui la atragerea turiștilor în zonă, ele ar fi foarte valoroase de obiective de vizitare pentru turiști, prelungind astfel „sejurul” mediu al vizitatorilor.

Chiar în Roșia Montană se desfășoară o serie de festivități religioase precum sărbătorile religioase / hramuri: cult ortodox / greco-catolic – hramul bisericii Adormirea Maicii Domnului și hramul Coborârii Sfântului Duh – ambele în iulie, Toți Sfinții – la începutul lunii noiembrie (cult catolic, unit, reformat), și desigur tradițiile populare de Crăciun și Anul Nou (Craii, Capra, colindători). Există fără îndoială o piață turistică ecleziastică, dar aceasta este relativ redusă. Există însă legături evidente cu clădirile de secol XVIII-XIX și contextul lor social, ceea ce ar deschide un potențial mult mai mare bazat pe legături de familie dintre care unele încă destul de directe și imediate cu lumea sec. XVIII-XIX.

Roșia Montană. Bucium și Abrud conțin numeroase clădiri vechi și dependințe, în stil popular tradițional, caracteristic mediului rural, iar în Abrud se află vechea gară a mocăniței (între Abrud și Câmpeni) care ar putea fi redată în folosință - având un potențial considerabil. Ducând mai departe această idee, a supraviețuit aproape în totalitate linia ferată cu gabarit redus pentru minereuri, din sec. XIX-XX, care leagă Turda de Câmpeni și apoi de Abrud, deși necesită lucrări de reparații și restaurare. În cazul în care s-ar efectua aceste lucrări, calea ferată ar deveni un obiectiv turistic considerabil de sine stătător, servind însă și drept cale de acces în regiunea din jurul Roșiei Montane.

La Câmpeni există un târg săptămânal de bunuri din Munții Apuseni (brânză, Lapte, smântână, articole de gospodărie din lemn etc.). La Lupșa se află Mănăstirea Lupșa și Muzeul etnografic din Lupșa.

Orașele „portal” – vezi Anexa 2

Alba Iulia

La Alba Iulia se poate ajunge cu trenul de la București, după care cu mașina la Roșia Montană într-o oră și jumătate. Este posibil zborul cu avionul de la București la Sibiu și apoi la Roșia Montană prin Alba Iulia (circa 2,5 ore din Sibiu). Materiale turistice cu privire la zona de interes pot fi găsite în două librării din Alba Iulia, deși există un nou ghid turistic al județului Alba care nu a ajuns încă pe rafturi. Există o varietate de spații de cazare, restaurante, cafenele etc., dar nici unul de categorie superioară. În impozanta incintă a citadelei în stil Vauban de deasupra și la vest de orașul de jos se află o diversitate de obiective turistice, alături de câteva clădiri Art-Deco mai puțin impresionante din orașul de jos și câteva clădiri de arhitectură barocă impozantă - de exemplu două catedrale plus foarte interesantele vestigii ale vechilor

ziduri romane, inclusiv o poartă (foarte interesantă, cu paralele internaționale și cu o mult îmbunătățită prezentare a sitului în cadrul lucrărilor de restaurare a citadelei) și un muzeu (cu artefacte interesante prezentate însă într-un stil dezamăgitor de demodat!). Alba Iulia merită probabil, prin ea însăși, petrecerea unei zile întregi acolo, dar pentru aceasta ar fi necesară mai întâi îmbunătățirea spațiilor de cazare și de masă și facilități de prezentare mult mai sofisticate (hărți de trasee, broșuri interpretative etc.).

Cluj Napoca

La Cluj-Napoca se poate ajunge cu avionul sau cu trenul de la București, după care cu mașina la Roșia Montană în ceva mai mult de 2 ore. În patru librării mari din Cluj nu existau nici un fel de materiale turistice referitoare la zona de interes. Muzeul local – Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei – este închis pentru public luna. Nu există informații disponibile, eventual printr-un centru de informare. Există o gamă variată de spații de cazare (inclusiv în hoteluri de lux), restaurante, cafenele etc. La Cluj Napoca se află o diversitate de atracții (ce de ex. casa în care s-a născut Matei Corvin) și arhitectură barocă grandioasă, printre care două catedrale. Există de asemenea mai multe locuri în care pot fi vizionate vestigii fragmentare ale orașului roman de bază, dar pentru acestea nu există nici un fel de prezentare și ar fi derutante pentru vizitatori. Cluj-Napoca ar fi o bază ideală pentru vizitarea orașului și de la care turiștii ar putea vizita apoi Roșia Montană, dar trebuie obligatoriu să existe publicațiile necesare – hărți de trasee actualizate și ușor de găsit, și broșuri interpretative și să se utilizeze mult mai bine resursele Internet. Dacă ar fi puse în practică aceste sugestii, Cluj-Napoca ar merita din plin să i se dedice o zi întreagă pentru vizită din timpul oricărui turist străin.

Deva

La Deva se poate ajunge cu trenul de la București și Budapesta (distanță de circa 7 ore după ce aderarea la UE va elimina timpul de ședere în vamă) și apoi la Roșia Montană în aproximativ 1,5 ore. În 3 librării mari din Deva nu existau nici un fel de materiale turistice referitoare la zona de interes. Muzeul local, cu colecții impresionantă de epocă romană și mai târziu este închis pentru vizitatori și nu se pot obține informații prin Internet sau printr-un eventual centru de informare turistică. Deva are spații de cazare, restaurante, cafe-baruri etc., utile, dar limitate ca număr. La aproximativ o oră de mers cu mașina de la Deva se află capitala dacică și daco-romană Sarmizegetusa, cu impresionantul și bine conservatul amfiteatru, dar lipsit de spații de cazare sau alte facilități. La Deva nu pare să existe o gamă de obiective turistice la fel de atrăgătoare pentru turiștii străini.

Strategie De Dezvoltare Responsabilă A Obiectivelor Turistice

Scopuri și Obiective

Angajamentul declarat de RMGC față de dezvoltarea durabilă (Politica de Dezvoltare Durabilă a RMGC) cuprinde și facilitarea unui cadru de schimbare, de la dependența de minerit ca unică sursă de venit în comunitatea gazdă, la o economie prosperă după închiderea exploatării miniere, care să ducă la îmbunătățirea în timp a capitalului social. Lucrând în parteneriat cu comunitatea, compania intenționează să asigure extinderea beneficiilor reprezentate de proiectul minier cu mult după încetarea existenței acestuia. RMGC a elaborat politici și implementează strategii care să contribuie la o dezvoltare durabilă. Acestea pot fi clasificate în trei sfere de activitate respectiv:

Politici și strategii sociale:

Între acestea se numără programe de instruire pentru locuitori în sensul modernizării tehnicilor folosite, sau deprinderea de tehnici noi, care să le permită să profite de oportunitățile de locuri de muncă oferite de proiect, în mod direct sau indirect. Între acestea s-ar putea număra inițiative ale comunității destinate îmbunătățirii asistenței și calificărilor în cadrul comunității.

Politici și strategii de mediu:

Degradarea mediului din regiune determinată de activitățile miniere trecute va fi îndreptată în cadrul programului de management al mediului. Problemele de mediu din comunitate vor fi abordate prin sprijinirea și participarea la activități precum Parteneriatul pentru mediu pentru Roșia Montană. Toate riscurile de mediu viitoare legate de minerit vor fi abordate prin aplicarea Celor mai bune Tehnici Disponibile ale Uniunii Europene (BAT).

Politici și strategii economice:

Proiectul de exploatare minieră va avea fără îndoială numeroase impacturi potențiale plecând de la oportunități de angajare la achiziționarea de bunuri și servicii, stimularea altor afaceri precum și plata impozitelor.

Turismul s-ar putea dezvolta prin utilizarea lucrărilor miniere ca punct de atracție pentru vizitatori și cu sprijinul financiar al RMGC pentru implementarea numeroaselor lucrări de sprijinire a turismului (detaliate mai jos). Însă la fel de bine dezvoltarea turistică ar putea fi urmărită și în cazul în care nu ar fi redeschisă exploatarea minieră, numai pe baza atracțiilor potențiale deja existente. În acest din urmă caz, însă, ar trebui obținut suportul financiar prin finanțare integrală UE, de la bugetele naționale și de la întreprinderi private și după părerea noastră ar trebui să constea în numeroase lucrări de renovare dedicate obiectelor de patrimoniu cultural cât și facilitării accesului la patrimoniul natural montan.

În prezentul document am schițat pe scurt câteva principii de

bază care ar putea, în opinia RMGC, fundamenta planificarea și implementarea detaliilor. Este conceput ca un „document de lucru”, utilizat pentru a prezenta unele idei și oportunități pentru a fi folosite de comunitate, autorități și mediul de afaceri după cum consideră aceștia, în vederea sprijinirii dezvoltării durabile și a creșterii economice.

Obiectivele dezvoltării durabile

Obiectivul de dezvoltare durabilă al RMGC este acela de a crea un context și oportunități pentru o comunitate durabilă, de succes, după încetarea exploatării miniere - dar succesul va depinde în totalitate de abilitatea, voința și eficacitatea comunităților locale (și ale întreprinzătorilor locali) ca și de agențiile administrației județene și centrale care să se angajeze mai întâi în discutarea strategiei și apoi să acționeze pentru ca ideile să prindă viață.

Pentru a realiza acest lucru, se va investi comunitățile locale – autorități prin dezvoltarea parteneriatelor cu organizații locale, cu accent special pe educarea comunităților locale cu privire la valoarea patrimoniului, mediu, propriile deprinderi și experiența sociale și frumusețea peisajului natural ce înconjoară zona minieră (notând aici planurile de restaurare de după închiderea exploatării miniere). Nu se va obține succes decât dacă aceste alte organizații vor participa pozitiv la un astfel de proces.

4.3 Grupuri de obiective turistice tematice

4.3.1 Activități miniere

Activitățile miniere propuse ar putea deveni o potențială atracție turistică majoră – mai ales în combinație cu elementele de patrimoniu aflate în apropiere (v. mai jos). Nu au fost elaborate până în prezent planuri de detaliu, iar aspectele de sănătate și siguranță publică vor avea un rol în stabilirea soluțiilor practic realizabile. Însă planurile actuale au în vedere un tur cu microbuzul al lucrărilor miniere – mai ales la carierele exploatării de suprafață, cu utilajele de extracție și camioanele de mare tonaj – inclusiv cu puncte de popas pentru fotografii. Se va organiza de asemenea accesul la uzina de preparare. Este de asemenea posibil accesul la exploatarea de suprafață de la Roșia Poieni.

Multe dintre galeriile și vestigiile romane se află și ele în apropierea exploatării propuse și unele vor rămâne deschise pentru a fi vizitate, oferind un contrast informativ cu privire la tehnologia și diferențele de scară de exploatare.

Mina Martha din Waihi, Noua Zeelandă

Mina Martha din Waihi, Noua Zeelandă este o un element de comparație important pentru Roșia Montană, fiind o exploatare auriferă situată într-o localitate rurală sensibilă, apropiată de un oraș muncitoresc - și cel mai relevant, este că, datorită unei planificări atente, reprezintă în egală

măsură un obiectiv turistic de succes. Mina Martha, (www.newmont.com/en/operations/australianz/waihigold) aflată în orașul Waihi, este la o distanță de 66 mile (110 km) sud-est de Auckland, și a apărut în urma unei descoperiri din 1878, producând 5,6 milioane de uncii de aur înainte de a fi închisă în 1952. O dată cu creșterea prețului aurului, a îmbunătățirii prospecțiunilor și cu progresul tehnologiei de extracție și prelucrare, exploatarea a fost deschisă din nou în 1988. Exploatarea de suprafață se transformă din nou în favoarea exploatarei în subteran de tip Favona care a început în a doua jumătate a anului 2004 astfel încât să înlesnească tranziția completă de la exploatarea de suprafață la producția în subteran în 2006.

Exploatarea Martha este supusă unor măsuri riguroase de control al mediului, pentru a minimiza impactul său asupra orașului care o înconjoară. Compania monitorizează îndeaproape calitatea apei și nivelul prafului în atmosferă, precum și nivelul zgomotului și vibrațiilor. Se depun eforturi speciale de informare a populației locale cu privire la planurile de exploatare, modificările de personal și alte activități care ar afecta viața comunității. Cu 260 de locuitori, dintre care majoritatea provin din Waihi și alte comunități învecinate și prin achiziționarea bunurilor și serviciilor pe plan local, exploatarea Martha reprezintă un punct de sprijin al economiei regionale.

Mai important pentru discuția de față, exploatarea Martha este recunoscută ca atracție turistică majoră, mulți profitând de vederea oferită de platformele de vizionare pentru a admira o mină de aur și argint aflată în exploatare. Anual, peste 12.000 de persoane se înscriu în tururi organizate de vizitare a exploatarei miniere.

Centrul de Informare din Waihi a fost construit de companie în 1990 și a fost mutat pe actualul amplasament în 2003. El răspunde nevoilor vizitatorilor, oferind informații și broșuri referitoare la obiectivele turistice din întreaga Nouă Zeelandă, dar cu accent pe Waihi și zona înconjurătoare.

Similar, Centrul Moștenirii Aurifere de pe Moresby Avenue, lipit de platforma de vizionare din vest oferă expozate fotografice, video și machete care descriu procesele miniere, de la prelevarea probelor geologice și foraje de încercare la excavații, prelucrare și extragerea metalelor prețioase. Prin alte expozate sunt descrise modalitățile de monitorizare a mediului, de reabilitare progresivă și planurile de închidere. Informațiile cu privire la proiectul subteran Fenova și programele de prospectare în curs la Waihi și în zona înconjurătoare pot fi obținute de la acest Centru, iar personalul său stă la dispoziție pentru a răspunde la întrebări. Sunt de asemenea expuse artefactele din lucrări miniere subterane scoase la lumină în exploatarea actuală.

În Anexa 3 sunt discutate și alte atracții miniere din Europa. Acestea țin mai mult de mine istorice, deși unele au început să se deschidă pentru turism înainte de a închide exploatarea. Relevanța pentru cazul nostru este aceea că oferă un exemplu de genul pe care și Roșia Montană ar putea alege să-l urmeze.

Succesul în atragerea unui mare număr de vizitatori derivă și din spectrul unui aflus de speculanți de terenuri și ca urmare o creștere a prețului proprietăților imobiliare care depășesc nivelul accesibil, asigurând însă, pe de altă parte lucrările de restaurare, modernizare plus un venit suplimentar pentru localnici.

Patrimoniul cultural și etnografie

Atracțiile de patrimoniu cultural de la Roșia Montană – în care se combină atât structuri și monumente istorice cât și rezultatele unui foarte amplu program arheologic vor atrage un profil turistic moderat de mare, dar foarte interesat. Combinat cu vizitarea unei exploatare active, acesta ar deveni o atracție majoră.

Între lucrările avute în vedere se numără:

- Completa renovare a satului Roșia Montană – nouă alimentare cu energie, apă, canalizare, drumuri, cablu TV și telefon
- Conservarea și refacerea pentru noi folosințe a tuturor clădirilor istorice din Roșia Montană
- Restaurarea și punerea în valoare a galeriei Cătălina Monulești și a muzeului de minerit roman
- Completa restaurare și expunere a mausoleului roman de la Tău Găuri

Etnografie – Aceasta reprezintă un set de atracții secundare, care nu vor atrage probabil turiști de la mare distanță, ci vizitatorii deja aflați în zonă care ar putea fi astfel tentați să-și prelungească șederea pentru a le vizita.

4.3.3 Turism montan, eco- (sau agro-) turism

Aceasta presupune: peisaje montane liniștite / izolate, peșteri chei, păduri, rezervații naturale plus eco-turism și o mare

varietate de activități în aer liber (drumeții, alpinism, camping, ciclism etc.) vânătoare, pescuit, speologie etc.) și simpla relaxare într-un peisaj natural plăcut. Peisajul de sat izolat, liniștit, formează baza acestui sector turistic.

El este o formă excelentă, durabilă, de turism, atractivă atât pentru turiștii din România cât și pentru străini (mai ales din "categoria a treia" definită mai sus) și se consideră că ar avea un mare potențial de atragere a vizitatorilor. Există adeseori o suprapunere utilă cu persoanele atrase de obiectivele enumerate mai sus, al Patrimoniul cultural.

Eco- sau agro-turismul a cunoscut o creștere rapidă în ultimii ani și este prin natura sa durabil în zonele rurale. Contextul și creșterea acestui sector în România pot fi evaluate pe paginile de Internet ale unor organizații relevante precum Parteneriatul pentru Mediu [EPCE] și Rețeaua Internațională pentru Arhitectură de Construcții și Urbanism [INTBAU] (v. exemple la www.intbau.org și www.eco-romania.ro). Seminarul INTBAU pe teme de eco-turism și patrimoniu cultural (www.intbau.org/Transylvaniaecotourism.htm) conține un excelent document centralizat ce poate fi descărcat liber.

Noul sat de la Piatra Albă – creat pentru strămutarea satelor din Roșia Montană afectate de exploatarea minieră propusă – ar putea deveni o atracție, ca sat de munte cu arhitectură tradițională și dotări moderne.

Modul de realizare a Strategiei

În sensul acestui proiect, termenul de „factori interesați” se consideră a reprezenta sectorul public (administrații și autorități locale), sectorul privat (întreprinderi și activități comerciale), societatea civilă (localnici, ONG etc.) și compania minieră. După părerea noastră, pentru ca orice dezvoltare să-și realizeze potențialul maxim, este nevoie de cooperarea deplină și eforturile integrate ale tuturor factorilor interesați, printr-un proces de participare deschis, în care să fie identificate obiective comune, apoi să se proiecteze, să se implementeze și să se execute măsurile necesare pentru realizarea acestora.

RMGC s-a angajat să susțină procesul de consultări existent pentru a asigura implicarea deplină a comunității locale și a altor factori interesați în procesul de elaborare și implementare a unui plan de management al dezvoltării durabile a comunității. În acest scop, RMGC a propus Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității elaborat de companie ca instrument de facilitare a dezvoltării durabile. Acesta poate fi privit ca set de idei și propuneri prezentate de RMGC, deoarece aceste idei și propuneri se află întrucâtva în sfera de influență a companiei. Ar fi însă mai productiv ca acestea să fie tratate ca sugestii și ca RMGC să aștepte răspunsul comunităților sau administrațiilor locale pentru a vedea dacă acestea doresc ca astfel de sugestii – sau variațiuni ale acestora, sau sugestii cu totul noi - să fie elaborate în cadrul

unor planuri de dezvoltare propriu-zise - ceva ce ar putea fi numit mai bine Plan de Dezvoltare Durabilă a Comunității. Dacă ideile și sugestiile vor fi adoptate de către o organizație a comunității, atunci RMGC va dori să se implice. Recent anunțatul Program de Dezvoltare al Națiunilor Unite (UNDP) Agenda 21 (de promovare a cooperării internaționale în vederea accelerării dezvoltării durabile a țărilor în curs de dezvoltare și a politicilor interne aferente) reprezintă o umbrelă corespunzătoare sub oblăduirea căreia aceste sugestii vor putea face un pas înainte.

(<http://www.undp.ro/poverty/agenda21.php>)

În contextul actual, de accent pe lucrările de patrimoniu ca precursor pentru o ofertă turistică durabilă pentru Roșia Montană, Fundația pentru Patrimoniu propusă în Planul de Management al Patrimoniului Cultural Partea a III-a reprezintă o propunere fermă (RMGC 2006) Această Fundație este un mecanism de realizare a angajamentelor legal asumate în cadrul propunerilor miniere de restaurare a monumentelor istorice, crearea a unui Muzeu al mineritului și a unei importante părți a lucrărilor de infrastructură necesare ca bază pentru dezvoltarea turismului. Este de remarcat că această fundație este privită în mod explicit ca o organizație condusă de comunitate.

RMGC și-a luat angajamentul să promoveze dezvoltarea durabilă la nivel local și regional în parteneriat cu factorii interesați și să încurajeze viabilitatea comunității pe termen lung.

Inițiative Locale Idei De Turism De La Alburnus Maior

Opoziția față de propunerea de reluare a exploatării miniere de la Roșia Montană s-a focalizat într-un grup local – Alburnus Maior – care susține și el turismul – mai ales cel bazat pe patrimoniu - ca alternativă viabilă față de minerit de a revitaliza economia locală (vezi www.rosiamontana.org și alte pagini de Internet asociate dintre care unele conțin informații turistice locale utile printre multe afirmații polemice îndreptate împotriva RMGC). Așa cum acest document spune foarte clar, există un potențial turistic foarte considerabil, dar care necesită și investiții foarte semnificative pentru a putea fi realizat. Între inițiativele turistice actuale se numără:

- **Drumul aurului** – scop declarat: promovarea tradiției miniere și identitatea locală a zonei, implicând comunitatea locală
- **FânFest** – scop declarat: de a protesta împotriva exploatării de suprafață, protest al tuturor celor care doresc să protejeze mediul
- **Țara Buciumului** – scop declarat: promovarea stilului tradițional de viață montană în zona Bucium, a mărturiilor istorice și legendelor prin turism (Sărbătoarea anuală a narciselor)
- **Centrul Internațional de Sculptură / Simpozionul Internațional de Sculptură Monumentală** - scop declarat: promovarea Roșiei Montane și a patrimoniului său istoric

Considerăm că aceste idei și inițiative sunt foarte viabile și complementare strategiilor de nivel mai ridicat discutate în cele de față. Toate ar putea reprezenta parteneri valoroși în investițiile strategice în cazul reluării exploatării miniere, sau ca inițiative la nivel local în situația „fără minerit”. Vă informăm că statisticile prezentate mai jos referitoare la numărul de turiști, au ca sursă de proveniență informațiile furnizate de Alburnus Maior și sunt, conform altor estimări, cu mult peste cele reale.

Drumul aurului de la Roșia Montană

Pagină de Internet: www.drumulaurului.ro

Scopul proiectului este de a crea un cadru favorabil pentru dezvoltarea durabilă ca alternativă față de minerit la Roșia Montană, prin înscrierea zonei pe lista de inițiative benefice “Drum verde”. Obiectivele proiectului au fost:

1. Identificarea obiceiurilor tradiționale legate de minerit și alte aspecte ale identității locale din Roșia Montană și satele învecinate.
2. Promovarea acestor valori ale zonei printr-un „Drum al aurului”.
3. Implicarea locuitorilor în activități potențial generatoare de venit

Grupul vizat:

- locuitorii din Roșia Montană care s-au implicat direct în activități legate de dezvoltarea „Drumului aurului”,

cel puțin 300 de familii.

- participanții la FânFest (aproximativ 8000 de persoane) care au asistat la lansarea „Drumului aurului”

Aria geografică cuprinsă de proiect: Satele comune Roșia Montană (Gura Cornei, Corna, Roșia Montană, Bunta, Ignătești, Gura Roșiei, Balmoșești, Iacobești, Țarina, Blidești, Bucium Sat, Dogărești, Hilesti, Florești, Bisericani, Cârpeniș) precum și comuna Bucium și orașul Abrud.

Implementarea primei faze a proiectului a demonstrat că Roșia Montană nu este o zonă monoindustrială și că există un potențial de dezvoltare alternativă față de minerit ce trebuie exploatat. Locuitorii au fost încurajați să recunoască și să valorifice tradițiile locale prin inițiative economice la scară redusă. Stagnarea datorată prezenței investitorilor canadieni în zonă va înceta dacă se va face primul pas către o dezvoltare durabilă.

Cele de mai jos reprezintă rezultatele concrete și calificate:

- identificarea și includerea a 20 de obiective turistice pe „Drumul aurului”
- implicarea a 50 de localnici în identificarea și valorificarea obiectivelor turistice
- asistarea a 3 familii în obținerea certificatelor sau licențelor de producători pentru firme familiale sau încurajarea liberei inițiative economice, crearea și înregistrarea de firme noi
- amplasarea a 30 de semne rutiere care marchează obiective turistice importante de pe „Drumul aurului”
- plasarea a trei semne rutiere cu „Drumul aurului” la Gura Roșiei, în centrul comunei Roșia Montană și Podul Iancului
- prezentarea „Drumului aurului” la Festivalul FânFest
- inițierea procedurii de aprobare a traseului turistic care leagă obiectivele de pe „Drumul aurului” de traseele turistice existente
- inițierea procedurilor de deschidere a unui club Eco-business la Roșia Montană

Fân Fest Roșia Montană 2004 a reprezentat un nou gen de festival adresat atât tinerilor dinamici, căutători de aventură, cât și locuitorilor din zona văii Arieșului. Ideea s-a născut din dorința de a promova zona Roșia Montană și de a ajuta populația locală să găsească metode de dezvoltare alternative (turism cultural, agro-turism, comerț cu produse tradiționale). Participanții au putut merge în drumeții prin zonă, vizita Muzeul mineritului, explora Muntele Cărnice cu galeriile sale romane ale acestuia și lua parte la o noapte de protest muzical împreună cu formații rock și hip-hop. Au participat aproximativ 4000 de persoane, mai ales din România și tineri din străinătate în vârstă de 15 la 30 de ani, dar și localnici de pe Valea Arieșului. Având în vedere faptul că principalii organizatori ai manifestării sunt organizații neguvernamentale, FânFest a reprezentat și o sărbătorire

a tuturor voluntarilor și celor preocupați de dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din România. FânFest promovează alternativa, dinamismul și spiritul civic!

FânFest Roșia Montană 2005; (Pagină de Internet: www.fanfest.ro) a fost o a doua sărbătoare a vieții și continuității la Roșia Montană. Dincolo de dimensiunea sa de protest, festivalul a dovedit că alternativa turistică este posibilă la Roșia Montană. O manifestare de trei zile, festivalul a cuprins activități variate și un program artistic complex pentru iubitorii de natură și muzică. Locul de desfășurare a rămas același – platoul Jig-Vlădoaia din Roșia Montană la o înălțime de circa 1000 m. A doua ediție a FânFest a cuprins experiențe noi și inovatoare pentru un festival din România: sărituri în fân și escaladarea pereților artificiali, expoziții și concursuri de afișe și graffiti, prezentări de filme ecologice, conferințe pe teme legate de Roșia Montană, un târg de produse locale, lansarea proiectului turistic “Drumul aurului” și numeroase excursii în zonă, cu ghizi locali.

FânFest Roșia Montană 2006 a fost cea de-a treia ediție a festivalului, ce continuă mesajul de protest al anilor anteriori, dar și mesajul vieții și continuității la Roșia Montană. Ediția din 2006 s-a axat pe activități culturale și de mediu; nu atât pe concertul muzical cât pe activitățile alternative pe întreaga durată a celor trei zile. Combinarea activităților de mediu și culturale este o noutate pentru acest tip de festival din România. La concertul de două nopți au participat formații cu un mesaj social care cred în Campania „Salvați Roșia Montană” și promovează mesajul acesteia. Târgul de produse locale s-a aflat în centrul festivalului, ca și până acum, și a permis localnicilor zonei să aibă beneficii de pe urma festivalului. Localnicii s-au întâlnit în prealabil cu coordonatorii FânFest pentru a fi mai bine pregătiți și organizați pe durata festivalului. S-a estimat participarea a aproximativ 10.000 de persoane.

Dezvoltare durabilă la Bucium

Scopul proiectului este dezvoltarea capacității cetățenilor comunei Bucium de a pune în valoare potențialul agroturistic ca alternativă durabilă viabilă la proiectul monoindustrial al RMGC. Locuitorii au început o activitate agroturistică la scară redusă, dar se află abia la început și au posibilități limitate de a o promova. În plus, un mare număr de localnici și-au exprimat dorința de a investi în agroturism, dar nu știu ce trebuie să facă în acest sens, nici cât de mari ar trebui să fie eforturile. Proiectul își propune să consolideze capacitatea de valorificare a potențialului turistic printr-un dublu proces de conștientizare și promovare a comunității. Proiectul este destinat locuitorilor interesați de agroturism (atât celor care au deja o mică afacere de acest fel cât și celor care și-au exprimat interesul de a o face). Rezultatele așteptate ale acestui program de opt luni sunt următoarele: editarea și diseminarea unui ghid de demarare a unei pensiuni, facilitarea unui program de schimb de experiență între locuitorii din Bucium și cei din Sâncraiu, județul Cluj, confecționarea de panouri turistice, crearea unei pagini de Internet al comunei, diseminarea de broșuri la nivel național,

identificarea și susținerea inițiativelor de deschidere a noi pensiuni, promovarea potențialului cultural și natural al comunei la nivel național.

Premise Pentru Dezvoltarea Cu Succes A Turismului

Toate ideile de turism discutate în continuare au în comun câteva premise care le condiționează succesul. Acestea sunt:

- Drumuri
- Hoteluri, pensiuni și alte spații de cazare
- Asigurarea infrastructurii din diferitele orașe/sate, constând din rețele de alimentare cu apă, canalizare, epurare menajeră, electricitate și încălzire durabilă (în prezent încălzirea este asigurată preponderent de sobe cu lemne)
- Completa renovare a satului Roșia Montană – nouă alimentare cu energie, apă, canalizare, drumuri, cablu tv și telefon
- Restaurante
- Muze și informații despre ceea ce se poate vedea și face – accesibile prin Internet ca și în formă tipărită
- Conexiuni și legături cu alte locuri de interes și obiective turistice
- Publicitate – la nivel local, regional, național și internațional, mai ales prin Internet, dar și în formă tipărită

Astfel de acțiuni sunt necesare la diferite niveluri, mergând de la cel local din Roșia Montană la satele învecinate și până la Cluj Napoca și Alba Iulia. Costurile unor astfel de lucrări pot fi calculate din tabelele prezentate în continuare în Anexa 4, dar ar depăși oricum 35.000.000 USD.

Câteva lucrări cu rol critic pot fi rezolvate de RMGC dacă se va aproba redeschiderea exploatării. Însă succesul pe termen lung va depinde de sprijinul activ și acțiunile la nivel județean, regional și național pentru lucrările cu caracter strategic sau local. RMGC poate și trebuie să depună toate eforturile pentru a sprijini și încuraja astfel de acțiuni care se află în sfera sa de influență.

Turism montan

Definiție:	Acesta vizează o diversitate de activități, exploatând peisaje montane liniștite și izolate, peșteri chei, păduri, rezervații naturale cu legături spre eco-turism și simpla relaxare într-un peisaj natural plăcut. Ar fi deci foarte eficient să se asigure înscrierea Roșiei Montane pe traseele turistice și deci și a patrimoniului cultural și al obiectivelor de secol XVII-XIX care să încurajeze vizitatorii să se abată de la traseu pentru a vizita satul, muzeul etc.
Potential:	Considerabil
Acțiuni necesare:	<ul style="list-style-type: none"> • Trasee cu marcaje rutiere și infrastructura pentru drumeție • Marketing – Internet, pliante, broșuri etc. legate în mod deosebit de organizarea de activități în aer liber. • Cazare cu legături spre și dinspre Roșia Montană, marcate pe traseele turistice • Posibilități de cazare de bază pentru turiștii independenți ar trebui să existe la Roșia Montană. Piatra Albă și în satele apropiate; nu de lux, dar simple și curate – cele mai eficiente ar fi amenajările de tip ecoturistic • Facilități de acces • Ghiduri și hărți pentru turiștii pietonali și drumeți • Cooperare cu eforturile naționale de a dezvolta un „Brand România”
Orizont de timp:	5- 10 ani

Definiție:	Aici sunt incluși vizitatorii interesați de vestigiile din perioada romană, inclusiv de muzeul propus, de siturile și artefactele arheologice și de clădirile istorice din și din jurul Roșiei Montane. Acesta are strânse legături cu tema Austro-Ungară de secol XVIII-XIX de mai jos și ar avea maximă eficiență dacă s-ar dezvolta împreună
Potențial:	Bun, dar ar fi sporit de o mai bună combinație cu altele, mai ales turism montan și minier. Vestigiile romane din România sunt larg răspândite și greu de inclus într-un singur itinerar.
Acțiuni necesare:	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea infrastructurii – drumuri etc. • Hoteluri și alte spații de cazare ca și restaurante și cafe-baruri. Cazare cu legături spre și dinspre Roșia Montană. Posibilități de cazare de bază pentru turiștii independenți ar trebui să existe la Roșia Montană. Piatra Albă și în satele apropiate; nu de lux, dar simple și curate – ecoturismul ar atrage turiștii aventuroși, alții ar prefera să stea în Cluj Napoca în cazări de 4/5 stele. • Publicitate și marketing – Internet și direct cu agenții de turism majore • Legături cu Roșia Montană și restul României (ex. Cluj Napoca și Alba Iulia) • Ghiduri, pliante, Internet • Ghizi locali specializați instruiți de RMGC – pe teme de patrimoniu, geologie, ecologie • Expoziții de istorie locală • Centru cultural în satul nou creat la Piatra Albă • Revitalizarea tradițiilor artisanale locale – eventual într-un context muzeal/expozițional de “istorie vie” la Roșia Montană • Bisericile și cimitirele vor reprezenta puncte de atracție și ar putea necesita reparații • Cooperare cu eforturile naționale de a dezvolta un „Brand România”
Orizont de timp:	3- 5 ani

Turism de istorie a Imperiului Austro-Ungar, sec. XVIII- XIX

Definiție:	Acesta ar interesa persoane cu legături istorice, culturale sau de familie cu Ungaria, Austria, Germania, Cehia și Slovacia. Acesta are strânse legături atât cu tema mineritului istoric și cu cea a patrimoniului cultural și ar avea maximă eficiență dacă s-ar dezvolta împreună cu acestea
Potential:	Considerabil
Acțiuni necesare:	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructură • Hoteluri și alte spații de cazare, restaurante (de remarcat observațiile de mai sus) • Publicitate și marketing, mai ales în vechiul Imperiu și utilizarea societăților genealogice și istorice drept canale de marketing și publicitate • Legături cu Roșia Montană și restul României (mai ales Cluj Napoca) • Ghiduri • Bisericile și cimitirele ar putea necesita reparații • Dezvoltarea legăturilor internaționale în celelalte țări • Cooperare cu eforturile naționale de a dezvolta un „Brand România”
Orizont de timp:	3- 5 ani

Turism industrial minier

Definiție:	Atractiv pentru persoane cu interese destul de specializate față de mine și minerit Potențial util marketing în comun cu interesele de patrimoniu cultural din Roșia Montană
Potential:	Destul
Acțiuni necesare:	<ul style="list-style-type: none"> •Ca și pentru patrimoniul cultural PLUS •Publicitate și legături internaționale de ex. Rio Tinto, Las Medulas, Great Orme, Dolaucothi, Mina de sare Wieliczka •Pagini de Internet și marketing prin societăți pe Internet etc. miniere și de geologie •Legături cu alte atracții din Roșia Montană și restul României (Minele de sare de la Turda) •Ghiduri, pliante la muzeu etc. •Cooperare cu eforturile naționale de a dezvolta un „Brand România”
Orizont de timp:	5- 10 ani

Sporturi de iarnă (schi)

Definition:	Vacanțe tradiționale la schi în lunile de iarnă (NB acestea se pot dezvolta în conjuncție cu turismul montan deoarece amândouă „exploatează” același peisaj montan). Înainte de a investi, este bine să se analizeze îngrijorările legate de schimbările climatice.
Potential:	Limitat pe termen mediu și lung de unul singur, dar se poate cupla cu turismul montan pentru a spori potențialul
Acțiuni necesare:	<ul style="list-style-type: none"> •Părții de schi și infrastructură precum teleferice •Marketing •Cazare și restaurante cu legături spre și dinspre Roșia Montană. •Acces •Ghiduri și hărți •Cooperare cu eforturile naționale de a dezvolta un „Brand România”
Orizont de timp:	5- 10 ani

Dezvoltarea potențialului turistic în contextul absenței exploatării miniere

Turismul reprezintă în mod clar o direcție de dezvoltare care poate fi întreprinsă în paralel cu activitățile miniere propuse. El s-ar putea dezvolta prin utilizarea lucrărilor miniere ca punct de atracție pentru vizitatori și cu utilizarea contribuției materiale financiare a RMGC pentru implementarea numeroaselor lucrări de facilitare a turismului (detaliat mai sus).

Însă la fel de bine dezvoltarea turistică ar putea fi urmărită și în cazul în care nu ar fi redeschisă exploatarea minieră, numai pe baza atracțiilor potențiale deja existente. În acest al doilea caz, însă, suportul financiar va trebui obținut integral din finanțarea UE, de la bugetele naționale și de la întreprinderi din sectorul privat. Lucrările finanțate din aceste surse vor trebui promovate și efectuate de către agențiile guvernamentale de la nivel local până la cel național.

Vor fi necesare numeroase lucrări de investiții și la Cluj-Napoca și Alba Iulia (eventual și la Deva) deoarece considerăm că aceste orașe „portal” vor trebui să servească ele însele ca obiective turistice, mai ales din perspectiva turismului internațional și să ofere condiții corespunzătoare de cazare și de altă natură pentru turiști. Se pune întrebarea de cât succes se poate bucura dezvoltarea turistică la Roșia Montană dacă nu va fi sprijinită de o dezvoltare paralelă la Cluj Napoca și Alba Iulia.

Dacă nu se va obține aprobarea exploatării miniere din partea Guvernului României și dacă se dorește dezvoltarea potențialului turistic discutat aici, atunci va fi necesară găsirea de surse alternative de finanțare a acestor lucrări indispensabile de infrastructură și investiții mai directe în turism. Nivelul investițiilor necesare, chiar conform raportului mai optimist INCDT 2006 discutat mai sus este foarte semnificativ. În termeni simpli, costurile totale estimate pentru combinația de proiecte, exprimate de INCDT 2006 și în propunerile RMGC ar fi de mărimea a 44 milioane USD.

Aceste costuri de investiția ar putea fi realizate, eventual numai în condițiile unei investiții foarte semnificative a guvernului român cu co-finanțare nerambursabilă acordată de programele UE, dar aceste investiții sunt considerate peste mijloacele disponibile sectorului privat. Atragerea finanțării nerambursabile din partea UE și a altor donatori pentru dezvoltare internațională va depinde de prognoze de dezvoltare detaliate, bine analizate și realiste și trebuie administrate de organizații din sectorul public care pot demonstra capacitatea de a se încadra în bugetul de timp și financiar al proiectului.

Un pericol foarte real al acestui scenariu este pur și simplu acela că este greu de preconizat acest lucru ca mai mult de investiția mai mult sau mai puțin singulară pentru unul sau mai multe proiecte separate. O singură investiție sau chiar câteva investiții de capital limitate nu pot determina

conservarea sau restaurarea durabilă, pe termen mai lung a obiectelor de patrimoniu și va rămâne mai curând o soluție expeditivă pe termen imediat care ar genera probleme și mai mari în viitor.

Concluzii și perspective de viitor

După părerea noastră, cele mai importante puncte de atracție turistică sunt:

- Turism de sec. XVIII- XIX sau de istorie a Imperiului Austro-Ungar
- Patrimoniu cultural și patrimoniu roman
- Minerit industrial modern
- Eco-turism, în special combinat cu turismul montan

Chiar cu dezvoltările de infrastructură susmenționate, potențialul turistic al oricăreia dintre aceste teme nu ar atrage în cel mai bun caz decât un număr relativ mic de persoane cu interese specializate.

În baza cercetărilor noastre apare clar că cel mai mare potențial de succes l-ar avea dezvoltarea combinată – și integrată – a acestor teme. Acestea apar ca cel mai bine implementate cu ajutorul unei răspândiri dense de amenajări eco-turistice la scară redusă, simple, în zona din jurul Roșiei Montane. Vor trebui să fie încurajate și sprijinite crearea, promovarea și susținerea dezvoltării a unor amenajări turistice de 4/5 stele mai sofisticate în special la Cluj Napoca, dar și la Alba Iulia și Deva. Ar fi rezonabil să se preconizeze atragerea în zona Roșia Montană a până la 5000-7500 turiști în primii câțiva ani și apoi creșterea acestui număr pe măsură ce crește capacitatea locală la scara corespunzătoare. Acest număr ar fi în plus față de numărul de participanți la viitoarele ediții ale FânFest sau alte evenimente sau atracții similare. Aceasta nu se poate realiza, desigur decât în contextul redeschiderii exploatării miniere.

Elementele de mai jos ar trebui analizate în vederea includerii în planurile de dezvoltare durabilă a comunității:

- Continuarea exploatării miniere ca obiectiv turistic în sine
- Elaborarea a mai multe proiecte de eco-turism în satul Roșia Montană ca și la Abrud și Câmpeni.
- Un nou muzeu modern al mineritului cu incorporarea tuturor exponatelor din actualul muzeu (închis), plus legături cu un complex minier roman în facsimil și conservarea și asigurarea accesului (dacă este posibil) la galeriile romane rămase
- Renovarea sau crearea infrastructurii rurale și a serviciilor publice
- Centru cultural/ de interpretare care să prezinte istoria Roșiei Montane în ultimii 2000 de ani
- Restaurarea clădirilor istorice din Roșia Montană și redarea lor în folosință curentă
- Crearea de trasee de picior/ circuite de vizitare, cu hărți, semne și marcaje turistice

- Achiziționarea de imobile de către străini pentru case de vacanță sau locuințe secundare

Dacă nu se va relua exploatarea, atunci combinația de cazare în condiții de eco-turism și turism montan ar rămâne probabil cea mai viabilă opțiune de dezvoltare. Considerăm că se vor depune eforturi pentru continuarea, chiar într-o măsură limitată a restaurării, expunerii și interpretării patrimoniului cultural. Dezvoltarea turismului de succes, în această situație, ar fi foarte probabil la o scară foarte redusă, poate doar 20% din nivelul la care s-ar putea realiza în condițiile „scenariului minier”.

Ar fi prudent de elaborat planuri pe termen mai lung cu scopul de a face din turiștii interni și vizitatorii străini mai aventuroși baza dezvoltării durabile în Roșia Montană și împrejurimi.

Referințe

International Network for Traditional Building Architecture and Urbanism [INTAUB] 2005	Seminar pe teme de ecoturism și patrimoniu cultural (www.intbau.org/Transylvaniacotourism.htm)
Institutul Național de Cercetare Dezvoltare a Turismului (INCDT), București, Decembrie 2004	Model de dezvoltare turistică a zonei miniere Zlatna - Bucium – Roșia Montană – Baia De Arieș în perspectiva dezvoltării durabile ca alternativă la activitățile regresive, extractive mono-industriale Faza I: Analiza potențialului turistic al zonei și a căilor actuale de punere în valoare
Institutul Național de Cercetare Dezvoltare a Turismului (INCDT), București, Iunie 2005	Model de dezvoltare turistică a zonei miniere Zlatna - Bucium – Roșia Montană – Baia De Arieș în perspectiva dezvoltării durabile ca alternativă la activitățile regresive, extractive mono-industriale Faza II: Analiza potențialului socio-economic și de dezvoltare al zonei
Institutul Național de Cercetare Dezvoltare a Turismului (INCDT), București, februarie 2006	Model de dezvoltare turistică a zonei miniere Zlatna - Bucium – Roșia Montană – Baia De Arieș în perspectiva dezvoltării durabile ca alternativă la activitățile regresive, extractive mono-industriale Faza III: Proiect de construcții și amenajări turistice
Roșia Montană Gold Corporation 2006	Raportul la Studiul EIM Partea III: Plan de management al monumentelor istorice și zonei protejate din Roșia Montană
World Travel and Tourism Council 2006	Romania: The Impact of Travel and Tourism on Jobs and the Economy [România: Impactul călătoriilor și turismului asupra locurilor de muncă și economiei]

Anexa 1: analiza detaliată a ofertei turistice actuale – la Roșia Montană și în zonă

Turism existent

Roșia Montană se află în partea de sud a regiunii Munților Apuseni, bine cunoscută pentru potențialul său turistic, izvorât din pitorescul munților, traseelor de drumeție, schi și ciclism. Nivelul actual al turismului din regiune a fost măsurat la recensământul din 1992, în care industria comerțului, turismului și alimentară au înregistrat 7,5% din locurile de muncă pentru populația activă (INS, Recensământul populației și clădirilor, 1992)

În comuna Roșia Montană, numărul total combinat al locurilor de muncă în activități comerciale, hoteliere și alimentară și în cultură, sport și turism și activități asociate din 1992 a fost de 4,4% (INS, Recensământul populației și clădirilor, 1992)

Peisajul de la Roșia Montană a fost deja grav degradat de minerit, așa cum mineritul a dominat în totalitate economia locală, ducând la absența meșteșugarilor locali la Roșia Montană. Ambii factori contribuie negativ la potențialul turistic existent. Mai mult, infrastructura rutieră care leagă Roșia Montană de centrele regionale precum Alba Iulia și Cluj este în stare foarte proastă.

Din punct de vedere al potențialului arheologic și al vestigiilor de patrimoniu de a contribui la dezvoltarea turismului, programul arheologic desfășurat în cadrul prezentei investigații a situației inițiale va rămâne extrem de valoros pentru a releva mărimea și semnificația patrimoniului arheologic de la Roșia Montană. În prezent, unele elemente de patrimoniu industrial al Roșiei Montane sunt expuse într-un muzeu în aer liber în care sunt incluse altarele votive romane și utilaje miniere din sec. XX. Însă acest muzeu este acum închis, ca și compania minieră română „mamă” și trebuie ca vizitele să fie anunțate din timp pentru a obține serviciile unui ghid, neexistând nici un curator al muzeului.

Cazare

În Roșia Montană, posibilități de cazare foarte limitate (informații culese la fața locului) pot fi găsite la:

- Jeflea Niculina 44 Str. Principala , 1 cameră/ 3 locuri
- Andrei Zloschi str. Berk nr. 347, 3 camere/4 paturi; condiții: WC în curte, fără apă în casă, zonă camping și locuri de dormit în magazie, Parcare lângă casă
- Dobarcu Remus Str. Principala nr. 269, 3 camere/3 paturi, WC în curte, apă în casă, zonă camping, Parcare lângă casă
- Bara Ioan Str. Principala nr. 104, 2 camere/2 paturi, WC în curte, Parcare lângă casă în curte
- Vaijdea Iosefina Nr. 116 (lângă biserica greco-catolică), 1

cameră, WC în curte

• Buran Margareta Str. Pietei, scara 1, ap. 4. (la bloc) 1 cameră/1 pat dublu, WC și baie în casă

• Narita Benon Str. Principala nr. 187 1 cameră/2 persoane, WC și baie în casă

Bucium și Abrud

Cazare se găsește la: Bucium Șasa; Pensiune; Han Fefelega; Bucium Poieni la Colda Fermă ciobănească, Casa din deal a lui Benone Colda, și Han Ursita Inn; vezi www.ursita.ro

Arieșeni

Cazare disponibilă conform Ghid turistic al județului Alba 2006 (care dă numele de pensiuni și prețurile fără detalii de contact) ca și la secțiunea Cazare la web site „Living with tradition” la <http://www.sate-comune.ro/index.php> (informații pe moment numai în română). Oferta de cazare include:

Vărtop – cazare la: Pensiunea Izvorul Arieșului Contact:, www.agroturism.com ; Pensiunea Codruța; Pensiunea Heidi ; Cabana Ana ; hotel nou – încă nedeschis complet. Informații generale la www.vartop.ro

Pensiuni – minimum 13 , plus Hotel & Restaurant Apuseni ; Vila Giulia; Pensiunea Bianca ; Pensiunea Izvorul Arieșului ; Pensiunea Casa Noastră; Pensiunea Montana – Cătun Galbena nr. 424; Vila Vank, Contact:, www.vilavank.ro ; Cabana Panturism (pe valea Cobleșului, la 1 km de drumul principal), Pensiune și farmacie.

Gârda De Jos, cazare la: Pensiunea Iuliana și Vila Maia. La Gârda De Sus; cazare disponibilă la: Pensiune și camping Mama Uta; Pensiune ; Pensiune Ileana ; Pensiune Costy ; Pensiune Mary Dor; Pensiune Livia Danciu; Pensiune Coop; Pensiune Cristina; Pensiune Tuta; Pensiune Lazea ; Pensiune Sofia ; Pensiune Confort ; Pensiune Tulnicul; Pensiune Lia; Pensiune Izvoarele; Pensiune Minerva

La Scărișoara, cazare se găsește la: Vila Tudor; Pietra Mândruțului; Pensiunea Rareș

Bazinul inferior al Arieșului (între Câmpeni și Baia de Arieș)

- niciun punct de informare turistică
- cazare în Lupșa la Casa Apuseana (lângă Mănăstirea Lupșa); cazare la Bistra la Pensiunea Mărioara; cazare la Baia de Arieș, satul Brazasti la Hotel President și Pensiunea Shanti (27 km de Bistra)
- Informații generale la www.bistra.ro

Brad

- nici un punct de informare turistică
- Cazare se găsește la: Pensiunea Cetina Pensiunea Irina; Pensiunea Iuliana

Valea Zlatna – Almașu Mare – Cib

- nici un punct de informare turistică
- informații despre zona Zlatna la <http://www.trascaucorp.ro/index.php>
- Cazare în Zlatna se găsește la: Pensiunea Simona (v. detalii la <http://www.pensiuneasimona.home.ro/>)

Atracții primare

Roșia Montană

- Patrimoniu cultural: Include centrul istoric Roșia Montană și clădirile istorice; monument funerar Tău Găuri – monument funerar roman conservat in situ, actualmente în proces de restaurare; ca și excavații arheologice de salvare în cadrul Programului Național de Cercetare Alburnus Maior ce va continua până în 2012)
- Muzeul actual al mineritului – cu altare romane – este închis.
- festivalul FânFest , vezi info la <http://www.fanfest.ro>

Zona Bucium și Abrud

- Sat de munte liniștit, izolat
- Rezervații naturale: Detunata Goală, Detunata Flocoasă, Poiana Narciselor din Negrileasa
- Acces pe valea Cornei la mina de suprafață Roșia Poieni – una dintre cele mai mari exploatare de suprafață din Europa (la circa 9 km de Abrud)

Arieșeni

- Parcul Natural Apuseni: Rezervațiile naturale constau, printre altele, din: Cheile Gârdișoarei, Cascada Vârciorog, Avenul din Hoanca Urzicarului, Peștera Gura Apei, Coiba Mică, Coiba Mare, Peștera Huda Orbului, Ghețarul de la Vârtoș, Peștera Hodobana, Avenul cu două Intrări, Izbulul Tăuzului

Atracții secundare

Roșia Montană

- Sărbătorile religioase/ hramuri: cult ortodox / greco-catolic – hramul bisericii Adormirea Maicii Domnului și hramul Coborârii Sfântului Duh – ambele în iulie, Toți Sfinții – la începutul lunii noiembrie (cult catolic, unit, reformat), „Ziua morților” – noiembrie (cult catolic, unit, reformat)
- Tradițiile populare de Crăciun și Anul Nou (Craii, Capra, colindători)

Zona Bucium și Abrud

- clădiri vechi, case și anexe gospodărești, în stil tradițional, caracteristice Țării Moșilor – subzona Buciumanilor
- Zona Vulcoi – Corabia – urme de locuire și minerit roman
- peisaje naturale
- vechea stație a mocăniței și traseul acesteia (de la Abrud la Câmpeni) care ar putea fi redeschisă - are potențial considerabil, fiind în prezent declarat monument istoric.

Câmpeni

- târg săptămânal de bunuri din Munții Apuseni (brânză, Lapte, smântână, articole de gospodărie din lemn etc.).

Bazinul inferior al Arieșului (între Câmpeni și Baia de Arieș)

- Mănăstirea Lupșa, Muzeul etnografic

Brad și zona înconjurătoare

- Muzeul aurului din Brad
- galeria romană cu scări de la Ruda Brad - Nota: Nu este clar dacă aceste atracții fac concurență sau completează pe cele de al Roșia Montană

Valea Zlatna – Almașu Mare – Cib

- Cheile Feneșului
- Cheile Ampoiței
- Geoagiu

Anexa 2:

Oferta Turistică La Cluj-napoca, Alba Iulia Și Deva

Informațiile din această anexă au fost culese atât prin cercetare (mai ales pe Internet, conform referințelor din text) cât și prin vizitarea orașelor pentru a face observații personale.

Cluj Napoca

Cu cupolele sale, impresionantele clădiri baroce și străzile îmbătrânite, cu parfum de sfârșit de secol, centrul municipiului Cluj Napoca (Klausenburg pentru germani și Kolozsvár pentru maghiari) este la fiecare pas capitala provincială maghiară, de odinioară. La origine un centru dacic (reprezentat prin adăugarea numelui Napoca) și apoi civitas romana și municipium cu numele de Napuca, orașul a fost fondat din nou de germani în sec. al XII-lea pentru regele maghiar Geza. El a cunoscut o nouă renaștere în momentul în care societatea de cafeenea și faima literară a Clujului a întrecut-o pe cea a altor orașe din Balcani. Cluj este și leagănul credinței unitariene și centrul acesteia în România, contribuind și mai mult la amestecul multiethnic și multireligios.

În regimul comunist, Clujul a fost industrializat și a crescut la o populație de 330.000 locuitori, devenind cel mai mare oraș din Transilvania, dar păstrând și ceva din caracterul epocilor trecute, ca și reputația de a fi anti-Ceaușescu.

Muzeul de Artă din în Palatul Banffy
Stil baroc (sec. al XVIII-lea)

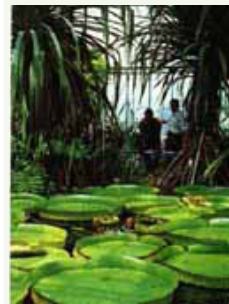
Muzeul de Etnografie a Transilvaniei și secțiile sale în aer liber din Pădurea Hoiă
Vestigiile zidului și Bastionul Croitorilor

Muzeul de Istorie a Transilvaniei

Casa lui Matei Corvin, Regele Ungariei 1458-1490

Muzeul Botanic

Universitatea Babeș-Bolyai

Catedrala Sf. Mihai

Catedrala Ortodoxă

Centrul modern al municipiului este Piața Unirii, dominată de Catedrala Sf. Mihai. La est, Catedrala ortodoxă stă cu fața spre Teatrul Național Român și Operă. La vest de Piață se află Universitatea (universitățile atrag peste 100.000 de studenți care au o contribuție majoră la ambianța orașului) și zonele medicale / spitalicești. La nord de Piață se întinde un labirint de străduțe, în care poate fi găsit și locul nașterii lui Matei Corvin (și care atrage numeroși vizitatori din Ungaria, care din păcate nu au acces în clădire, și nici nu există în apropiere exponate interpretative). Imediat la nord, către râu se află Muzeul Național al Transilvaniei cu câteva exponate interesante în aranjamente didactice, demodate. Muzeul Etnografic de pe strada principală (Str Memorandumului) conține cea mai frumoasă colecție de costume tradiționale din România. Există de asemenea în nord-vestul orașului, pe colina Hoiă, un muzeu folcloric în aer liber cu clădiri reconstituite.

Cluj-Napoca îndeplinește majoritatea condițiilor pentru a deveni un centru turistic cu o gamă bogată și variată de facilități de cazare, numeroase restaurante și baruri, dar care nu are nici un centru de informare turistică propriu-zis, și nici o ofertă de informații turistice ușor accesibile, ghiduri și pliante și hărți turistice.

<http://www.ici.ro/romania/en/orase/cluj.html>

Cazare la Cluj Napoca (această listă derivă în mare parte din cercetări efectuate utilizând Internetul și nu are scopul de a fi

o listă cuprinzătoare)

Cluj-Napoca dispune de o gamă variată de facilități de cazare; o parțială centralizare este prezentată mai jos, publicațiile Rough Guide și Lonely Planet oferă și alte detalii precum și informații despre restaurante, baruri și, desigur, numeroase informații interesante.

Deja - Vu Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: B&B Număr de camere: 14	Adresa: Strada Ion Ghica 2 Tel: 0264 354.939 Fax: 0264 354.941 dejavu5@clujnapoca.ro
Agape Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 40	Adresa: Str. Iuliu Maniu 6 Tel: 264 406.523 Fax: 264 406.523 reception@hotelagape.ro www.hotelagape.ro
Athos Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 24	Adresa: Str. Becas 42 Tel: 264 449.777 Fax: 264 449.778 reception@hotel-athos.ro www.hotel-athos.ro
Belvedere Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 156	Adresa: Str. Calarasi 1-3 Tel: 264 432.071 Fax: 264 432.076
Casa Alba Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: hotel - villa Număr de camere: 8	Adresa: Str. Emil Racovita 22 Tel: 0264 134 556 Fax: 0264 432 277 km0@codec.ro www.turismtransilvania.ro
Opal Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 33	Adresa: Str. C. Brabcusi 148-152 Tel: 264 403.136 Fax: 264 403.138 contact@opalhotel.ro www.opalhotel.ro
Best Western Topaz Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 47	Adresa: Str. Septimiu Albini 10 Tel: 264 414.066 - 414.021 Fax: 264 414.021 reservation@bestwesterntopaz.ro www.bestwesterntopaz.ro
Confort Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 28	Adresa: Calea Turzii 48 Tel: 264 598.410 Fax: 264 592.020 hotelconfort@yahoo.com www.hotelconfort.ro

Continental Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 45	Adresa: Str. Napoca 1 Tel: 0264 191 441 Fax: 0264 193 977 conticj@codec.ro www.continentalhotels.ro
Cristal Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 18	Adresa: Str. Moldovei 17 Tel: 264 594.675 Fax: 264 594.677 cristal.turism@clujnapoca.ro
Liliacul Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 25	Adresa: Calea Turzii 251 A Tel: 264 438.129 Fax: 264 438.129
Melody Central Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 26	Adresa: Piata Unirii 29 Tel: 264 597.465 Fax: 264 597.468 melody_hotel@yahoo.com www.hcm.ro
Meteor Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 33	Adresa: Bd. Eroilor 29 Tel: 264 591.060 - 591.063 Fax: 264 591.060 reception@hotelmeteor.ro www.hotelmeteor.ro
Onix Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 66	Adresa: Str. Septimiu Albini 12 Tel: 264 414.076 - 414.655 Fax: 264 414.047 onix@hotelonix.ro www.hotelonix.ro
Transilvania Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: hotel Număr de camere: 156	Adresa: Str. Calarasi 1-3 Tel: 0264 432 071 Fax: 0264 432 076 km0@codec.ro www.turism-transilvania.ro
Victoria Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 75	Adresa: B-dul 21 Dec. 1989 54-56 Tel: 264 597.963 Fax: 264 597.573 office@hotel-victoria.ro www.hotel-victoria.ro
Beta Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 23	Adresa: Str. Giordano Bruno 1-3 Tel: 264 455.290 Fax: 264 455.249 betahotel@cluj.astral.ro www.betatour.ro
Sport Municipiu/oraș: Cluj Tip de cazare: Hotel Număr de camere: 136	Adresa: Aleea Stadionului 1 Tel: 264 593.921 Fax: 264 595.859

Alba Iulia

Municipiul Alba Iulia este așezat într-un peisaj plăcut, iar călătorii sunt bineveniți. Potențialul turistic al zonei este reflectat de urmele de istorie militară, de arhitectura și arta sa, de varietatea și frumusețea naturii. Din cele mai vechi timpuri, teritoriul municipiului Alba a fost leagăn de civilizație umană. Într-adevăr, a reprezentat un centru de considerabilă importanță al Imperiului Roman. Unele oferte turistice au fost finanțate prin proiecte UE, ca de exemplu: „Alba Iulia - Poarta spre Cetatea Vinului” și „Circuit de vânatoare în valea Sebeșului”.

Există multe locuri de interes, dar Citadela este fără îndoială cel mai important. Aici se găsește Catedrala romano-catolică, considerată uneori cel mai vechi și mai valoros monument de arhitectură din Transilvania. Catedrala Reîntregirii Neamului se ridică în apropierea ei, simbolizând ideea de unitate a românilor.

Fortăreața Alba Iulia

Sub fortăreața în stil Vauban se află Tabăra romană, sau castrum, construită de Legiunea a XIII-a Gemina (106-275; bine conservată poartă de vest recent scoasă la lumină și expusă) utilizată ulterior în evul mediu ca fortăreață feudală sub numele de Bălgrad. O parte a zidurilor acesteia s-a păstrat

până în sec. al XVIII-lea.

Arhitectul italian Giovanni Morando Visconti a fost cel care a construit fortăreața. El a lucrat sub îndrumarea generalului Stefan de Steinville și apoi a generalului Weiss. Lucrările la fortăreața Alba Iulia au început în 1715, când s-a așezat fundația bastionului Carol, dedicat împăratului și situat pe latura nordică. Weiss și-a numit proiectul, fortificația, „principala fortăreață de la Alba Iulia din Principatul Transilvaniei”. Între sec. XVIII – XIX, fortăreața a servit ca centru militar al Transilvaniei și ca principal depozit de armament. Zidul împrejmuitoare are o lungime de circa 12 km,

forța de muncă fiind asigurată de aproximativ 20000 de șerbi. Fortăreața are șapte bastioane (denumite Eugene de Savoia, Sf. Stefan, Sf. Treime, Sf. Mihai, Sf. Carol, Sf. Capistrano și Sf. Elisabeta) care dau forma de stea a proiectului clasic de fortăreață în stil Vauban. Cel mai mare bastion este Sfânta Treime, care măsoară 116 pe 135 m și este împodobit în centru cu un blazon încununat de forme și frunze de acantă. Zidurile sunt de cărămidă, piatră de carieră, sau din ruinele romane, măsurând 3 m la bază și 1,20 m la vârf și fiind susținute de contraforți. Cele șase porți ale fortăreței reprezintă un model de arhitectură transilvană din sec. al XVIII-lea. Ele sunt considerate mostre valoroase de arhitectură militară barocă timpurie. Proiectarea și construcția fortăreței a determinat modificarea planului orașului; de aceea cele șase porți au fost plasate trei către oraș și trei către câmpul de exerciții din vest. Toate drumurile și porțile instalate pe acestea erau funcționale. Fortăreața este remarcabilă atât prin elementele decorative cât și pentru frumusețea celor șase porți, element neobișnuit în arhitectura militară europeană, împodobite de sculptori precum Johann Koning, Johan Vischer și Giuseppe Tencalla, care au făcut decorațiunile.

Interiorul fortăreței de tip Vauban cuprinde două catedrale - cea romano-catolică a Sf. Mihai și cea ortodoxă de vis-a-vis, din sec. XX. La est de acestea se află o colecție impunătoare de clădiri, care au făcut cândva parte din fortăreață dar care în prezent adăpostesc Universitatea.

Roman Catholic Cathedral, 13th century
Orthodox Cathedral of 1921

Map showing layout of the Citadel fortress begun in 1715

Construită în sec. al XIII-lea, Catedrala romano-catolică este considerată un monument important de arhitectură medievală din Transilvania. În ea se combină armonios elemente de stil gotic și romanic. Fără îndoială cea mai importantă clădire de renaștere transilvană este Capela

“Lazo” situată în partea de nord a catedralei. Capela are un arc frânt în stil gotic târziu. Cheia de boltă este împodobită cu blazoanele mai multor personalități din Transilvania. În catedrală se află sarcofagul lui Iancu de Hunedoara, lângă cel al fiului său mai mare Ladislau (aflat pe nava laterală dinspre sud), cel al reginei Isabella și al fiului său, Ioan Sigismund (în nava laterală opusă).

Biblioteca Bathyaneum este o biserică târzie, în stil baroc. În 1780, Ignatiu Bathyany, episcopul Transilvaniei și un pasionat bibliofil, a transformat interiorul așezământului pentru utilizarea actuală, de bibliotecă. Este renumită pentru colecția sa de manuscrise, incunabule și cărți rare. Aici a fost fondat primul observator astronomic, în 1792.

Muzeul Național al Unirii se află în Clădirea Babilon, construită în 1853. Din 1968 clădirea a devenit sediul Muzeului Național al Unirii. Cele două etaje și peste 100 de încăperi ale acesteia găzduiesc expoziția propriu-zisă, depozitul și biblioteca și laboratoarele de restaurare. Muzeul expune peste 130000 artefacte importante, începând cu secția de preistorie, secțiile daco-romană și medievală, marile bătălii cu turcii, Revoluția de la 1848, Unirea Principatelor din 1859 și în final Unirea Transilvaniei cu România. Deși interesante în sine, expozițiile au un caracter demodat și didactic și nu pot fi atrăgătoare pentru prea mulți vizitatori.

Sala Unirii a fost construită în 1895 ca parte a Garnizoanei Alba Iulia, dar semnificația sa istorică aparte rezidă în faptul că a găzduit, la întâi Decembrie 1918, Adunarea celor 1228 de delegați români din toată Transilvania, care a hotărât Unirea acestei provincii străvechi cu România. Clădirea are o foarte mare importanță simbolică, loc de desfășurare a unuia dintre cele mai importante evenimente ale istoriei naționale. Aici sunt expuse documentele originale împreună cu steagurile

purtate de delegații sosiți din toată țara pentru acest mare eveniment.

Cazarea la Alba Iulia (această listă derivă în mare parte din cercetări efectuate utilizând Internetul și nu are scopul de a fi o listă cuprinzătoare)

Cetate	Adresa: Str. Unirii 3
Municipiu/oraș: Alba Iulia	Tel: 258 811.780
Tip de cazare: Hotel	Fax: 258 813.501
Număr de camere: 97	
Parc	Adresa: Str. Primaverii 4
Municipiu/oraș: Alba Iulia	Tel: 258 811.723
Tip de cazare: Hotel	Fax: 258 812.130
Număr de camere: 35	office@hotelparc.ro
	www.hotelparc.ro
Transilvania	Adresa: Piata Iuliu Maniu 22
Municipiu/oraș: Alba Iulia	Tel: 258 812.052
Tip de cazare: Hotel	Fax: 258 811.195
Număr de camere: 32	economic.alba@unita-turism.ro
	www.unita-turism.ro
Tara Hotel	Adresa: Str. Alexandru Ioan Cuza 25
Municipiu/oraș: Alba Iulia	Tel: 258 814.003
Tip de cazare: Hotel	Fax: 258 810.601
Număr de camere: 23	satex_alba@hotmail.com

Deva

Capitala județului Hunedoara, Deva, la 30km vest de Orăștie, se află în partea de est a unei cetate, construite în sec. al XIII-lea și transformată într-una dintre cele mai puternice fortificații din Transilvania la ordinal șefului militar, Hunyadi. Citadela din sec. al XIII-lea încununează o înălțime vulcanică în formă de trunchi de con. Cetatea a fost distrusă în 1848, în urma unei explozii a magaziei cu muniție, după un asediu de patru săptămâni al rebelilor unguri, lăsând în urmă numai parapetele și cazarma. Urcușul greu de 184 m spre cetate este răsplătit de priveliștea întinsă a văii Mureșului – care intră în defileul dintre munții Metaliferi și Poiana Ruscă la vest de Deva.

În parcul de la poalele colinei – dedesubtul inscripției DEVA în stil hollywoodian de pe cetate – se află palatul Magna Curia din sec. al XVII-lea al voievodului Gábor Bethlen, în timpul căruia Deva a fost vremelnic capitala Transilvaniei. În incinta acestuia, Muzeul de Istorie expune descoperirile arheologice din Munții Orăștiei; muzeul este închis pentru reparații pe mai mulți ani, dar se pot cel puțin vedea câteva sculpturi romane care zac în iarba necosită din curte. Clădirea alăturată adăpostește un muzeu de istorie naturală peste medie (marți-duminică, 9am – 5 pm) și în clădirea prefecturii de vis-a-vis există și o minusculă galerie de artă, pe colț cu Str. Avram Iancu, acum și ea închisă. Mai jos pe stradă întâlnești catedrala ortodoxă Sf. Nicolae, din 1893. La nord, pe Strada Progesului se află biserica Franciscană, construită de un grup de catolici bulgari ajunși aici în 1710, alungați de persecuția turcă; bulgarii au dispărut astăzi cu totul și biserica a fost preluată de catolicii Maghiari din localitate.

Amplasată pe valea Mureșului, între Munții Metaliferi și Munții Poiana Ruscă, Deva a fost ocupată încă din neolitic (4000-1800 în. Chr.) după cum dovedesc descoperirile din așa numita Cultură Coțofeni. Urme de viață umană din epocile fierului și bronzului stau mărturie a prezenței omului în această regiune. Geto-dacii (pomeniți din sec. VI î. Chr) au construit o așezare fortificată de tip oppidum. Deva a fost atestată pentru prima dată ca un castru, respectiv fort, într-un document scris în 1269. În 1307, Deva este menționată ca rezidență princiară și din 1317 devine capitală de județ. În acea vreme cetatea fusese deja extinsă și Deva era una dintre fortărețele importante din Transilvania. În sec. al XV-lea, Regele Wladislas I al Ungariei a încredințat Deva lui Iancu de Hunedoara (voievod al Transilvaniei între 1441-1446 și regent al Ungariei între 1446-1453), împreună cu 56 de sate din împrejurimi. Deva a jucat un rol semnificativ în apărarea împotriva incursiunilor otomane din sec. XV-XVI. După 1607, cetatea a fost ocupată de principii Transilvaniei; în 1686 a fost luată de Habsburgi. În 1784 orașul a rezistat răscoalei țărănești conduse de Horea, Cloșca și Crișan. În 1849 fortul a fost grav avariat de explozia depozitului de praf de pușcă și de atunci se află în ruine.

Astăzi, la Deva funcționează o universitate privată și mai multe licee de diferite tipuri. Există mai multe ansambluri de

muzică și dansuri populare și de muzică de cameră, precum și o sală de concerte. Deva este, din 1968, capitala județului Hunedoara. Cu aproape 80.000 de locuitori, Deva este un oraș industrial, cu întreprinderi miniere, de prelucrare a lemnului și transporturi. O bună legătură feroviară între Budapesta și București trece prin Deva.

Monumente istorice și atracții turistice culturale

Castelul Magna Curia (Curtea mare) a fost construit de principele Transilvaniei Gabriel Bethlen (1613-1629) în 1621. El a fost restaurat în sec. al XVIII-lea. Elementele baroce, precum scara monumentală și balconul, au venit să îmbogățească stilul renesantist original; cadrele ușilor și ferestrelor au fost modificate și s-a adăugat o mansardă; fațada estică a căpătat o scară monumentală cu vedere spre parcul castelului. Cele două laturi ale fațadei principale, compuse din parter și etaj, sunt simetrice. Castelul este în prezent muzeu. Constituit în 1880 și inițiat de Societatea de Istorie și Arheologie a Comitetului din Hunedoara, el a constat inițial dintr-o secție de istorie și o alta de științe naturale, astăzi separate.

Fortăreața Deva a fost datată încă din neolitic, epoca bronzului și epoca daco-romană. Este prima dată menționată ca cetate a Coroanei ungare în 1269. În 1427, la ordinul lui Sigismund de Luxemburg, șerbii din zonă au reparat zidurile și au adâncit șanțul de apărare. Piatra de construcție pentru lucrările de reparații a fost extrasă chiar din dealul pe care se află cetatea. Ample lucrări de restaurare sunt atribuite lui Iancu de Hunedoara, voievodul Transilvaniei (1441-1446) și regent al Ungariei (1446-1453), care i-a devenit proprietar în 1444. Fortăreața Deva a fost concepută ca un amplu complex de fortificații, respectiv trei incinte întărite adaptate la relieful local. Pe platforma superioară se află nucleul fortăreței din sec. al XV-lea, constituit din două incinte concentrice. În sec. al XVIII-lea, fortăreața din Deva a fost extinsă și modernizată (incintele mari de pe platforma inferioară datează din această epocă). În formă de patruleter alungit, fortăreața are turnuri de colț concepute pentru uz intern. Între zidurile fortăreței se aflau camere de gardă, locuințe fortificate, un turn de apărare și mai multe săli. Deși a căzut în ruină din 1849, fortăreața a păstrat câteva fortificații, cazărmi și alte structuri. Este interesant de remarcat că dealul pe care se află Cetatea Devei este și un loc de studiu pentru botaniști; vegetația sa constă din peste 1300 specii diferite de plante.

Castelul Hunedoarei, unul dintre cele mai importante exemple de arhitectură gotică din Europa centrală și de est, a fost construit înainte de 1409 și a fost apoi extins de Iancu de Hunedoara (1387-1456), Prinț (Voivod) al Transilvaniei și de fiul său, regele Matyas Corvinus (1443-1490) și apoi de contele Gabriel Bethlen (Gabriel Bethlen Von Iktár, 1580-1629). Castelul, bine păstrat, a fost construit în stil gotic cu influențe baroce și renascentiste. Interiorul castelului constă din săli cu arme și artefacte și uneori sunt organizate aici expoziții speciale și spectacole de „sunet și lumină” Castelul se află în Hunedoara, pe râul Zlasti, în Valea Cernei și este apărat de Munții Poiana Ruscăi. Atestat încă din sec. al XII-lea ca centru de tăbăcărie, prelucrarea lânii și industrie textilă, Hunedoara a devenit unul dintre principalele centre de extracție și prelucrare a fierului din Transilvania. Minereurile de fier sunt extrase în zonă încă din epocile dacică și romană. Industria fierului a continuat să înflorească până în sec. al XIX-lea. În jurul Hunedoarei și spre munte se află o renumită zonă numită Țara Pădurenilor, cu peisaj atractiv și costume populare și folclor bine conservate.

Cazarea la Deva: (această listă derivă în mare parte din cercetări efectuate utilizând Internetul și nu are scopul de a fi o listă cuprinzătoare)

Decebal	Adresa Bd. 1 Dec. 1918 nr.37 A
Municipiu/oraș: Deva	Tel: 254 212.413
Tip de cazare: Hotel	Fax: 254 214.296
Număr de camere: 36	apollo.deva@k.ro
Deva	Adresa: Bd. 22 Decembrie 110
Municipiu/oraș: Deva	Tel: 254 225.920 - 225.921
Tip de cazare: Hotel	Fax: 254 226.183
Număr de camere: 122	
Sarmis	Adresa Str. Maresal Averescu 7
Municipiu/oraș: Deva	Tel: 254 214.731 - 214.732
Tip de cazare: Hotel	Fax: 254 214.130
Număr de camere: 117	sarmis@mail.recep.ro

<http://www.radur.homechoice.co.uk/deva.html>

De asemenea mai există un hotel nou de 4 stele, Wien, un hotel de 3 stele (Vila Venus) și două moteluri (Beno Oil și Oil Glat Exim). Având acces spre apropiată Munți Apuseni la nord, Munții Retezat și Parcul Național (la sud), zone de frumusețe naturală deosebită și zone cu meșteșuguri tradiționale precum Țara Zarandului, Țara Hațegului, și Ținutul Pădurenilor, Castelul medieval de la Hunedoara, Zona cetăților Dacice, Deva dispune de numeroase atracții pe care le poate oferi vizitatorilor părții de SV a Transilvaniei.

Anexa 3:

Prezentare sumară a amenajărilor turistice din alte complexe miniere europene

Rio Tinto, Spania

Rio Tinto se află la o distanță de circa 2 ore cu mașina de Sevilla, bucurându-se de o infrastructură regională bine încetățenită. El atrage anual 60.000 de vizitatori, după aproape 20 de ani de funcționare. Este de remarcă că Sevilla este un obiectiv turistic de nivel mondial și un Sit de Patrimoniu Mondial. Una dintre principalele atracții este linia ferată minieră de gabarit redus, restaurată, deși centrul pentru vizitatori/muzeul este și el foarte popular. Așezarea de sec. XVII-XVIII restaurată atrage vizitatori, dar nu în număr mare. În imediata vecinătate există o gamă variată de hoteluri bune de 3 stele și restaurante. În 2005 Rio Tinto a fost vizitat de peste 64.000 de persoane - 64% turiști sosiți în grup sau individual și 26% grupuri de elevi și studenți. Rio Tinto a fost deschis în 1987. Există ghiduri și publicații de specialitate pentru grupurile de elevi și studenți. Obiectivul este administrat de o Fundacion (fundatie) care își autofinanțează funcționarea, dar solicită finanțări externe pentru anumite proiecte și acțiuni. Rio Tinto face marketing deliberat și extensiv pentru alte obiective miniere și minerale din Spania și Portugalia – și la rândul lor acestea îi fac și ele reclamă. Atracțiile au fost dezvoltate în strânsă legătură cu comunitatea locală și au 25 de angajați direcți plus până la 40 de asistenți școlari/educaționali.

vezi www.parquemineroeriotinto.com

Mynydd Parys, Amlwch, Țara Galilor, Mrea Britanie

Complexul minier de la Mynydd Parys (cunoscut publicitar ca Regatul Cuprului de la Amlwch) de la Amlwch pe coasta de nord a insulei Anglesey din Țara Galilor atrage cam 10-12.000 de vizitatori anual. Mulți dintre aceștia sunt la origine de tip educațional, căci amplasamentul este un sit tipic de geologie și floră cu mare rezistență la apele acide de mină. Regatul Cuprului este mai ales un obiectiv post-medieval (sec. XVII-XIX) deși conține și vestigii bine conservate din epoca bronzului, deoarece acestea nu pot fi practic accesibile publicului larg din motive de siguranță și sănătate. Amlwch dispune de o ofertă turistică modestă pentru vizitatori, dar, ca și Roșia Montană nu are în prezent o atracție turistică deosebită. Planurile de extindere radicală de la Amlwch progresează lent și depind de finanțări externe - UE - mai mult decât de finanțare din sectorul privat sau guvernamental.

vezi www.amlwchhistory.co.uk

Minele de aur Dolaucothi, Țara Galilor, Marea Britanie

Dolaucothi este un complex minier roman situat în sud-vestul Țării Galilor. Cel mai apropiat obiectiv turistic este centrul regional Carmarthen, la o distanță de circa 1,5 ore cu mașina sau autocarul. Dolaucothi atrage circa 25.000 vizitatori anual, realizând aceasta prin publicitate prin English National, organizația care deține și administrează situl.

Nu există aproape nici un alt fel de reclamă, deși Consiliul Comitatului Carmarthen menționează acest amplasament în unele din broșurile sale. Pe amplasament se află un centru pentru vizitatori cu facilități interpretative moderne, un bufet, un magazin, săli educative și facilități pentru grupuri de elevi, ca și facilități pentru echiparea vizitatorilor pentru a efectua turul subteran prin galeriile romane. Spațiile locale de cazare se limitează la pensiuni și mici hoteluri aflate în orașele apropiate, astfel că majoritatea vizitatorilor sunt în tranzit și nu stau decât câteva ore. Sunt oferite vizite cu ghid ale vestigiilor de suprafață și din subteran, acestea fiind considerate a fi în egală măsură populare și eficiente. Ghidul academic amănunțit nu se mai găsește în stoc și este analizată posibilitatea finanțării unui ghid actualizat.

vezi www.nationaltrust.org.uk

Great Orme, Țara Galilor, Marea Britanie

La Great Orme este expus un complex minier antic (epoca bronzului și roman) de extracție a cuprului aproape de Llandudno, Țara Galilor. Acesta este deschis de peste 20 de ani și atrage în prezent 20.000 de vizitatori anual, în cea mai mare parte în vizite educative și excursioniști de o zi veniți în primul rând la Llandudno pentru o vacanță la mare. În imediata vecinătate există un bun muzeu / centru pentru vizitatori și numeroase hoteluri de 2-3 stele și restaurante. Llandudno oferă facilități de plajă/litoral, cazare și restaurante de la pensiuni de 5 stele și o gamă variată de alte atracții turistice așezate în peisajul montan din Snowdonia.

vezi www.greatormemines.info și www.greatorme.org.uk

Mina de sare Wieliczka de la Cracovia, Polonia

Mina de sare Wieliczka se află aproape de Cracovia, Polonia. Este cea mai mare mină de sare din Polonia și a fost înscrisă pe lista Patimoniului Mondial în 1978. Complexul de mine expus – la origine medieval - este enorm, constând în 300 km de galerii, 3000 de încăperi, capele uriașe, iar printre atracțiile de la suprafață și din vecinătate se numără restaurante, un centru de reabilitare și tratament pe bază de sare și hoteluri. Complexul atrage în prezent peste 1.000.000 de vizitatori pe an, dar este exploatat de peste un secol - era deja obiectiv turistic pentru nobilimea bogată a sec. al XIX-lea. Complexul găzduiește anual până la 300 de manifestări și conferințe. Din cei 1.000.000 de vizitatori, turiștii din țară reprezintă o cifră constantă de circa 400.000 anual, iar numărul celor străini a crescut în fiecare an după 1997, de la 200.000 la aproape 600.000 în 2005. Complexul conține restaurante, stațiuni balneare, restaurante și hoteluri de 4-5 stele situate în apropiere, având o infrastructură turistică excelentă, un mare magazin axat pe produse confecționate din sarea din carieră, tururi lungi în subteran conduse de ghizi, facilități interpretative și exponate actualizate permanent. Acest amplasament se situează evident printre cele mai sofisticate din gama turismului minier.

vezi www.kopalnia.pl

Mina de sare de la Turda, România

Mina de sare de la Turda sunt o altă atracție turistică,

deoarece, ca unul dintre cele mai bogate zăcăminte de sare din Transilvania, a fost exploatată încă de la cucerirea romană a Daciei. Ea și-a încetat activitatea în 1932, devenind hangar pentru avioane în timpul celui de-al doilea război mondial. Mina a fost redeschisă ca obiectiv turistic în 1992. Cu impresionante galerii, sisteme miniere, acustică excelentă și un microclimat foarte sănătos, Mina de sare Turda este în mod clar un loc de vizitat.

Pentru mai multe informații despre atracțiile din Turda vezi www.ici.ro/romania/en/turism/c_salinaturda.html; www.retro.ro/t1.htm; și www.potaissa.ngo.ro/turism/english/05_base/foto02_salina.htm

Au fost citate exemplele de la Mina de aur Waihi din Noua Zeelandă și Mina de aur de la Rio Narcea, din Spania. Aceasta deoarece aceste mine sunt exploatare eficient, în condiții de siguranță și cu grijă față de mediu. Deoarece aceste mine se află în regiuni cu o lungă tradiție minieră, le pot fi prezentate vizitatorilor exemple de tehnologie tradițională și modernă. Roșia Montană se află într-o poziție bună pentru a profita și ea de îndelungata sa tradiție minieră, iar RMGC propune gestionarea activității sale conform celor mai bune practici.

Anexa 4: costurile totale de dezvoltare a potențialului turistic în contextul absenței exploatării miniere

Deviz al costurilor proiectului de investiții; INCDT 2006, Tabel 2.1 .

	€	US \$
1. ZLATNA		
1.1. Dezvoltarea unui complex de schi		
- 2 pârtii de schi (800 + 1,000 m)	180,000	226800
- 2 telescaune (800 + 1,000 m)	1,100,000	1386000
1.2. Zonă expozițională – Târg turistic (800 m ²)	290,000	365400
1.3. Extindere și finalizare cabana MINAUR		0
- finalizarea construcției existente (100 m ²)	10,000	12600
- extindere club (150 m ²)	50,000	63000
1.4. Dezvoltare terminal (lift, platformă, snack-bar, vestiare, birou)	340,000	428400
1.5. Cabana Cheile Feneșului (1,200 m ²) + tern sportiv + 30 locuri parcare	430,000	541800
1.6. Amenajare + dotare a centrului de informații turistice în clădirea existentă	25,000	31500
2. BUCIUM		
2.1. Pensiune + centru informații turistice (1,100 m ²) + terasă + 10 locuri parcare	380,000	478800
2.2. Cabana Detunata (1,200 m ²) + zonă campare (2 loturi) + 10 locuri parcare	420,000	529200
2.3. Modernizare DJ 1071 (9 km)	1,030,000	1297800
3. ABRUD		
3.1. Extindere pârtii de schi (500 m)	12,000	15120
3.2. Hotel cu 76 locuri (finalizare) + 50 locuri parcare	660,000	831600
4. Roșia Montană		0
4.1. Centru informații turistice (200 m ²)	67,000	84420
4.2. Amenajare pensiuni în clădiri existente (100 locuri cazare, 200 alimentație publică)	400,000	504000
4.3. Muzeul Aurului (200 m ²)	105,000	132300
4.4. Modernizare drum Tăul Mare (5 km) (50 case de vacanță)	1,075,000	1354500
5. CAMPENI		
5.1. Centru informații turistice (200 m ²) + 20 locuri parcare	78,000	98280
5.2. Finalizare Hotel Tulnic	500,000	630000
6. BISTRA		
6.1. Modernizare drum de acces Dealu Muntelui (7 km) (50 case de vacanță)	1,470,000	1852200
6.2. Sat de vacanță de 2 stele	680,000	856800
7. LUPSA		
7.1. Modernizare drum de acces Valea Caselor (10 km) (50 case de vacanță)	2,150,000	2709000
7.2. Sat de vacanță de 3 stele	720,000	907200
8. BAIA DE ARIES		
8.1. Dezvoltarea unui complex de schi		
- pârtie de schi (800 m)	96,000	120960
- telescaun (800 m)	500,000	630000
- modernizare drum de acces (10 km) (pensiune cu 200 locuri + case de vacanță)	2,150,000	2709000
8.2. Modernizare drum Hărmaneasa (5 km) (50 case de vacanță + pensiuni)	1,075,000	1354500
8.3. Sat de vacanță de 2 stele	680,000	856800
TOTAL GENERAL ESTIMAT PENTRU LUCRĂRI TURISTICE	€16,738,000	\$21,089,880

Tabel 3.2 Lucrări și Costuri Propuse.

Atracții specifice (programe) legate de patrimoniul cultural – lucrări de restaurare și conservare	Cost totale 2007 – 2022 US \$
Restaurare monument funerar la Tău Găuri	170000
Întreținere monument funerar la Tău Găuri	30000
Lucrări de restaurare / conservare / consolidare la Monumentele istorice din Zona protejată	1250000
Lucrări de întreținere la Monumentele istorice din Zona protejată	140000
Lucrări de restaurare / conservare / consolidare la Monumentele istorice din afara Zonei protejate	250000
Lucrări de întreținere la Monumentele istorice din afara Zonei protejate	35000
Lucrări de întreținere în zona protejată	1710000
Lucrări de reabilitare la Câmpeni	16000
Întreținere și conservare primară a roții de apă de la Păru Carpeni	12000
Lucrări de cercetare și conservare primară a roții de apă de la Păru Carpeni	300000
Redeschidere și acces pentru public la Cătălina Monulești	1200000
Întreținere la Cătălina Monulești	97500
Facsimile - structuri miniere	8000000
Întreținerea facsimilelor	75000
Nou Muzeu minier	2250000
Întreținerea noului Muzeu minier	240000
PR și diseminare	0
Publicarea seriei Alburnus Maior	970000
Lansări de carte	96000
Retipărirea seriei Alburnus Maior	150000
Sponsorizare	48000
Vizite de teren la Roșia Montană	72000
Alte activități PR legate de patrimoniu	72000
Traduceri	60000
Pagină de Internet – patrimoniul cultural din Roșia Montană	32000
Implementarea bugetului operațional	
Costul forței de muncă	4435000
Transport intern	384000
Alte costuri administrative	168000
Instruire pentru implementarea Protocolului privind descoperirile întâmplătoare	52000
Conferințe, congrese	500000
Furnituri	990000
TOTAL GENERAL ESTIMAT PENTRU LUCRĂRI DE PATRIMONIU	\$23,727,500 US

În termeni simpli, costurile totale estimate ale celor două proiecte a fi de: \$44.817.380,00. Nu s-a încercat o analiză a acestor devize estimative (sau a mijloacelor folosite inițial în calcularea lor) în contextul prezentului document strategic și de aceea actuala echipă de consultanți nu răspunde de exactitatea lor.

Anexa 5 – Tur de vizitare sugerat pentru Roșia Montană

Atracții turistice posibile în zona Roșia Montană

1. Punctul 1. Piatra Albă. Turul începe la Piatra Albă, unde turiștii pot alege dintre mai multe variante. Un ghid bine instruit va oferi informații despre geologia, arheologia, istoria, etnografia locală etc., dar și detalii privind tradițiile, miturile și legendele din zonă

- Centru de informare
- Vizitarea satului nou
- Organizare de tururi cu ghizi
- Cazare, restaurante, magazine de suveniruri etc.

2. Punctul 2. Zona Protejată Roșia Montană

- Cazare, restaurante și baruri, magazine de suveniruri etc.
- Vizitarea zonei protejate – clădiri istorice, străzi vechi, Piața etc.
- Muzeu și exponate în aer liber, patrimoniu industrial expoziție în aer liber a utilajelor de odinioară
- Galeria Cătălina Monulești
- Vizitarea caselor în care localnicii demonstrează ocupații tradiționale: șteampuri pe pârâul Foieș etc.
- Vizitarea zonei de agrement de la lacuri În funcție de sezon, pot fi organizate diverse activități: pescuit, schi, patinaj etc.
- Vizitarea siturilor și monumentelor arheologice + Monumentul funerar de la Tău Găuri, galeriile din sectorul minier Păru Carpeni
- Vizitarea monumentelor naturale (Piatra Corbului)
- Excursii pe jos în sat și în împrejurimi
- Turiștii mai pot lua parte și la taberele arheologice de vară, taberele de minerit tradițional etc.

3. Punctul 3. Obiective miniere

- Vizionarea tehnologiilor noi: exploatarea de suprafață, uzina de preparare etc.

A fost elaborat un plan mai detaliat pentru Roșia Montană – Punctul 2 de mai sus - și de către un alt consultant, Dan PALCU, Consultant pentru dezvoltare și comunicare locală.

Anexa 6: Identificarea Parteneriatelor De Dezvoltare A Potențialului Turistic

Este important de remarcat că în multe din acțiunile necesare „Inițiatorul” este adeseori indicat ca fiind “Grup din comunitatea locală”. Însă, în multe cazuri, RMGC și-ar putea aduce contribuția prin intermediul Planului de dezvoltare durabilă a comunității, mai ales în domeniul „dezvoltării capacității”. De asemenea, mai important, acum că România face parte din UE și există Fonduri structurale UE care pot sprijini dezvoltarea aproape a fiecăreia dintre aceste „Acțiuni”, o importantă parte a dezvoltării capacității va consta din instruirea grupurilor locale pentru a accesa finanțarea UE

Sector turistic	Acțiuni necesare RMGC și instituții naționale	Inițiator/ Conducerea dezvoltării	Alți participanți
Turism montan	Trasee cu marcaje rutiere și infrastructura pentru drumeție, inclusiv negocierea accesului	Grup din comunitatea locală	
		~~Grup din comunitatea locală~~	
	Marketing – Internet, pliante, broșuri etc. mai ales legătura cu organizații de activități în aer liber.	Grup din comunitatea locală	
		Grup din comunitatea locală	
	Cazare cu legături spre și dinspre Roșia Montană, marcate pe traseele turistice		
	Posibilități de cazare de bază pentru turiștii independenți ar trebui să existe la Roșia Montană. Piatra Albă și în satele apropiate; nu de lux, dar simple și curate	Autorități locale	RMGC
	Promovarea spațiilor de cazare de 4-5 stele și ofertei turistice din baze precum Cluj-Napoca, Alba Iulia, Deva	Grup din comunitatea locală	
Facilități de acces	Grup din comunitatea locală		
Ghiduri și hărți pentru turiștii pietonali și drumeți			
	Agencia Națională de Turism	Sprijin RMGC pentru restaurarea clădirilor	
	Coordonarea cu eforturile naționale de a dezvolta un „Brand România”		
Patrimoniul cultural	Îmbunătățirea infrastructurii – drumuri etc. în și în jurul Roșiei Montane		RMGC
		RMGC, dacă se planifică o dată cu minierul	
	Legături cu Roșia Montană și restul României (ex. Cluj Napoca și Alba Iulia)	Grup din comunitatea locală	RMGC
	Cazare ca mai sus	Grup din comunitatea locală	RMGC cu instructori?
	Ghiduri, pliante, Internet	Grup din comunitatea locală	
	Ghizi locali specializați instruiți de RMGC – pe teme de patrimoniu, geologie, ecologie	RMGC	Grup din comunitatea locală
	Expoziții de istorie locală		
		RMGC	RMGC
Centru cultural în satul nou creat la Piatra Albă			
	Grup din comunitatea locală		
Revigorarea tradițiilor artisanale locale – eventual într-un context muzeal/expozițional de “istorie vie” la Roșia Montană, inclusiv instruire			
	Grup din comunitatea locală	Grup din comunitatea locală	
Bisericile și cimitirele vor reprezenta puncte de atracție și ar putea necesita reparații	Sprijin RMGC pentru restaurarea clădirilor		

Sector turistic	Acțiuni necesare RMGC și instituții naționale	Inițiator/ Conducerea dezvoltării	Alți participanți
Turism de istorie a Imperiului Austr-ungar, sec. XVIII- XIX	Publicitate și marketing, mai ales în vechiul Imperiu și utilizarea societăților genealogice și istorice drept canale de marketing și publicitate	Grup din comunitatea locală?	RMGC și instituții naționale
	Legături cu Roșia Montană și restul României (mai ales Cluj Napoca)	Grup din comunitatea locală	
	Cazare ca mai sus	Ca mai sus	
	Ghiduri	Ca mai sus	
Turism industrial minier	Publicitate și legături internaționale de ex. Rio Tinto, Las Medulas, Great Orme, Dolaucothi, Mina de sare Wieliczka	RMGC și grup din comunitatea locală?	Alte grupuri din comunitatea locală
	Pagini de Internet și marketing prin societăți situri web etc. miniere și de geologie	Grup din comunitatea locală	
	Legături cu alte atracții din Roșia Montană și restul României (Minele de sare de la Turda)	Grup din comunitatea locală	
	Cazare ca mai sus	Grup din comunitatea locală	
	Ghiduri, pliante la muzeu etc.	Grup din comunitatea locală	
Sporturi de iarnă (schi)	Pârții de schi și infrastructură precum teleferice	Grup din comunitatea locală	
	Marketing	Grup din comunitatea locală	
	Cazare și restaurante cu legături spre și dinspre Roșia Montană.	Grup din comunitatea locală	
	Acces	Grup din comunitatea locală	
	Ghiduri și hărți	Grup din comunitatea locală	
	Cooperare cu eforturile naționale de a dezvolta un „Brand România”	Grup din comunitatea locală	
		Grup din comunitatea locală	

PROGRAMELE ȘI PARTENERIATELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ PRENTRU ROȘIA MONTANĂ

Următoarele pagini prezintă o descriere concisă a parteneriatelor inițiate de diverse părți pentru sau în timpul Procesului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) pentru proiectul Roșia Montană.

La sfârșitul prezentării fiecărui Parteneriat sau Program este prezentată o listă a partenerilor. Prezentarea Parteneriatelor și Programelor e urmată de o matrice cu toți partenerii și toate Parteneriatele/Programele în care sunt implicați. După matrice, urmează o anexă reprezentând textul standard pentru un acord de parteneriat

Aceste parteneriate, dintre care unele încă la început sunt într-un proces de dezvoltare în spiritul unei colaborări mutuale pentru sprijinirea dezvoltării pe termen lung. Această formă de colaborare se reflectă și în textul acordurilor de parteneriat. Aceste acorduri nu reprezintă legături de tip contractual sau obligații legale. Acordurile sunt fundamentate pe principiul încrederii mutuale, conform căruia prin cooperare, comunicare și prin asumarea responsabilităților de către autorități, societatea civilă și mediul de afaceri este posibilă realizarea unui nivel îmbunătățit de dezvoltare locală.

O componentă cheie a acestor Programe și Parteneriate o reprezintă coeziunea dintre ele și abilitatea de cooperare. Astfel, pe măsură ce Parteneriatele și Programele se extind, crește și gradul de cooperare dintr-unele. Un astfel de exemplu poate fi găsit într-o propunere pentru turism prezentată în acest document. Această propunere este sprijinită de toți partenerii care dezvoltă programe ce implică activități în aer liber; pornind de la vizitarea obiectivelor de patrimoniu cultural, educație de mediu și până la tabere de tineret.

Roșia Montană

**Programe și parteneriate
pentru dezvoltare durabilă**

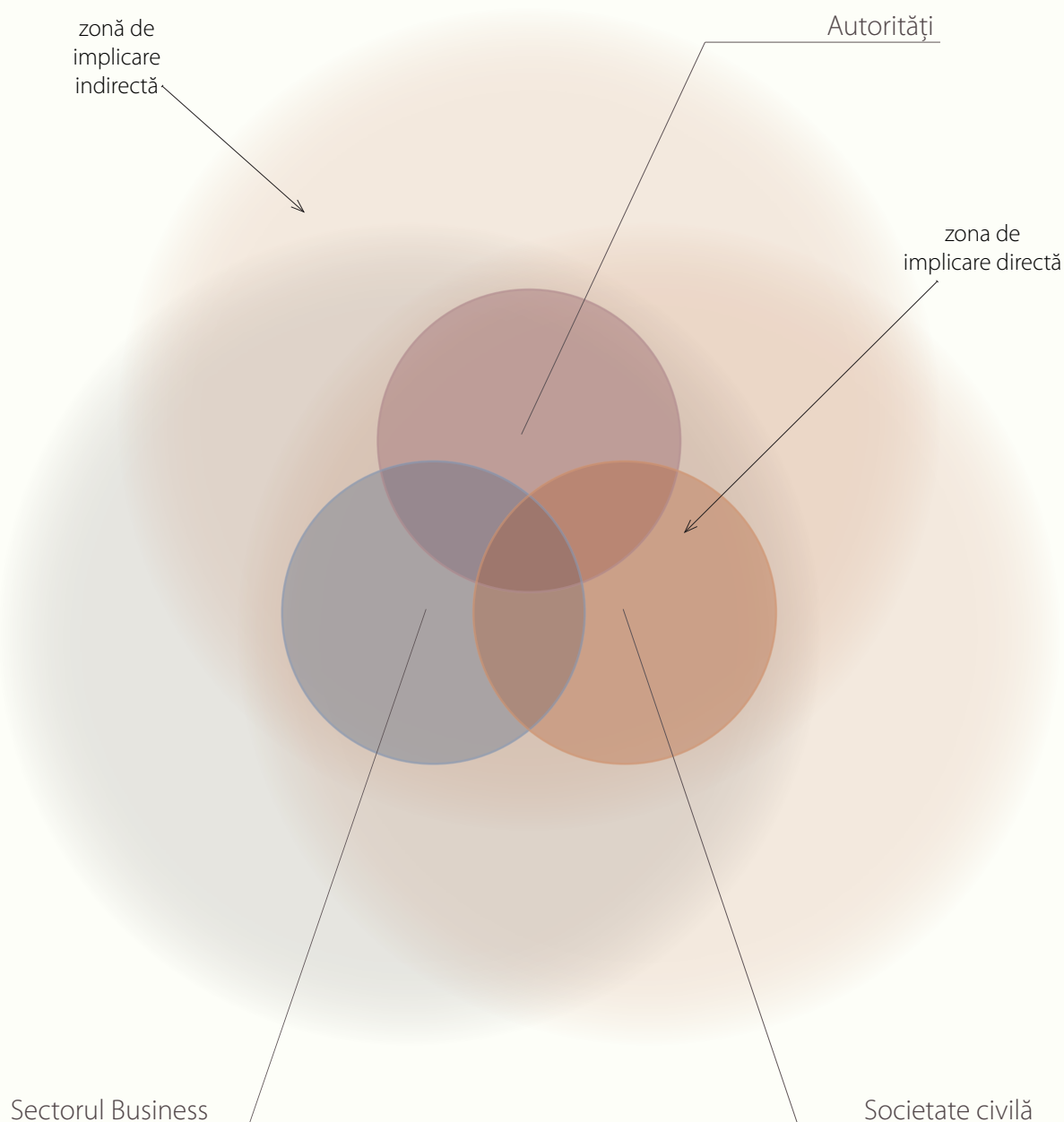

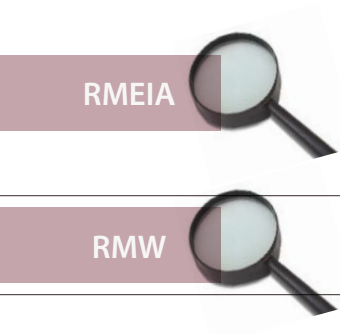
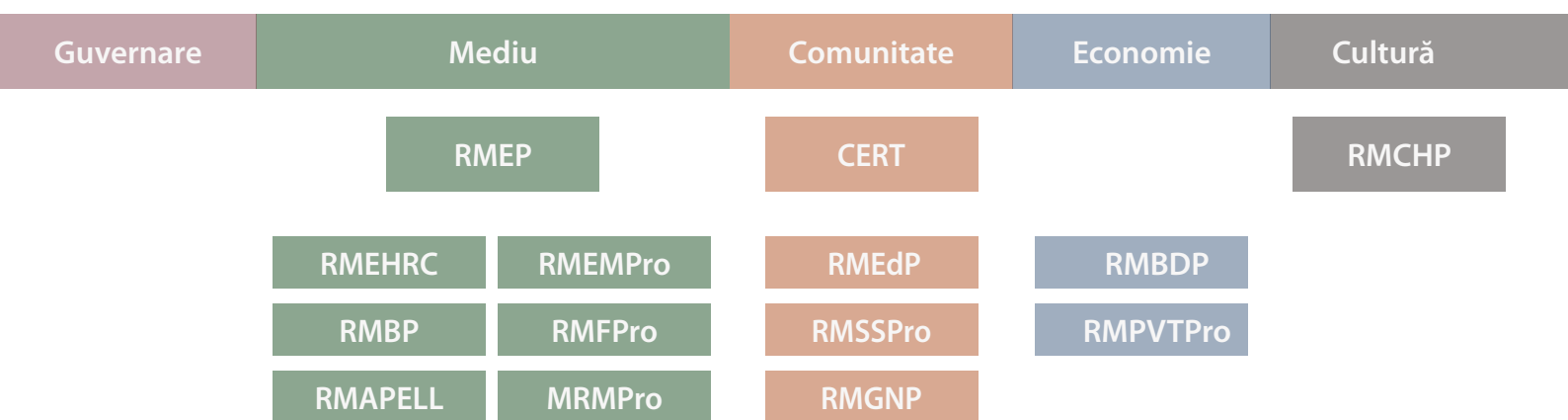

Roșia Montană - **Programe și parteneriate pentru dezvoltare durabilă**

Context

Pe măsură ce procesul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) pentru Proiectul Roșia Montană avansează, acesta se bucură de o participare din ce în ce mai largă din partea comunității, autorităților locale, experților și ONG-urilor. Această participare a dat naștere unor Parteneriate și Programe în sprijinul dezvoltării durabile. Cele mai multe dintre acestea nu se află sub autoritatea directă a vreuneia dintre părțile implicate, luând ființă în urma unui parteneriat pentru soluționarea problemelor comune. Schema de mai jos prezintă conceptul de suprapunere între sectoare, care se află în centrul acestor parteneriate.

*Srijin financiar
dominat de Companie*

*Srijin financiar
independent de
Companie*

**Acronime
&
Cuprins**

		Pagina
RMEP	Parteneriatul de Mediu Roșia Montană	7
RMEHRC	Centrul de Resurse de Mediu și Sănătate Roșia Montană	9
RMBP	Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană	11
RMAPELL	Centrul APELL pentru conștientizarea riscurilor de către comunitate	13
RMEMPro	Programul de Monitorizare a Mediului Roșia Montană	15
RMRFPPro	Programul de Reîmpădurire Roșia Montană	17
MRMP	Programul de Modelare Hidrochimică a râului Mureș	19
CERT	CERT Apuseni	23
RMEdP	Parteneriatul pentru Educație Roșia Montană	25
RMSSPro	Programul Școala de Vară Roșia Montană	27
RMGNP	Programul “Vecin Bun” Roșia Montană	29
RMBDP	Parteneriatul de Dezvoltare a Afacerilor Roșia Montană	33
RMPVTPro	Programul de Pregătire Profesională și Meserii Roșia Montană	35
RMCHP	Parteneriatul pentru Patrimoniul Cultural Roșia Montană	39
RMEIA	Procesul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM)	43
RMSERC	Centrul de Cercetare Socio-Economică Roșia Montană	47
RMW	Roșia Montană Watch	49

Mediu

Programe și parteneriate

ENVIRONMENTAL PARTNERSHIP

Parteneriatul de Mediu Roșia Montană

Comunitate

Cultură

Economie

Mediu

Eco Parcul din Gura Cornei, lângă Abrud, Roșia Montană și Bucium

20 de parteneri
12 acțiuni desfășurate în 2006

-----
www.rmep.ro

"Parteneriatul de Mediu Roșia Montană a luat ființă ca urmare a unei necesități de îmbunătățire a condițiilor de mediu din Roșia Montană și din zonele învecinate."

Mariana Szekely, coordonator parteneriat

Descriere generală

Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP) este o acțiune comună în care sunt implicați diverși factori interesați din zona Roșia Montană, inclusiv autoritățile locale și regionale, școli, ONG-uri și societăți comerciale. RMEP a fost înființat în anul 2005 și urmărește conștientizarea de către public a beneficiilor unui mediu curat și sănătos și abordarea problemelor legate de mediu.

Scop

Facilitarea participării comunității la protejarea și reabilitarea mediului, pentru a veni în sprijinul sănătății și dezvoltării pe termen lung a comunității.

Obiective

1. Furnizarea de informații și sprijin pentru creșterea interesului publicului în ceea ce privește mediul.
2. Identificarea problemelor de mediu urgente și implementarea sau facilitarea implementării de soluții.
3. Acordarea de sprijin în vederea dezvoltării capacității comunității noastre de a coopera în legătură cu problemele de mediu.
4. Încurajarea și facilitarea acțiunilor de voluntariat în domeniul mediului.

Parteneri

Primăria Roșia Montană	Montană
Primăria Abrud	CERT Apuseni
Primăria Bucium	“Clubul de Cunoaștere a Pământului Porumbița Alba”
Primăria Câmpeni	- Ciuruleasa
Primăria Ciuruleasa	Colegiul Național “Avram Iancu” - Câmpeni
Primăria Bistra	
Asociația EcoAbrud	Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană (RMBP)
Asociația Pro Roșia Montană – Roșia Montană	
Asociația Pro Dreptatea - Roșia	Programul de Reîmpădurire

5. Încurajarea implicării publicului într-o gamă variată de activități educaționale și de conștientizare legate de protecția mediului.
6. Îmbunătățirea zonelor de recreere existente și amenajarea de noi zone de recreere.
7. Promovarea eco-turismului.

Activități

- Campanii educaționale și de conștientizare desfășurate în școli.
- Distribuirea de materiale informative și educaționale în domeniul mediului, la nivelul comunității.
- Organizarea de concursuri sportive și de orientare turistică între școlile din zonă.
- Înființarea de centre de informare în domeniul mediului în Roșia Montană și Abrud.
- Plantarea de puiți forestieri în Gura Cornei și în alte locuri, în parteneriat cu RMRFPPro.
- Reabilitarea și întreținerea vechii grădini de vară din centrul istoric al Roșiei Montane.
- Lobby pe lângă autorități și societăți comerciale pentru managementul modern al deșeurilor, reabilitarea biodiversității și eco-turism.
- Amenajarea zonei de recreere de la Tăul Brazi.
- Înființarea unui parc ecologic în Gura Cornei.
- Amenajarea curții liceului din Bucium.
- Amenajarea terenului de joacă și zonei de recreere din Cărpiniș.
- Amenajarea zonei de recreere din Câmpeni.

Roșia Montană (RMRFPPro)	Școala cu clasele I-VIII “Avram Iancu” - Abrud
Grupul Școlar “Dr. Lazăr Chirilă” - Baia de Arieș	Școala cu clasele I-VIII “Nicodim Ganea” - Bistra
Grupul Școlar “Horea, Cloșca și Crișan” - Abrud	Școala cu clasele I-VIII “Simion Balint” Roșia Montană
Grupul Școlar Silvic din Câmpeni	Școala cu clasele I-VIII Câmpeni
Școala cu clasele I-VIII - Ciuruleasa	SC. Brădet SRL.
Școala cu clasele I-VIII – satul Bucium	SC. Roșia Montană Gold Corporation SA.(RMGC)

Centrul de Resurse de Mediu și Sănătate

Roșia Montană

Comunitate

Cultură

Economie

Mediu

"Sănătatea ar trebui să se afle în centrul atenției pentru mediul înconjurător și dezvoltare."

Planeta noastră, sănătatea noastră
Raportul WHO, Comisia pentru Sănătate și Mediu
Organizația Mondială a Sănătății, Geneva

Descriere generală

Centrul de Cercetare în domeniul Mediului și Sănătății Roșia Montană (RMEHRC) este o inițiativă de cercetare și educație care formează o rețea informațională -între comunitate, autorități, specialiștii, cercetătorii din domeniul sănătății și mediului și societatea civilă- în vederea analizei critice, comunicării și înțelegerii problemelor de sănătate legate de mediu.

În cadrul misiunii sale vaste de cercetare, centrul realizează studii pilot pentru facilitarea dezvoltării unor soluții la nivel național și internațional, în vederea atenuării problemelor de sănătate legate de mediu.

Obiective

Accesul tuturor părților interesate la date cu privire la problemele de sănătate legate de mediu din Roșia Montană.

Parteneri

Primăria Roșia Montană
Universitatea Babeș-Bolyai,
Facultatea de Științe ale
Mediului – Centrul de Cercetări
pentru Prevenirea Accidentelor
Industriale Majore Cluj-Napoca
Universitatea Babeș-Bolyai,
Facultatea de Științe ale Mediului
– Departamentul de Științe ale
Pământului și Vieții Cluj-Napoca
Clinica de boli profesionale (Cluj-

Napoca)
Universitatea de Medicină și
Farmacie “Iuliu Hațieganu”
– Departamentul de Medicină a
Muncii, Cluj-Napoca
Institutul de Sănătate Publică
Timișoara
Institutul Național de Cercetare
- Dezvoltare pentru Ecologie
Industrială – ECOIND
– București

Analist Service, București
OCON Ecorisc, Turda
Tefas Medprevent Cluj-Napoca
Evaluarea și Comunicarea
Riscurilor, Cluj-Napoca
Centrul Medical CliniMed, Alba
Iulia
MedstarGroup Cluj-Napoca
CSM - Centrul de Mediu și
Sănătate Cluj-Napoca

Dispensarul Medical din Roșia
Montană
Pro-Roșia NGO
Parteneriatul de Mediu pentru
Minerit (EPMining)
Parteneriatul de Mediu Roșia
Montană (RMEP)
CERT Apuseni
Roșia Montană Gold Corporation
(RMGC)

Activități

- 1• Furnizarea de informații cu privire la poluarea mediului și a locului de muncă, monitorizarea riscurilor legate de sănătate într-un format accesibil.
- 2• Training în domeniul sănătății mediului și igienei industriale.
- 3• Dezvoltarea unei rețele de specialiști în regiune, care să dispună de pregătirea, experiența și capacitatea relevantă pentru analiza sistematică și științifică a problemelor legate de ecologie, sănătatea mediului și igiena industrială.
- 4• Promovarea standardizării și controlului calității în domeniul managementului mediului, sănătății mediului și igienei industriale. Compararea rezultatelor la nivel național și internațional.
- 5• Eforturi pentru îmbunătățirea politicilor de siguranță și sănătate a mediului din regiune.
- 6• Acordarea de asistență în legătură cu reabilitarea mediului, în vederea obținerii de beneficii pe viitor din folosirea terenului, după încetarea operațiunilor miniere.
- 7• Acordarea de consultanță altor părți, la cerere.

Parteneriatul pentru Biodiversitate

Roșia Montană

Comunitate

Culture

Economy

Mediu

Biodiversitate:
inventar
monitorizare
cercetare
implementare
conștientizare
informarea turiștilor

"Planul de Management al Biodiversității din cadrul Proiectului Roșia Montană prezintă un proiect ambițios de reabilitare ecologică, fără precedent în România, precum și un proiect destinat refacerii populației de plante și animale valoroase. Având acest angajament la bază, Parteneriatul pentru Biodiversitate urmărește să extindă beneficiile dincolo de zona strictă de implementare a proiectului."

Dr. **Sergiu Mihuț**, Parteneriatul pentru Biodiversitate

Descriere generală

În perioada 2000 – 2006, în cadrul Evaluării Impactului asupra Mediului (EIM) pentru Proiectul Roșia Montană a fost realizat un studiu asupra biodiversității în zona minieră Roșia Montană și în imediata vecinătate a acesteia.

Studiile au arătat faptul că ecosistemele din zona Roșia Montană au fost serios afectate de activitățile omului. Multe dintre sistemele de biodiversitate interconectate au pierdut elemente esențiale. Acest lucru, la rândul său, a condus la pierderea unor specii și dereglări ale ecosistemelor.

Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană (RMBP) aduce la un loc experiența dobândită la nivel național și internațional pentru crearea unor echipe solide, menite să se ocupe de problemele legate de biodiversitate.

Parteneriatul, în asociere cu comunitatea, cu Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP), cu firme locale, ONG-uri și alte părți interesate vor derula programe menite să refacă, în timp, componentele de biodiversitate care lipsesc, pentru refacerea echilibrului și diversității sistemelor locale de floră și faună.

Scop

Sprijinirea unei biodiversități durabile în zona Roșia Montană și în comunitatea locală.

Partners

Primăria Roșia Montană

Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP)

Programul de Reîmpădurire Roșia Montană (RMRFPro)

Centrul de Resurse de Mediu și Sănătate (RMEHRC)

ICAS – Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, ocoalele silvice din Cluj și Brașov

Muzeul Național de Istorie Naturală "Grigore Antipa", București

Parcul Național Retezat

Ocolul Silvic Alba-Iulia

Unitatea de Suport pentru Integrare (USPI)

Wildlife Management Consulting

CERT Apuseni

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)

Obiective

- Studierea, documentarea și monitorizarea în continuare a habitatului și biodiversității din zonă.
- Colaborare cu RMEP, CERT și alții pentru promovarea acțiunilor de informare în domeniul biodiversității, în vederea îmbunătățirii stării mediului înconjurător.
- Sprijinirea refacerii proceselor ecologice și îmbunătățirea conectivității dintre habitate.
- Sprijinirea acțiunilor de atenuare a impacturilor industriilor locale asupra biodiversității din zonă.
- Facilitarea reabilitării mediului din zonele miniere, după închidere.
- Parteneriat cu Programul de Reîmpădurire Roșia Montană (RMRFPro).

Activități

- Inventarierea speciilor de bază de floră și faună.
- Program de monitorizare a Biodiversității.
- Program de cercetare a Biodiversității.
- Program de refacere a Biodiversității.
- Casa Ecologică: tehnologii prietenoase din punct de vedere al mediului.
- Programul de informare în domeniul mediului.
- Promovarea turistică a atracțiilor naturale zona Roșia Montană.

Casa Ecologică - o gospodărie prietenoasă din punct de vedere al mediului, cu impact minim asupra mediului, care prezintă:

- bune practici în ceea ce privește eficiența și reciclarea energiei.
- informații despre practici de agricultură organică și creștere a animalelor la scară mică care respectă biodiversitatea.
- informații cu privire la speciile și habitatele din zonă.

Include un centru pentru biodiversitate și pentru resurse durabile de viață, pentru școlile și cercetătorii din zonă. La acestea se adaugă un centru de informare pentru vizitatori.

Centrul APELL pentru conștientizarea riscurilor de către comunitate din Roșia Montană

Comunitate

Cultură

Economie

Mediu

Pregătire pentru situații de urgență

“Cooperarea dintre actorii interesați trebuie dezvoltată înainte de producerea unui accident, nu după aceasta. Astfel vor putea fi stabilite rolurile, responsabilitățile, planurile de acțiune și, de asemenea, va putea fi consolidată încrederea între părți”

Lars-Åke Lindahl, Swedish Mining Association

Activități

- Furnizarea de informații către comunitate cu privire la riscurile aferente operațiunilor industriale desfășurate în vecinătatea acestora, precum și la măsurile luate de operatori și autorități pentru reducerea acestor riscuri.
- Documentarea planurilor existente pentru situații de urgență și capacitatea de a răspunde în caz de urgență, în cadrul comunității.
- Facilitarea elaborării, revizuirii și actualizării planurilor locale și regionale de răspuns în caz de urgență.
- Facilitarea activităților de testare și implementare a planurilor generale de răspuns în caz de urgență în cadrul comunității.
- Facilitarea unor linii clare de comunicare dintre agenții industriali, comunitate și autorități.
- Asigurarea faptului că toate celelalte organisme de răspuns în caz de urgență, care pot deține un interes în Roșia Montană sunt informate în legătură cu activitățile desfășurate în zonă.

Descriere generală

Conștientizarea și pregătirea pentru urgențe la nivel local (Awareness and Preparedness for Emergencies at Local Level - APELL) este o inițiativă UNEP. La această inițiativă participă agenții industriali, ONG-uri și autorități guvernamentale care ajută populația să prevină, să se pregătească și să răspundă în mod corespunzător la accidente și situații de urgență. Centrul pentru Conștientizarea Riscurilor de către Comunitate din Roșia Montană (RMAPELL) mobilizează această experiență europeană și internațională a APELL în contextul din zona Roșia Montană.

Scopuri

Scopul RMAPELL este de a preveni pierderile de vieți omenești sau daunele aduse sănătății și bunăstării sociale, de a evita daunele aduse proprietății și de a asigura siguranța mediului din comunitatea locală.

APELL pe internet

www.apell.org

www.uneptie.org/pc/apell/

www.epmining.org

www.cnapell.ro

Parteneri:

Primăria Roșia Montană

Primăria Abrud

Centrul Regional pentru

Prevenirea Accidentelor

Industriale Majore, CRAIM, Cluj

Napoca

Fundația Centrul Național

APELL pentru Managementul

Dezastrelor

OCON Ecorisc, Turda,

Parteneriatul de Mediu pentru

Minerit (EPMining)

Parteneriatul de Mediu Roșia

Montană (RMEP)

CERT Apuseni

Centrul de Resurse de Mediu și

Sănătate (RMEHRC)

Centrul de cercetare Socio-

Economică Roșia Montană

Roșia Montană Gold Corporation

(RMGC)

Programul de Monitorizare a Mediului Roșia Montană

Comunitate

Cultură

Economie

Mediu

Stația meteorologică adună informații cu privire la temperaturile minime și maxime, durata de strălucire a soarelui, cantitățile de precipitații și evaporarea apei; date folosite la calculele bilanțului apei pentru Proiectul Roșia Montană.

o stație meteorologică
5 stăvilare pentru monitorizarea
debitului apelor de suprafață
81 de puncte de colectare a probelor
de apă pentru analiza hidro-chimică
97 puncte de monitorizare a nivelului
pânzei freatice
27 de probe pentru analiza
fenomenului de formare a apei acide

“Depunem eforturi pentru ca acest sistem să devină unul dintre cele mai bune sisteme de monitorizare a mediului din România, în deplină concordanță cu cele mai bune practici ale Uniunii Europene.”

Sorin Morariu, Coordonator Program, Gabriel Roșia Montană

Ape acide (ARD)

Pârâurile care traversează amplasamentul minei de la Roșia Montană conțin concentrații de metale grele care uneori depășesc de sute de ori valorile admisibile în România și în Uniunea Europeană. Majoritatea apelor din pârâuri sunt acide, iar în acestea nu există faună sau floră. Informațiile cu privire la aciditate și compoziția chimică sunt disponibile la cerere prin Programul de Monitorizare a Mediului Roșia Montană (RMEMPro).

Descriere generală

Programul de Monitorizare a Mediului Roșia Montană (RMEMPro) a luat ființă în anul 1999 și a fost conceput în vederea înregistrării informațiilor legate de calitatea și cantitatea factorilor de mediu din zona Roșia Montană. Acest program a fost puternic sprijinit de institute de vârf din România și de specialiști din UE și SUA.

Scop

- Crearea unei baze de date pentru condițiile inițiale referitoare la calitate, inițial pentru studiile aferente EIM, iar ulterior pentru a fi folosită ca bază de date istorice în vederea cunoașterii oricăror modificări care vor surveni ca urmare a implementării noului proiect.
- Cuantificarea rezultatelor programului de reabilitare, pe măsură ce procesul de reabilitare înaintează.

Parteneri

Agro Consult, Bucurși

AMEC Earth & Environmental, UK

Analist Service, București

Centrul Regional pentru Prevenirea Accidentelor Industriale Majore, CRAIM, Cluj Napoca

CSM - Centrul de Mediu și Sănătate Cluj-Napoca

ICAS – Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, ocoalele silvice din Cluj și Brașov

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Ecologie Industrială – ECOIND, București

MWH - Montgomery Watson Harza SUA

Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP)

Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia

Montană (RMBP)

Primăria Roșia Montană

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)

University of Wales – Institutul de Geografie și Științe ale Pământului, UK

Unitatea de Suport pentru Integrare (USPI), Cluj Napoca

Wisutec, Germania

- Monitorizarea conformității tuturor indicatorilor de mediu în timpul etapelor de construire, exploatare, închidere și post-inchidere ale proiectului.

Activități

Colectarea datelor meteorologice (temperatură, precipitații, zile însorite și evaporare etc.).

Măsurarea apelor de suprafață (patru stăvilare care măsoară nivelul apei și debitul la fiecare 15 minute, un stăvilar care măsoară zilnic scurgerile de la amplasamentul minei).

Monitorizarea zilnică a nivelurilor pânzei freactice

Măsurarea calității apelor de suprafață și subterane:

- zilnic: pH, conductivitate, total săruri dizolvate și temperatură în 5 puncte;

- sezonier: analiza unui număr de 45 de indicatori fizici și chimici pentru probe de apă prelevate din 81 de puncte.

Identificarea potențialului rocilor de generare a apelor acide.

Probe pentru un număr de 26 de tipuri de rocă din Roșia Montană sunt expuse condițiilor din mediul natural, pentru măsurarea potențialului fiecărui tip de rocă de generare a apelor acide în urma interacțiunii cu precipitațiile.

Managementul și disponibilitatea datelor

Toate datele respectă principiile de asigurare a calității conform standardelor internaționale și sunt introduse într-o bază de date pusă la dispoziția publicului la cerere.

Pregătirea etapei de construcție

Procesul de evaluare a impactului asupra mediului a conturat modul în care va arăta sistemul de monitorizare curentă în timpul etapelor de construire, exploatare, închidere și post-inchidere. Echipa de proiectare a Proiectului Roșia Montană a încorporat acest sistem în planul Proiectului. Echipa RMEMPro se află deja în proces de instruire și dezvoltare a capacităților, sub supravegherea companiei germane de consultanță în domeniul reabilitării mediului - Wisutec.

Programul de Reîmpădurire Roșia Montană

Comunitate

Cultură

Economie

Mediu

Plantat de copaci în valea Corna, Octombrie 2006

335 de hectare de teren vor fi transformate în păduri până în anul 2023

2,69 de hectare plantate în 2006
47 vor fi plantate în 2007

“Nu este vorba numai de plantarea de arbori. Văd acest program ca pe o pregătire profesională de care acești elevi nu ar putea beneficia nicăieri altundeva.”

Ioan StrempeI, expert silvic

Descriere generală

Proiectul Roșia Montană (RMP) necesită un program extins de împădurire pe întreaga durată de viață a proiectului. Programul de Reîmpădurire Roșia Montană (RMRFPPro) furnizează cadrul în care se va realiza acest lucru.

Programul de împădurire din cadrul RMP face parte din compensațiile prevăzute pentru transformarea unei suprafețe de aproximativ 246 ha de teren forestier în teren industrial pentru implementarea proiectului. De asemenea, este o componentă esențială a rețelei de biodiversitate din zonă, având rolul de tampon ecologic între zona industrială și cea rezidențială.

Scop

Reabilitarea terenului prin împădurirea unei suprafețe de aproximativ 335 de hectare din Roșia Montană și împrejurimile acesteia. Folosirea unor bune practici de management silvic.

Parteneri

Primăria Roșia Montană
Primăria Abrud
Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP)
Grupul Școlar Silvic din Câmpeni
ICAS – Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, ocoalele silvice din Cluj și Brașov – furnizare de asistență tehnică, inclusiv evaluarea

bio-topilor și condițiilor locale.
Ocolul Silvic Abrud RA - va asigura componenta tehnică a intervențiilor din domeniul silvic, pe durata de viață a proiectului.
Ocolul Silvic Alba Iulia (RomSilva) - certificarea și furnizarea tuturor probelor necesare pe durata de viață a proiectului, estimată la 20 de ani.

Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană (RMBP)
CERT Apuseni
Uniunea Studenților din cadrul Universității Tehnice din Cluj-Napoca
Neka Management Consulting
Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)

Programul plantărilor

2006 - 2007: 10.500 puiți plantați, molid, platan, frasin, pin negru, brad și salcie (5 ha)

2007 - 2008: molid, platan, arțar și brad (47 ha)

2008 - 2023: vor fi plantați peste 1.500.000 de arbori în zona de impact a Proiectului Roșia Montană (283 ha)

Informații suplimentare

Sunt plantate specii valoroase, cum sunt molidul, platanul, salcia sau pinul negru. Acest lucru sporește calitatea fondului forestier din comuna Roșia Montană.

Activitățile de plantare au implicat elevi, voluntari și membri locali ai personalului RMGC sub supravegherea ICAS și sub supravegherea tehnică a RomSilva.

Programul de împădurire face parte din angajamentul zonei de a lupta împotriva schimbărilor climatice. De asemenea, se asigură protecția împotriva prafului și zgomotului, creându-se coridoare ecologice pentru trecerea animalelor sălbatice de la un habitat la altul.

Noua pădure care va exista la sfârșitul proiectului va fi disponibilă pentru proiecte comunitare.

Este vorba de comunitatea noastră
”Încercăm să oferim o nouă viziune asupra educației tehnice.”

Liliana Butnaru, directorul Grupului Școlar Silvic din Câmpeni.

“Peisajul cu păduri îmi place cel mai mult: fără acesta viața ar fi cu mult mai puțin posibilă. Poate că în timp vom putea sprijini dezvoltarea zonei și turismului aici. Și este plăcut să știi că tinerii pot schimba ceva.”

Horia Zahut, elev în clasa a XI-a din Câmpeni.

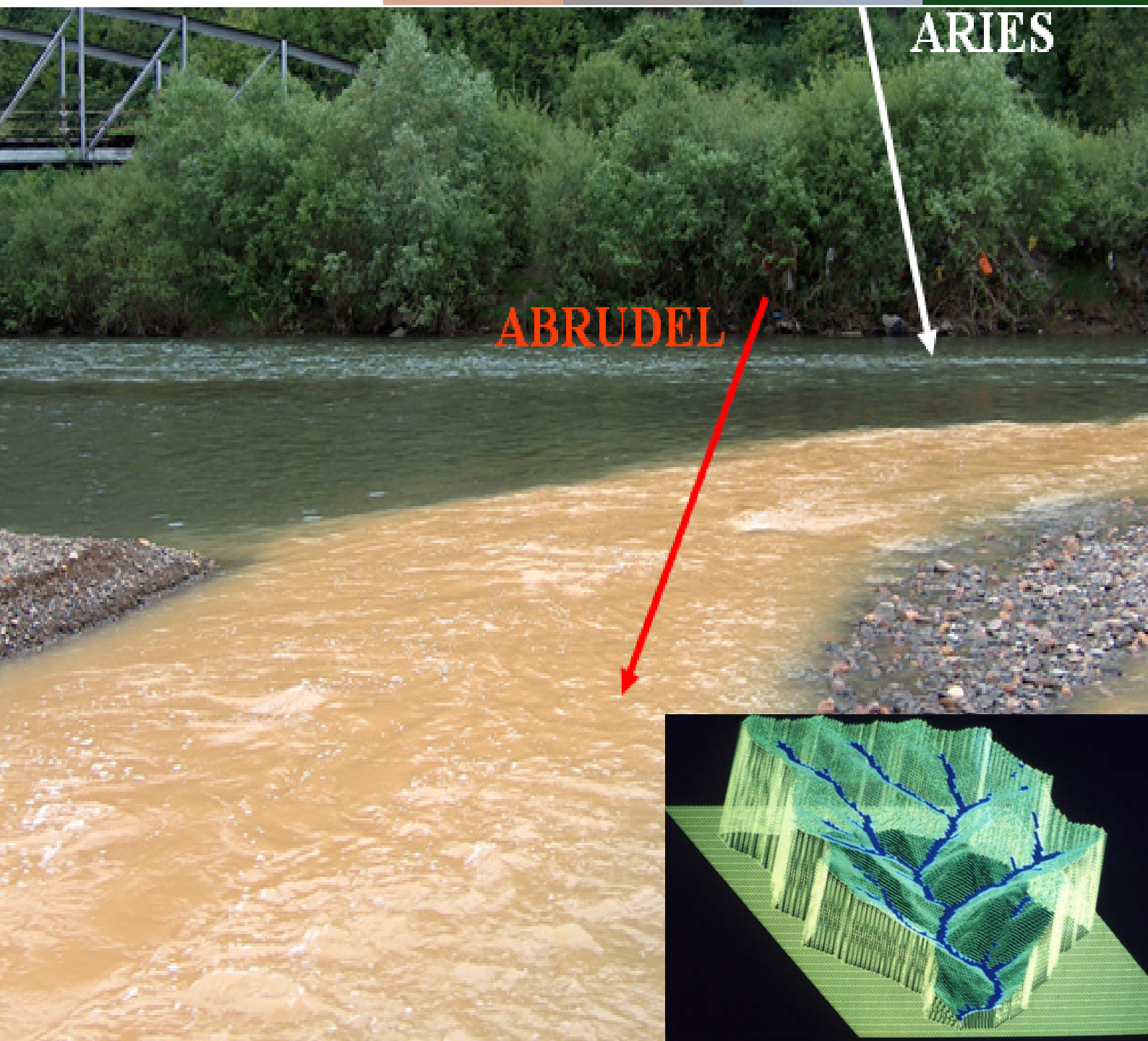
Programul de Modelare Hidrochimică a râului Mureș

Comunitate

Cultură

Economie

Mediu

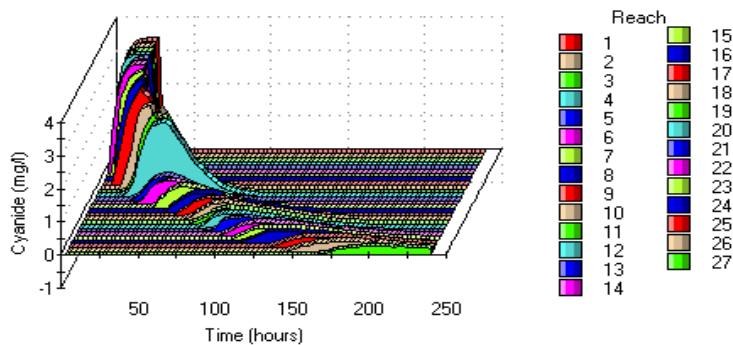
imaginea principală, Ape acide bogate în conținut de fier din Roșia Montană și zona învecinată se varsă în râul Arieș
imagini secundare Modelul de captare

INCA – Un proiect european
(Programe Europene de
Cercetare FP5 și FP6)

38 de parteneri din 19 țări
50 de lucrări științifice în
întreaga Europa

“INCA este un model cheie de captare a apei, aplicat în Uniunea Europeană”

Profesor **Paul Whitehead**, University of Reading, UK

Descriere generală

INCA, prescurtarea de la INTEgrated CATCHment (Captare Integrată) este un model computerizat în timp real care prognozează calitatea apei din râuri. INCA Mine simulează calitatea apei care are legătură cu operațiunile miniere. Modelul a fost aplicat la captările de la Roșia Montană și bazinele hidrografice ale râurilor Abrud-Aries-Mureș din aval. Modelarea este inclusă în proiectul UE EUROLIMPACS ca studiu de caz pentru impacturile modificărilor de mediu asupra metalelor din râurile din Europa (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk).

Scop

Stabilirea calității apelor din râuri în aval de Roșia Montană, având în vedere:

1. impactul pozitiv dat de neutralizarea surselor actuale de poluare; ce urmează să aibă loc odată cu dezvoltarea Proiectului Roșia Montană (RMP).
2. impactul potențial rezultat în urma unor evenimente de tipul "cel mai grav scenariu" de poluare posibil survenit în cadrul RMP.

Metodologie

Modelul simulează variațiile zilnice de debit și calitate a apei, incluzând cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan, amoniac, cianură și oxigen. Pașii realizați pentru realizarea modelului includ:

1. integrarea datelor hidrologice și referitoare la calitatea apei.
2. simularea proceselor hidrologice și chimice din sistemele de captare.
3. simularea râurilor Abrud-Arieș-Mureș-Tisa între Abrud și Nădlac la granița cu Ungaria și la Szeged.

Parteneri program:

University of Reading, School of Human and Environmental Science, UK

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca, Facultatea de Științe ale Mediului

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Ecologie Industrială – ECOIND – București

Centrul Regional pentru Prevenirea Accidentelor Industriale Majore, CRAIM, Cluj Napoca

Date furnizate de: Administrația Națională Apele Române

4. folosirea modelului pentru prognozarea îmbunătățirilor din punct de vedere al calității apei în urma controlului și curățirii poluării existente.

5. prognozarea impacturilor posibile ale deversărilor accidentale asupra calității apei în aval.

Parteneriat pentru realizarea modelului

Modelul a fost inclus în programul de cercetare și training din cadrul Universității Cluj-Napoca, astfel încât cadrele didactice și studenții să poată investiga procesele și dinamica ce controlează hidrologia și calitatea apei din sistemele de captare și bazinele hidrografice.

Modelul este folosit și îmbunătățit de echipa de management a mediului RMGC în simularea de scenarii și opțiuni de management.

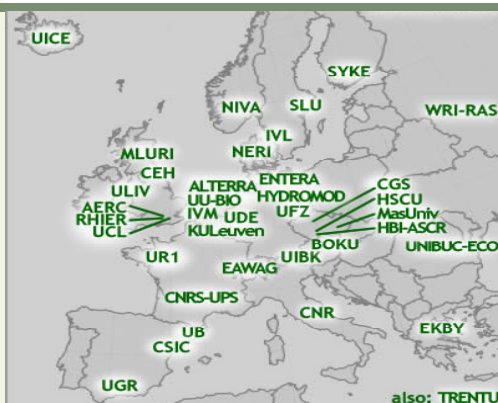
Modelul Abrud-Aries-Mureș a fost încorporat în proiectele UE EUROLIMPACS (implică 38 de parteneri din 19 țări – vezi www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Această lucrare cu privire la Roșia Montană va fi folosită ca studiu de caz pentru impactul modificărilor de mediu asupra metalelor și poluanților din sistemele de captare și bazinele hidrografice din UE.

Modelul este pus la dispoziția autorităților și altor părți interesate pentru managementul pro-activ al bazinului hidrografic al râului Mureș. Modelul va fi folosit de RMAPELL în vederea furnizării datelor necesare pentru pregătirea planurilor de răspuns în caz de urgență.

Rezultate cheie

1) RMP va îndepărta majoritatea surselor de ape acide din Roșia Montană și Corna care poluează în prezent bazinele hidrografice cu metale precum cadmiu, plumb, zinc, arsenic, cupru, crom și mangan.

2) în cazul unui scenariu de rupere a barajului, de tip Baia Mare 2000, modelul indică faptul că vor exista concentrații de cianuri ce se încadrează în limitele legale admise de România, Ungaria și Uniunea Europeană, pentru ape potabile (0,05 mg/l Cianuri totale), în râul Mureș, cu mult înainte de intrarea acestuia pe teritoriul Ungariei. Acest lucru se datorează în principal cerințelor impuse de Directiva Uniunii Europene privind depozitarea deșeurilor din industria extractivă

INCA este un model cheie pentru Proiectul UE Eurolimpacs (cu prezentarea partenerilor)

Comunitate

Programe și parteneriate

CERT Apuseni

"Tineri pentru comunitate" Centrul de Resurse pentru TINERI
YOUth Resource Center

Cultură

Economie

Mediu

Comunitate

Cursuri de training

4 comunități
400 de membri înregistrați
4 angajați permanenți
60 voluntari naționali
6 voluntari internaționali
10 ONG-uri

www.certapuseni.ro

"Investind în tineri, mobilizăm principala resursă în dezvoltarea comunității. CERT răspunde nevoilor comunității locale prin formarea tinerilor ca cetățeni activi și responsabili"

Tina Rezmoves, Președinte Youth Action for Peace (YAP), România

Cursuri și Training-uri

Cursurile de operare pe calculator și limba engleză sunt deschise pentru toți localnicii din zonă. Trainerii CERT oferă săptămânal tinerilor, profesorilor și noilor ONG-uri training-uri care includ comunicarea și munca în echipă, deschiderea unei afaceri, lobby și advocacy, management organizațional și planificare strategică, redactarea propunerilor de finanțare și managementul proiectelor, educație pentru cetățenie europeană, rolul voluntariatului, voluntariatul în Europa, managementul calității în domeniul ONG-urilor, colectarea de fonduri și leadership etc.

Programe internaționale:

Prin intermediul „Programului pentru Tineret” al Comisiei Europene tinerii se pot înscrie la diverse programe de voluntariat în țările din Europa. Schimburile de tineri, training-uri internaționale, seminariile și conferințele sau taberele de lucru internaționale în Asia, Europa, SUA, Africa sunt accesibile prin intermediul “Programului Alliance Global”.

Programe pentru comunitatea locală:

CERT este implicat în dezvoltarea diverselor programe pentru comunitate, inclusiv programe culturale, programe sociale pentru copii și vârstnici, programe civice și educaționale în colaborare cu instituțiile regionale, naționale și locale și cu ONG-uri naționale și internaționale. Un astfel de program este Parteneriatul pentru Educație Roșia Montană (RMEdP).

Mai multe informații cu privire la inițiativele și programele locale se găsesc la: www.certapuseni.ro

Istoric

CERT a luat ființă în urma unei vizite de studiu a unui ONG efectuată în zonă, în iulie 2006, după punerea la dispoziția publicului a Raportului Asupra Studiului de Evaluare a Impactului pentru Proiectul Roșia Montană. Concluziile acestei vizite se găsesc la www.yap.ro. În urma acestei vizite, cele mai multe dintre cele 21 de ONG-uri participante au ales să lucreze în parteneriat cu comunitatea locală, cu proiectul Roșia Montană și cu alte părți în vederea elaborării de programe pentru dezvoltare pe termen lung.

Descriere generală

CERT facilitează accesul tinerilor din zona Roșia Montană, Abrud, Câmpeni și Bucium la programe de informare, consiliere, seminarii de pregătire, programe internaționale, educație informală și civică, transformându-i într-o resursă extrem de importantă care urmează a fi implicată în dezvoltarea programelor orientate către comunitățile locale.

Activități

Informare & consiliere

Tinerii au acces la informații UE prin intermediul unui punct Eurodesk (programe de cooperare, studii în străinătate etc.). Centrul oferă și informații despre burse de studii, despre Universitățile din România și despre procesul de admitere al acestora, precum și despre înființarea unei afaceri sau a unui ONG.

Un Buletin informativ lunar CERT va include informații cu privire la programul Centrului precum și noile oportunități pentru tineri (burse de studii, locuri de muncă, programe naționale și internaționale, programe comunitare etc.).

Oficiul pentru consiliere este deschis pentru toți localnicii din zonă și oferă consiliere în diferite domenii: juridic, medical, asistență socială și orientarea către o carieră.

Parteneri

Primăria Roșia Montană

Asociația “Pro Roșia

Primăria Abrud

Montană” – Roșia Montană

Primăria Bucium

Asociația Millenium Center din Arad

Primăria Câmpeni

Inițiativa Tinerilor, Arad

Agenția Națională pentru

Ofensiva Tinerilor, Arad

Sprijinirea Inițiativelor

Leaders România

Tinerilor (ANSIT)

Lecupo Iași

Asociația EcoAbrud

Colegiul Național “Avram

Iancu” - Câmpeni

Organizația Studenților de la Universitatea Babes-Bolyai din Cluj-Napoca

Organizația Studenților de la Universitatea din Timisoara (OSUT)

Ovidiu Rom, București

Youth Action for Peace (YAP) - România, Cluj-Napoca

Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP)

Parteneriatul pentru Patrimoniul Cultural Roșia Montană (RMCHP)

Parteneriatul Vecin Bun Roșia Montană (RMGNP)

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)

Parteneriatul pentru Educație

Roșia Montană

Cultură

Economie

Mediu

Comunitate

La Școală, Vârtop

8 școli
profesori voluntari
întreaga comunitate

-----
www.certapuseni.ro

"Educația ne-a fost întotdeauna dragă, dar până în prezent nu am avut mijloacele sau încurajarea necesară pentru a oferi cea mai bună educație copiilor noștri."

Liliana Mursa, învățătoare din Gura Roșiei, membru fondator al
Parteneriatului pentru Educație

Descriere generală

Parteneriatul pentru Educație Roșia Montană (RMEdP) se concentrează asupra educației în comunitățile afectate de Proiectul minier de la Roșia Montană. Aduce împreună tineri, profesori, autorități, companii, ONG-uri și alte părți din cadrul comunității, pentru a crea o rețea riguroasă de sprijin educațional. RMEdP are sediul la CERT.

Scop

Crearea în comunitate a unei rețele pentru sprijinirea: profesorilor, autorităților locale, tinerilor, localnicilor prin intermediul training-urilor și programelor specializate, al educației informale și civice, în vederea îmbunătățirii vieții acestora și a comunității din care fac parte.

Parteneri

CERT Apuseni,

Școlile din Roșia Montană: Școala din Roșia Montană, Școala din Vârtop Cârpeniș, Școala din Gura Roșiei

Școala cu clasele I-VIII, Bucium

Școala cu clasele I-VIII, Ciuruleasa

Grupul Școlar "Horea, Cloșca și

Crișan", Abrud

Colegiul Național "Avram Iancu", Câmpeni

Primăria Roșia Montană

Primăria Abrud

Primăria Câmpeni

Primăria Bucium

Parteneriatul pentru Patrimoniul Cultural Roșia Montană (RMCHP)

Parteneriatul de Mediu Roșia, Montană (RMEP)

Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană (RMBP)

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)

Obiective

- Ridicarea nivelului de cunoștințe, precum și al interesului de a învăța, în rândul elevilor locali.
- Facilitarea oportunităților de asistență, training și crearea de rețele pentru profesorii de la școlile din zonă.
- Identificarea de modalități prin care procesul educațional să devină mai interactiv și inovativ.
- Creșterea numărului de oportunități de activități educaționale și extra-curiculare pentru elevi.

Activități

- Facilitarea comunicării pro-active dintre cadrele de învățământ din regiune, pentru a încuraja colaborarea și împărtășirea setului de abilități. Legarea rețelei astfel create la inițiativele naționale, europene și internaționale.
- Coordonarea de programe speciale, cum ar fi pregătirea elevilor de clasa a VIII-a pentru examenul de capacitate sau înființarea unor clase speciale pentru cei care trebuie să recupereze unul sau mai mulți ani școlari.
- Facilitarea organizării de cursuri și training-uri noi pentru elevi și profesori, pe baza nevoilor identificate la nivelul comunității.
- Contribuția la resursele educaționale de la centrele CERT.
- Sprijinirea dezvoltării unei serii de inițiative extra-curiculare. De exemplu tabere educaționale de tineret, schimburi de tineri și școli de vară.
- Programe menite să promoveze tradițiile locale, ex. înființarea unui muzeu în cadrul școlii.

Programul Școala de Vară Roșia Montană

Cultură

Economie

Mediu

Comunitate

două programe în 2006

și alte câteva în pregătire
pentru 2007

"Conceptul nostru este ca școala să devină inima comunității"

Maria Gheorghiu, Director Executiv, Asociația Ovidiu Rom
Membru fondator al Parteneriatului pentru Educație Roșia Montană

Descriere generală

Programul Școala de Vară Roșia Montană (RMSSPro) este conceput pentru a extinde beneficiile Parteneriatului pentru Educație Roșia Montană în lunile de vară.

Scop

- Ajutor acordat copiilor în vederea pregătirii pentru grădiniță și școala primară.
- Crearea unor experiențe plăcute de învățare pentru copii în timpul vacanței de vară.
- Crearea de oportunități pentru participarea comunității la educația copiilor.

Public țintă inițial

- copii în vârstă de 6 ani care urmează să meargă la grădiniță și cei în vârstă de 7 ani care merg în clasa I în septembrie.
- copii cu vârste cuprinse între 7-12 ani înscriși la școala primară, care doresc să participe.

Parteneri

CERT Apuseni

Școlile din Roșia Montană: Școala din Roșia Montană, Școala din Vărtop Cârpeniș, Școala din Gura Roșiei

Școala cu clasele I-VIII, Bucium

Școala cu clasele I-VIII, Ciuruleasa

Grupul Școlar "Horea, Cloșca și

Crișan", Abrud

Colegiul Național "Avram Iancu", Câmpeni

Primăria Roșia Montană

Primăria Abrud

Primăria Câmpeni

Primăria Bucium

Parteneriatul pentru Patrimoniul Cultural Roșia Montană (RMCHP)

Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP)

Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană (RMBP)

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)

Programe 2006

În vara anului 2006 s-au desfășurat două programe pilot:

- În luna august, 80 de copii și 30 de voluntari internaționali au participat la două tabere de vară de două săptămâni la Roșia Montană.
- La începutul lunii septembrie, 60 de copii au participat la un program realizat în Roșia Montană, după modelul "Fiecare Copil în Școală" al Asociației Ovidiu Rom. În timp aceste programe vor fi extinse pentru a include o parte mai mare din comunitate.

Mai multe informații – școala de vară din septembrie:

1. Training pentru profesori

• Vizită de două zile la programul din București la sfârșitul lunii august. Training-ul s-a concentrat asupra metodelor interactive de lucru cu copiii, asupra activităților specifice (jocuri, cântece, excursii, proiecte de clasă) și asupra predării unităților tematice.

- Întâlniri zilnice cu profesorii

2. Școala de Vară, 1-8 septembrie

3. Întâlniri cu părinții; Mediatorul din domeniul educației și profesorii discută cu părinții pentru a încuraja implicarea activă în procesul de învățare și activitățile școlare ale copiilor.

4. Întâlniri cu autoritățile locale și școlare pentru a încuraja implicarea autorităților și personalului din școli în nevoile educaționale și activitățile permanente.

5. Sprijin material esențial: prânz, gustări, rechizite școlare, dotări pentru sălile de curs și cadouri pentru ceremoniile de absolvire.

6. Training pentru profesori: 20 de învățători din 5 școli s-au întâlnit pentru a participa la un program intensiv de training

7. Ceremonia de absolvire a Școlii de Vară: un eveniment public la care personalul din școli și autoritățile locale, părinții, partenerii companiei, mass-media și alți membri ai comunității participă împreună pentru o mai bună conștientizare de către public, a importanței educării tuturor copiilor.

Parteneriatul “Vecin Bun”

Roșia Montană

Cultură

Economie

Mediu

Comunitate

18 angajați permanenți
peste 70 de voluntari
peste 120 de familii care
primesc sprijin

-----
vecini buni,
pentru o comunitate durabilă

“Orice ajutor venit din obligație e inutil. Doar oamenii pot ajuta oameni. Asta e menirea noastră. Ne-o vom îndeplini cu mare drag pentru comunitatea din Roșia Montană.

dr. Andrei Jurcă, Președinte Pro Roșia Montană

Descriere generală

“Parteneriatul Vecin Bun” mobilizează sprijinul comunității față de membrii mai vulnerabili din comunitatea Roșia Montană.

Istoric

- În ultimele decenii zona a cunoscut un declin economic. Pentru soluționarea acestei probleme, comunitatea, în parteneriat cu compania minieră Roșia Montană Gold Corporation depune eforturi în vederea relansării zonei miniere, folosind tehnologii de exploatare moderne și sigure, conforme cu standardele UE.
- Pentru soluționarea problemelor sociale apărute în trecut, precum și a celor inerente procesului de relansare (cum este mutarea locuințelor), în anul 2005 a fost înființat Parteneriatul Vecin Bun Roșia Montană (RMGPN). Partenerii RMGPN au elaborat și implementat deja diverse programe sociale având ca scop sprijinirea comunității. Scopul parteneriatului RMGPN este de menținere în viață a comunității și de păstrare a vechilor tradiții.

Parteneri, în acest moment

Primăria Roșia Montană

Asociația “Pro Roșia Montană” – Roșia Montană

Organizația Ne-guvernamentală Pro Dreptatea - Roșia Montană

Biserica Ortodoxă Corna

Biserica Greco-Catolică Roșia Montană

Cultul Creștin după Evanghelie Roșia Montană

Activități

- Un Cămin Cultural pentru comunitate.
- Un centru de informare prin Internet pentru comunitate. Deschis 5 zile pe săptămână: de miercuri până duminică, între orele 13:00 - 22:00.
- O sală de gimnastică, modern echipată.
- Program pentru transportul elevilor din Corna, Roșia Montană și Bucium Muntari la Abrud și Câmpeni.
- Asigurarea transportului în localitățile învecinate pentru rezolvarea diverselor probleme legate de sănătate, bănci, pensii, educație și altele.
- Sprijin acordat persoanelor vulnerabile: distribuire de alimente, ajutor la treburile zilnice pe lângă casă (de exemplu, curățat zăpadă, tăiat lemne, dus apă, lucrări de întreținere locuință, cumpărături).
- Coșul cu alimente pentru Crăciun și Paști.
- Telefoane mobile distribuite persoanelor care locuiesc singure, care nu se pot deplasa, sunt izolate sau bolnave, precum și colaboratorilor din cadrul comunității.

Dincolo de ajutorul social

O componentă de bază a filozofiei parteneriatului Vecin Bun este de a “nu oferi pește atunci când îl poți învăța să pescuiască” – un concept care merge dincolo de ajutorul social. Partenerii RMGPN s-au angajat să sprijine celelalte parteneriate specializate inițiate în cadrul Proiectului Roșia Montană, pentru ca zona să se poată îndrepta către o formă durabilă de dezvoltare, de pe urma căreia să beneficieze toți membrii comunității. Un exemplu tipic în acest sens îl constituie diversele programe și parteneriate de training și educaționale, ale căror componente au fost inițiate în cadrul RMGPN, dar care au devenit deja independente și s-au integrat în viața de zi cu zi a comunității.

Biserica Ortodoxă Roșia Montană

Cultul Penticostal Roșia Montană

Biserica Unitariană Roșia Montană

CERT Apuseni

Școala cu clasele I-VIII “Simion Balint” Roșia Montană

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)

Economie

Programe și parteneriate

Roșia Montană

Parteneriatul de Dezvoltare a Afacerilor

Mediu

Comunitate

Cultură

Economie

o instituție MicroCredit
patru consultați de afaceri și
bancari
patru comunități

"Toți oamenii sunt întreprinzători, dar mulți nu au ocazia să descopere acest lucru."

Muhammad Yunus, Laureat al Premului Nobel în 2006,
Fondator al conceptului de Micro-Credit

Incubatorul de afaceri

Programul are două componente majore: **consultanță** în realizarea unui plan de afaceri pentru potențialii antreprenori locali și pregătire pentru gestionarea afacerii.

Sprijinul acordat include ajutor în:

- completarea documentației necesare
- redactarea unui plan de afaceri
- managementul activelor
- managementul creditelor
- administrarea afacerii

După ce planul de afaceri este suficient de solid, întreprinzătorii pot solicita un MicroCredit.

Procesul de micro-creditare

Micro-creditele oferite sunt adaptate nevoilor specifice fiecărui client, de la persoane fizice care nu au mai contractat împrumuturi pentru afaceri în trecut, până la întreprinderi mici și mijlocii care au nevoie de capital pentru a se extinde.

Etapile procesului de obținere a unui MicroCredit sunt următoarele:

- **Verificare:** Verificarea domiciliului solicitantului și dacă afacerea nou înființată sau deja existentă se află în comunitate.
- **Accesarea fondurilor:** Evaluarea planului de afaceri care definește înființarea sau extinderea afacerii deja existente.
- **Monitorizare:** Consiliere și asistență ulterioară pentru a sprijini succesul întreprinzătorului.
- **Finalizare:** Rambursarea este esențială pentru viitorul împrumuturilor pentru micile întreprinderi – finanțarea prin MicroCredit este transferată de la un întreprinzător la altul.

Descriere generală

Programul de Dezvoltare a Afacerilor Roșia Montană (RMBDPro) este o instituție de sprijinire a întreprinzătorilor pentru dezvoltarea întreprinderilor mici din Roșia Montană, Abrud, Bucium și Câmpeni. Programul include training, consiliere în afaceri și o facilitate de creditare. Facilitatea de creditare este asigurată de NFI Gabriel Finance S.A.

Scop

Încurajarea dezvoltării afacerilor, posibilitatea de a participa la construirea și exploatarea Proiectului Roșia Montană, dar și pregătirea pentru o viață economică independentă de minerit.

Parteneri

Primăria Roșia Montană

Primăria Abrud

NFI Gabriel Finance SA

Universitatea "1 Decembrie 1918",
Alba-Iulia

Asociația "Pro Roșia Montană",
Roșia Montană

Organizația Ne-guvernamentală Pro

Dreptatea - Roșia Montană

Asociația Patronală Munții Apuseni

CERT Apuseni

Societatea Caritabilă "Club Maria"

Parteneriatul de Mediu Roșia
Montană (RMEP)

Parteneriatul pentru Patrimoniul
Cultural Roșia Montană (RMCHP)

Roșia Montană Gold Corporation
(RMGC)

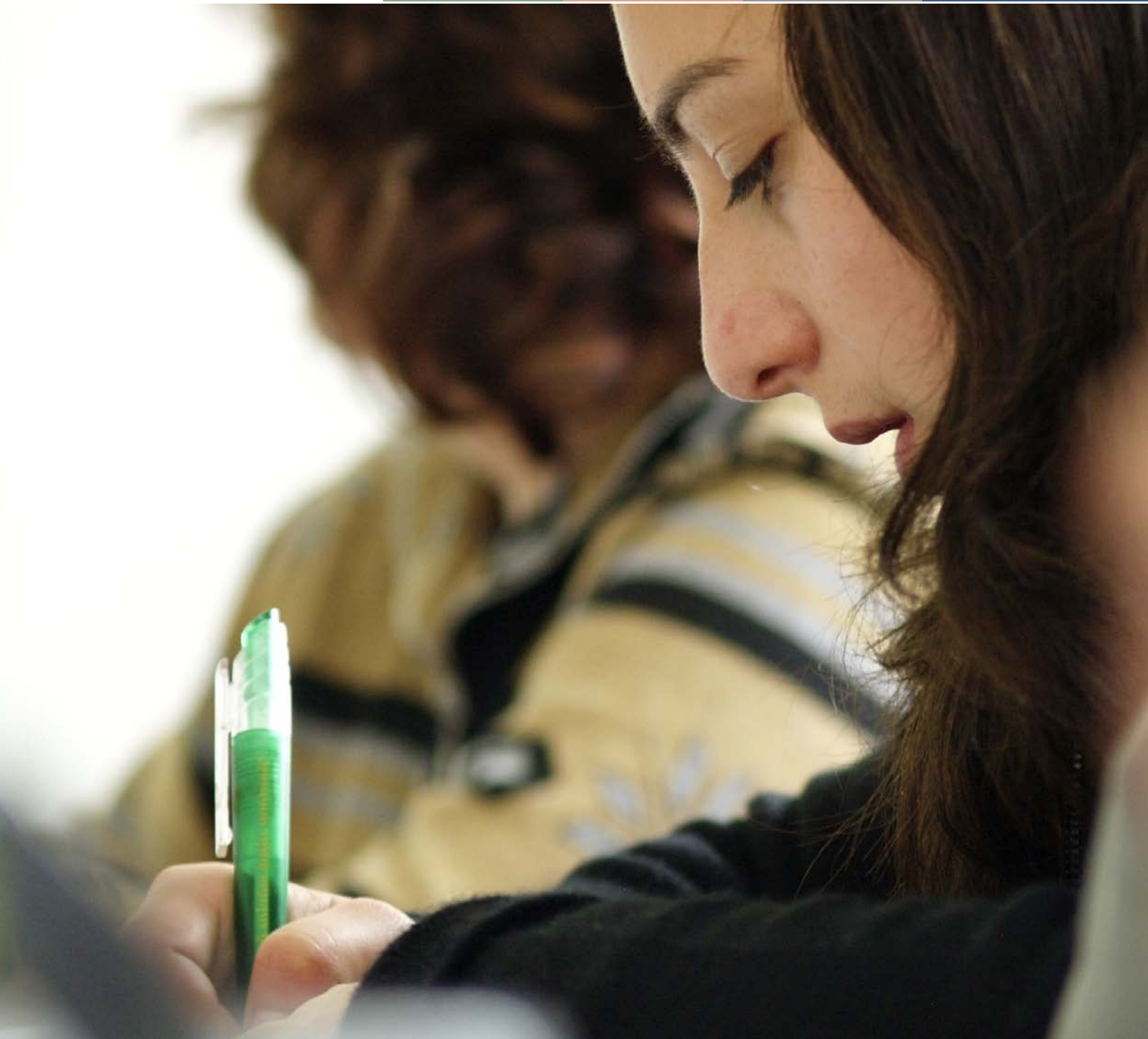
Programul de Pregătire Profesională și Meserii Roșia Montană

Mediu

Comunitate

Cultură

Economie

Cursuri de training in Roșia Montană

8 oficii
50 de pachete de training
calificări recunoscute la nivel
național

peste 5000 de persoane înscrise
peste 1300 de beneficiari
850 de absolvenți

„Acesta este un program fără precedent, care aduce speranță în viața noastră de zi cu zi.”

Dana Mihon, coordonator local Programul de Pregătire
Profesională și Meserii Roșia Montană

Descriere generală

Programul de Pregătire Profesională și Meserii Roșia Montană (RMPVTPPro) a fost inițiat de Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) pentru a oferi localnicilor aflați în căutarea unei slujbe abilitățile necesare pentru construirea și exploatarea Proiectului Roșia Montană (RMP).

Locurile de muncă incluse în program sunt:

- A. Locuri de muncă generate direct de RMP (aprox. 600).
- B. Locuri de muncă generate indirect de RMP ca urmare a dezvoltării industriei și serviciilor din zonă (estimate la aprox. 6000).

O listă cu locurile de muncă tipice incluse în categoriile A și B este prezentată în Anexa "Locuri de muncă directe și indirecte generate de RMP".

Scop

Scopurile RMPVTPPro sunt legate de angajamentul RMGC de a:

1. Angaja forță de muncă locală atunci când este posibil.
2. Se asigură că RMP este construit și exploatat la cele mai înalte standarde românești, europene și internaționale. În acest scop este necesară o forță de muncă bine calificată.

Parteneri

Primăria Roșia Montană
Primăria Abrud
Câmpeni – Casa de Cultură Avram Iancu din Campeni
Primăria Baia de Arieș
Primăria Brad
Primăria Bucium
Primăria Vadu Moșilor
Primăria Zlatna

3. Folosirea RMP pe post de catalizator pentru dezvoltarea pe termen lung a zonei – prin instruirea comunității la standardele prevăzute de RMP aceasta va fi mai pregătită pentru viața de după închiderea minei și dezvoltarea alternativelor la minerit.

Programul de training se adresează, de asemenea, celor care doresc să pornească propria afacere – vezi Materialul "Incubatorul de Afaceri Roșia Montană și MicroCredit (RMBIMC)".

Activități

- Opt oficii de resurse umane care asigură un canal de informare și recrutare pentru RMPVTPPro.
- Peste 5000 de persoane s-au înscris în program.
- Deși cursurile de pregătire sunt oferite gratuit, există cerințe cu privire la înscriere. Solicitantul trebuie să aibă un nivel minim de studii, precum și certificate de sănătate.
- Solicitanții sunt încurajați să selecteze până la două profesii.
- Toate cursurile se încheie cu un examen susținut în fața unei comisii alcătuite din mai multe părți, inclusiv reprezentanți ai CNFPA, ai Direcției de Muncă și ai furnizorului cursului respectiv.
- După absolvirea cu succes a cursului este emis un certificat – recunoscut la nivel național – de către Ministerul Muncii și Solidarității Sociale împreună cu Ministerul Educației și Cercetării.

Centre de training

Informații cu privire la Programul de Pregătire Profesională și Meserii Roșia Montană sunt disponibile la Centrul de Instruire din Roșia Montană – cunoscută în trecut drept Casa Model și situată în spatele Primăriei.

Parteneriatul pentru Dezvoltarea Afacerilor Roșia Montană (RMBDP)
CERT Apuseni
Universitatea "1 Decembrie 1918" (Alba Iulia)
Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)

Cultură

Programe și parteneriate

Roșia Montană

Parteneriatul pentru patrimoniu cultural

Economie

Mediu

Comunitate

Cultură

18 parteneri
Programe care se derulează din
anul 2000

Arheologie
Arhitectură
Etnografie
Restaurare - Conservare

"Programele au fost concepute în spiritul parteneriatelor public-private responsabile, cu participarea a 23 de universități și muzee din țară și a trei instituții din străinătate și prin implementarea unor metode moderne de management al patrimoniului cultural, în conformitate cu standardele UE și internaționale."

Adrian Gligor, Directorul Departamentului de Patrimoniu, GRM

Parteneriatul pentru Patrimoniul Cultural Roșia Montană (RMCHP)

RMCHP a luat ființă din dorința de a păstra și de a oferi publicului acces la bogatul patrimoniu cultural al Roșiei Montane.

Activitățile Parteneriatului constau în comunicarea patrimoniului cultural de la Roșia Montană, păstrarea și restaurarea celor mai reprezentative structuri arheologice și clădiri de patrimoniu și pregătirea terenului pentru dezvoltarea turismului cultural.

Activități desfășurate până în prezent

- Efectuarea unor extinse investigații arheologice de salvare.
- Realizarea de studii de etnografie și istorie orală și crearea de arhive.
- Cercetarea arhitecturii locale și inventarierea monumentelor istorice.
- Inventarierea și restaurarea artefactelor de patrimoniu – peste 7.000 de elemente.
- Cercetări de suprafață și subterane – necropole romane de incinerare și incinte funerare; zone de locuit și zone sacre; lucrări miniere subterane;
- Asistență acordată la elaborarea Planului de Urbanism Zonal (PUZ) pentru Zona Protejată Roșia Montană.
- Identificarea zonelor protejate – Centrul Istoric din Roșia Montană, galeria romană Cătălina Monulești, Pietra Corbului, rezervația arheologică de la Carpeni, monumentul funerar de la Tău Găuri.
- Publicarea volumelor științifice de cercetare în limbile română și engleză: Alburnus Maior I, II, III și Studiul Etnologic Roșia Montană.

Descriere generală

În anul 2000, când Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) și-a exprimat interesul de a realiza o exploatare minieră la Roșia Montană, Ministerul Culturii și Cultelor din România (MCC) a subliniat necesitatea cercetării patrimoniului existent la Roșia Montană, în vederea identificării, cartografierii și investigării siturilor arheologice și clădirilor monument istoric, precum și în vederea stabilirii zonelor care urmează a fi protejate împotriva impactului operațiunilor miniere.

Programul de Cercetare

În anul 2000 a fost demarat un Program de Cercetare și de atunci acesta a devenit cel mai mare program de cercetare arheologică preventivă/salvare din România și unul dintre cele mai importante din Europa. Până în prezent, în cadrul acestui program au lucrat peste 80 de specialiști și peste 250 de lucrători și personal auxiliar/an.

Muzeul Național de Istorie al României (MNIR) este coordonatorul programului, în timp ce RMGC furnizează întregul sprijin material și forța de muncă necesară.

Parteneri

Primăria Roșia Montană
Muzeul Național de Istorie al României (București)

Muzeul Național al Unirii (Alba Iulia)
Universitatea "1 Decembrie 1918" (Alba Iulia)

Institutul de Arheologie Sistemică (Alba Iulia)

Muzeul Civilizației Dacice și Romane (Deva)

Muzeul Național de Istorie al Transilvaniei (Cluj-Napoca)

Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Biologie și Geologie (Cluj Napoca)

Gifford (UK)

Universitatea "Le Mirail" din Toulouse (Franța)

Centrul Național pentru Cercetare Științifică (CNRS, Franța)

Prieteni și Parteneri România (Alba Iulia)

ASAR Grup (Deva)

General Game (Alba Iulia)

Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP)

Centrul Român pentru Utilizarea Teledetecției în Agricultură (CRUTA)

Arheoterra Consult (București)

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)

Guvernare

Programe și parteneriate

Procesul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) pentru proiectul Roșia Montană

Comunitate

Cultură

Economie

Mediu

Perzentare publică la Budapesta, în acord cu convenția de la ESPOO

45 instituții implicate
6 ani de cercetare

11 Studii de condiții inițiale
10 Capitole în cadrul EIM
14 Planuri de management
Un rezumat fără caracter tehnic

"Procedura EIM a permis o examinare complexă a Proiectului Roșia Montană de către părțile interesate. Acest lucru a avut o contribuție majoră în sprijinirea proiectului astfel încât, dacă acesta ar fi analizat astăzi de către cei care l-au criticat este puțin probabil ca aceștia să rămână cu aceeași părere negativă pe care și-au format-o înainte de EIM. Directivele UE au făcut posibilă această schimbare."

John J Aston, Vice Președinte Dezvoltare Responsabilă
Gabriel Roșia Montană

EIM pentru Proiectul Roșia Montană - *Istoric și etape*

- 3 Martie 1997, modificat '85
Directiva Consiliului Europei cu privire la EIM 97/11/EC care modifică Directiva 85/337/EEC cu privire la analizarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.
- 26 Septembrie 2002
OM860 ce guvernează o procedură EIM care se aliniază standardelor naționale și Europene.
- 24 Mai 2005
TR pentru RMP – stabiliți de către CTC – primiți de către RMGC.
- 16 Mai 2006
RMGC a înaintat raportul la studiul EIM către MMGA.
- 24 Iulie – 31 August 2006
16 Consultări Publice pentru EIM RMP.
- 31 Ianuarie 2007
MMGA a înaintat comentariile și întrebările publicului către RMGC.
- 4 Mai 2007
RMGC a înaintat Anexa la EIM ce conține soluții la întrebările / comentariile publicului către MMDD

Acronime

EIM:	Evaluarea Impactului asupra Mediului
UE:	Uniunea Europeană
HG:	Hotărâre de Guvern
MMGA:	Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor
MMDD:	Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
OM:	Ordinul Ministrului
RFCT:	Rezumat Fără Caracter Tehnic al raportului la studiul EIM
RMGC:	S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A.
PRM:	Proiectul Roșia Montană
CAT:	Comisia de analiză Tehnică Consultativă a MMGA
TR:	Termeni de Referință ai raportului la studiul EIM

Informații Generale

Un studiu EIM reprezintă un proces formal de identificare și reducere a impactului unui proiect de dezvoltare propus asupra mediului ce-l găzduiește.

Utilizarea unei proceduri EIM face posibilă stabilirea celei mai adecvate opțiuni din punct de vedere al mediului pentru un proiect propus.

Procedura EIM folosită pentru RMP este guvernată de legislația din România și Directivele UE.

Structura raportului la studiul EIM este stabilită prin lege - OM863. Acesta definește capitolele necesare precum și conținutul acestora.

Raportul la studiul EIM pentru RMP a fost distribuit în limbile română și engleză publicului interesat după cum urmează: 200 copii complete (27 volume pe hârtie reciclată); 2800 copii ale RFCT; 5500 CD-uri și DVD-uri conținând raportul complet la studiul EIM.

Raportul la studiul EIM poate fi vizualizat accesând:
www.mmediu.ro, www.anpm.ro, www.apm-alba.ro,
www.rmhc.ro, www.inmh.ro,

Parteneri

Autori Acreditați de către Guvern pentru efectuarea EIM pentru PRM:

Agraro Consult

Centrul Regional pentru Prevenirea Accidentelor Industriale Majore, CRAIM, Cluj Napoca

Cepstra Grup

CSM - Centrul de Mediu și Sănătate Cluj-Napoca

GEI - Grupul Experților Independenți

ICAS – Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, ocoalele silvice din Cluj și Brașov

ICPA - Institutul de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Ecologie Industrială

ECOIND – București

MINESA - Institutul de Cercetări și Proiectări S.A.

USPI – Unitatea de Suport pentru Integrare

Visand

VMP Integrated Environment

Acești autori au fost sprijiniți de alți experți atât din țară cât și din Uniunea Europeană. Vezi RFCT pentru lista completă..

Puncte de informare EIM Roșia Montană:

1. Roșia Montană (3 centre)	10. Arad (5 centre)
2. Abrud	11. Cluj-Napoca (5 centre)
3. Alba Iulia (5 centre)	12. București (8 centre)
4. Bucium	13. Lupșa
5. Câmpeni	14. Zlatna
6. Bistra	15. Brad
7. Baia de Arieș	16. Timisoara (2 centre)
8. Turda	17. Petroșani (2 centre)
9. Deva (3 centre)	18. Baia Mare (2 centre)
	19. Sibiu (2 centre)

Consultări publice:

1. 24.07.2006, Roșia Montană,
2. 25.07.2006, Abrud,
3. 26.07.2006, Câmpeni,
4. 31.07.2006, Alba Iulia,
5. 02.08.2006, Zlatna,
6. 04.08.2006, Brad,
7. 07.08.2006, Cluj-Napoca,
8. 09.08.2006, Turda,
9. 14.08.2006, Bistra,
10. 15.08.2006, Baia de Arieș,
11. 16.08.2006, Lupșa,
12. 21.08.2006, București,
13. 23.08.2006, Deva,
14. 25.08.2006, Arad,
15. 28.08.2006, Szeghed,
16. 29.08.2006, Budapesta.

Roșia Montană Centrul de Cercetare Socio-Economică

Mediu

Cultură

Comunitate

Economie

"Inițiativele de afaceri care își au rădăcinile în valorile universale pot aduce câștiguri sociale și economice."

Ban Ki-Moon, Secretar General al Națiunilor Unite

Istoric

Raportul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) pentru Proiectul Roșia Montană și Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare aferent (RRAP) au colectat datele socio-economice actuale în vederea documentării condițiilor existente.

Există loc de îmbunătățiri, prin cercetare la fața locului, cu toate acestea, o astfel de îmbunătățire va fi mai eficientă dacă este realizată de comunitate și autoritățile locale. După identificarea de către comunitate a nevoilor acesteia, cel mai probabil, se va realiza un Plan de Dezvoltare a Comunității. Odată cu implementarea planului, acesta trebuie monitorizat în timp pentru a se asigura faptul că acțiunile întreprinse au rezultatele dorite.

Având în vedere ambiguitatea creată de diverse organisme respectate care au pronunțat diverse opinii referitoare la condițiile socio-economice de la Roșia Montană, RMSERC dorește să ofere o platformă pentru examinarea transparentă a datelor existente, colectarea de noi date acolo unde este nevoie și comunicarea rezultatelor către public și către organismele interesate.

Descriere generală

Centrul de Cercetare Socio-Economică Roșia Montană (RMSERC) este o rețea de specialiști în domeniul socio-economic care colaborează în vederea evaluării științifice și profesionale a condițiilor socio-economice din Roșia Montană și din împrejurimile acesteia.

Scop

Să permită actorilor interesați din Roșia Montană să monitorizeze condițiile socio-economice din zonă și să preia controlul atunci când trebuie să ia decizii în acest sens.

Parteneri

Primăria Roșia Montană

Primăria Abrud

Asociația "Pro Roșia Montană" – Roșia Montană

Asociația Patronală Munții Apuseni

Universitatea "1 Decembrie 1918" (Alba Iulia)

Facultatea de Jurnalistică, Universitatea de Tibiscus, Timișoara

Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, UBB Cluj-Napoca

CSM - Centrul de Mediu și Sănătate Cluj-Napoca

Organizația Pro Dreptatea - Roșia Montană

Centrul de Resurse de Mediu și Sănătate Roșia Montană (RMEHRC)

CERT Apuseni

Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP)

Parteneriatul pentru dezvoltarea afacerilor (RMBD)

Parteneriatul pentru Patrimoniul Cultural Roșia Montană (RMCHP)

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)

Roșia Montană Watch

Comunitate

Cultură

Economie

Mediu

"Castele în aer – este atât de ușor să te refugiezi în ele. Și sunt atât de ușor de construit."

Henrik Ibsen

"Abuzăm pământul deoarece îl considerăm un bun care ne aparține. Atunci când vom considera pământul ca fiind o comunitate din care facem parte este posibil să începem să îl folosim cu dragoste și respect"

Aldo Leopold

Descriere generală

Roșia Montană Watch (RMW) este o rețea de actori interesați condusă de un ONG; toți acești actori interesați colaborează pentru a asigura accesul la informațiile care vor permite societății civile să urmărească re-dezvoltarea zonei miniere Roșia Montană.

Scop

Asigurarea faptului că Proiectul Roșia Montană se desfășoară în conformitate cu standardele românești, europene și internaționale conform angajamentelor asumate în procesul de Evaluare a Impactului asupra Mediului pentru RMP.

Viziune

În general este mai ușor să critici decât să construiești. Dar construirea necorespunzătoare servește numai nevoilor pe termen scurt, în cel mai bun caz, în timp ce criticile ne pot ajuta să construim bine.

Credem că societatea împreună cu toți actorii interesați, printr-o bună informare despre proiectele și activitățile fiecăruia se poate dezvolta durabil.

Partners:

Asociația EcoAbrud
Asociația Millenium Center din Arad,
Ovidiu Rom, București
Asociația ProRoșia – Roșia Montană
Youth Action for Peace (YAP) - România, Cluj-Napoca
Inițiativa Tinerilor, Arad
Ofensiva Tinerilor, Arad

Activitate

Roșia Montană Watch urmărește toate Angajamentele de Mediu, pentru Comunitate și Patrimoniul Cultural din cadrul Proiectului Roșia Montană.

Parteneriatul va depune eforturi pentru a se asigura că toate rețelele societății civile sunt pe deplin informate în legătură cu orice abatere de la angajamentele RMP, astfel încât societatea civilă să poată acționa în cunoștință de cauză în cazul în care se produc abateri.

Istoric

Roșia Montană Watch are la bază o condiție inițială pentru mulți dintre cei care participă la crearea sau care încheie parteneriate cu Proiectul Roșia Montană: aceea că Proiectul va avea la bază operațiuni moderne de minerit responsabil, complet diferite de practicile de minerit din trecut.

Motorul din spatele acestui program îl reprezintă echipa care a realizat Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) și vizita de studiu a ONG-urilor în zonă, în iulie 2006, după depunerea pentru consultarea de către public a Raportului Asupra Studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului pentru Proiectul Roșia Montană (concluziile acestei vizite se găsesc la www.yap.ro). În urma acestei vizite, cea mai mare parte dintre cele 21 de ONG-uri participante au ales să lucreze în parteneriat cu comunitatea locală, cu proiectul Roșia Montană și cu alte părți în vederea elaborării de programe pentru dezvoltarea pe termen lung, printre care și înființarea Roșia Montană Watch.

Compania răspunde deja acestei cereri începând cu primăvara anului 2007 crearea unui program online de acces la date cu privire la Mediu și Patrimoniul Cultural, aparținând firmei Wisutec din Germania.

Parteneriatul de Mediu pentru Minerit (EPMining)
Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP)
CERT Apuseni
Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană (RMBP)
Parteneriatul pentru Patrimoniul Cultural Roșia Montană (RMCHP)
Universitatea "1 Decembrie 1918", Alba Iulia

Descoperă Roșia Montană - Zona Istorică Protejată
Propunere de trasee turistice

Roșia Montană, Piața veche, în jurul anului 1926

ROȘIA MONTANĂ

DESCOPERĂ O MINĂ DE AUR VESTITĂ ÎN
EUROPA

Propus de:

Primăria Roșia Montană

sprijinit de:

Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP)

Parteneriatul pentru Biodiversitate Rosia Montana (RMBP)

Parteneriatul pentru Patrimoniul Cultural Roșia Montană (RMCHP)

CERT Apuseni,

Programul Vecin Bun Roșia Montană (RMGNP)

Design proiect: **MZC**

Foto copertă: **Anonim 1926**

photo credits: **Dan Palcu, Nuțu Groza**

Descoperă Roșia Montană

Zona Istorică Protejată

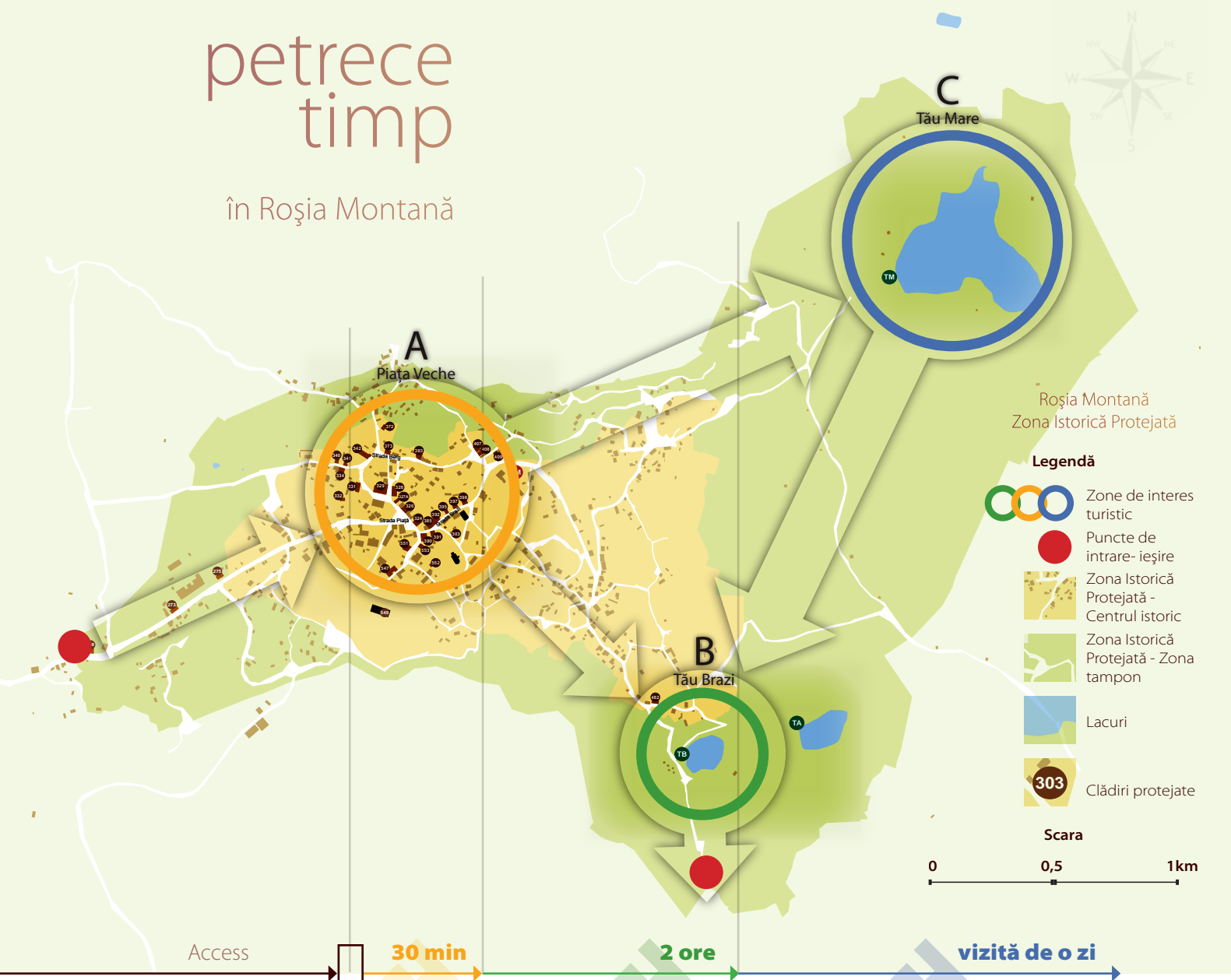
Propunere de trasee turistice

petrece timp

în Roșia Montană

Piața Veche

Tău Brazi

Tău Mare

Strada Brazi (Strada Siciliană)

Strada Berg

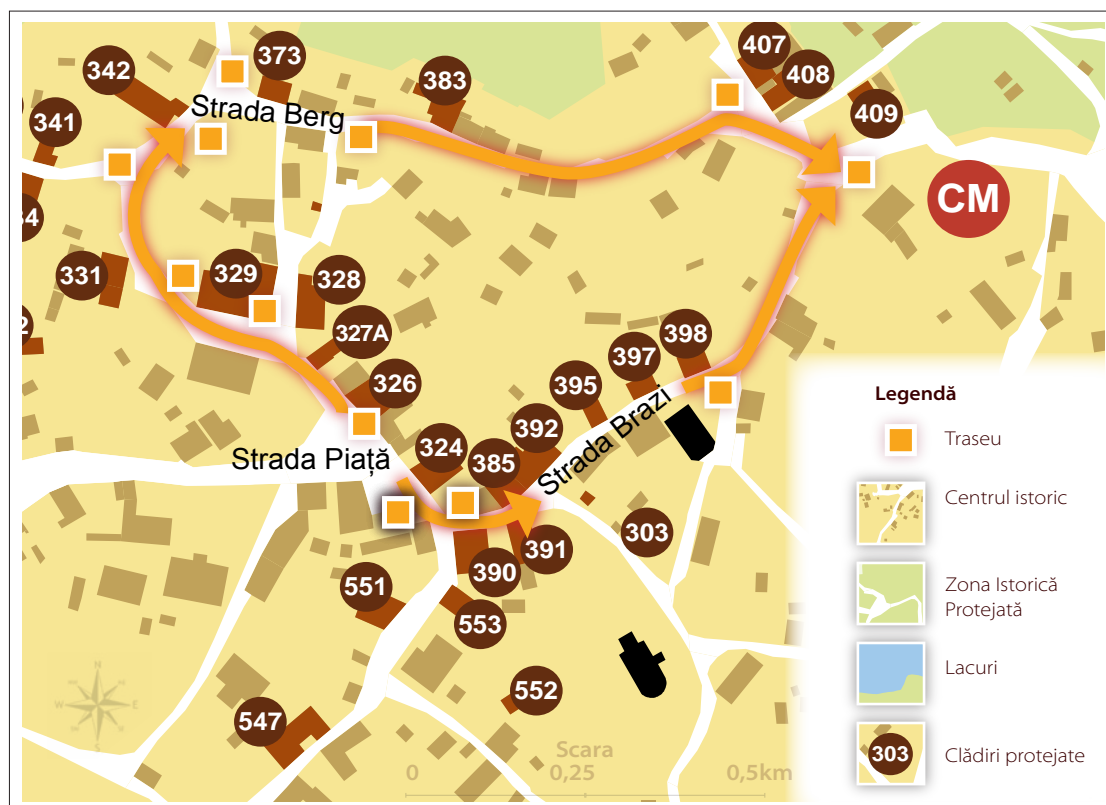

Clădire Monument, detaliu

descoperă piața veche

- o vizită de 30 de minute pentru a descoperi povestea unui orașel minier, așa cum era în sec. XIX

- clădiri monument istoric
- parc
- magazine
- parcare
- telefon
- punct de informare

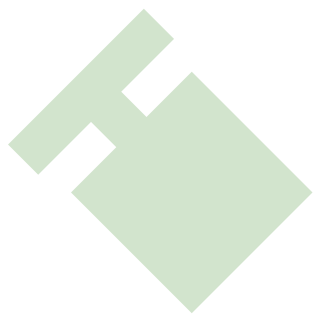
Zonă de picnic, pădurea Brazi

Tău Brazi

Zonă de picnic, Tău Brazi

descoperă tăurile

- o plimbare de 2 ore în împrejurimi pentru a descoperi un peisaj deosebit: o pădure de molid cu mici lacuri amenajate pentru activitățile miniere din sec. XVIII-XIX

- zonă de recreere
- facilități de picnic
- plimbare în pădure
- galeriile romane Cătălina Monulești

zone ușor de explorat

Drumuri de țară

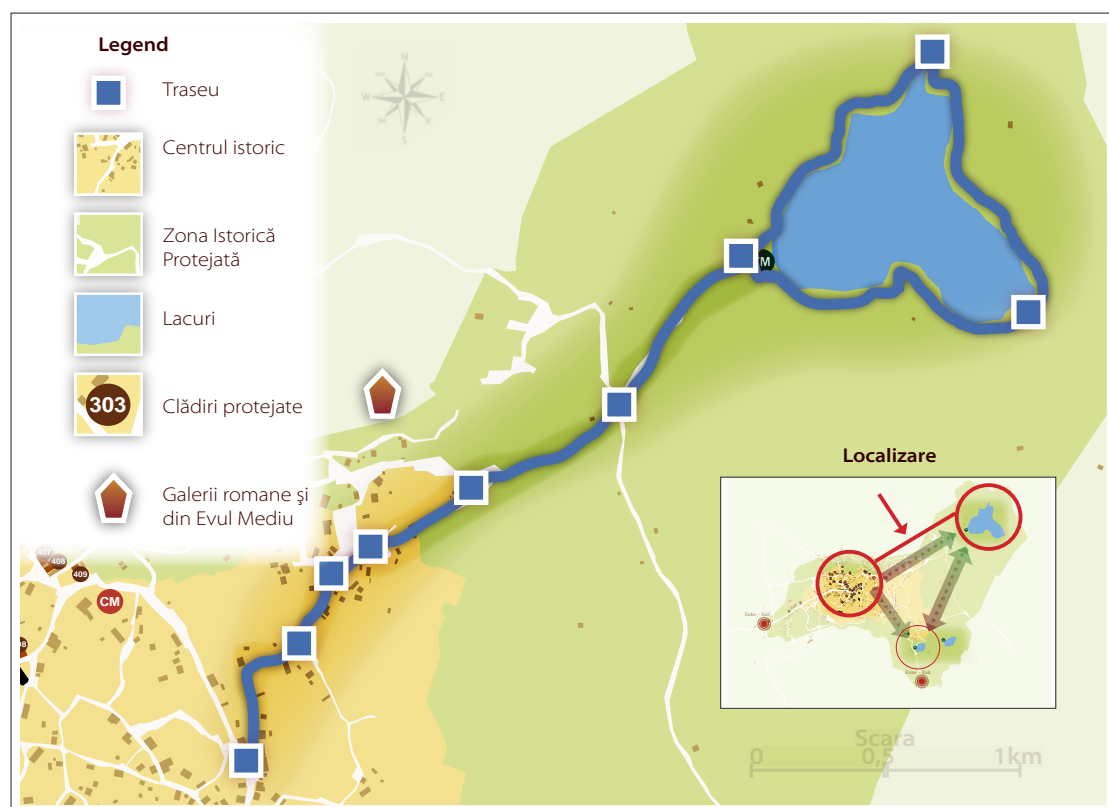
Tău Mare

descoperă Tău Mare

- o drumeție de o zi în împrejurimile Roșiei Montane, pentru a te bucura de un peisaj rural deosebit

- puncte de belvedere
- vedere panoramică asupra localității Roșia Montană
- lacul Tău Mare
- pârâul Foiș
- vechi galerii romane și medievale

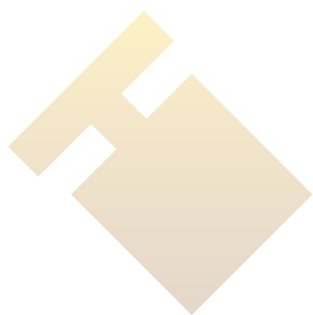
Mauri

străzi

și biserici

calea „maurilor” și descoperă calea bisericilor

- un traseu de 20 de minute pentru a vizita 3 biserici de confesiuni diferite, cunstruite în sec. XIX-XX.

- o plimbare de o oră, de-a lungul tradiționalelor ziduri de piatră din Roșița Montană, denumite local „mauri”.

- clădiri monument istoric
- parc
- magazine
- parcare

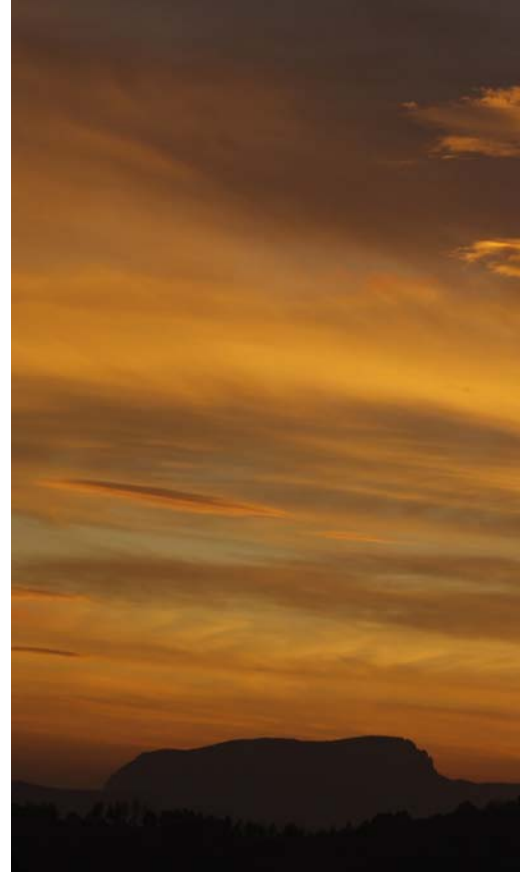

Tău Anghel

Platourile înalte

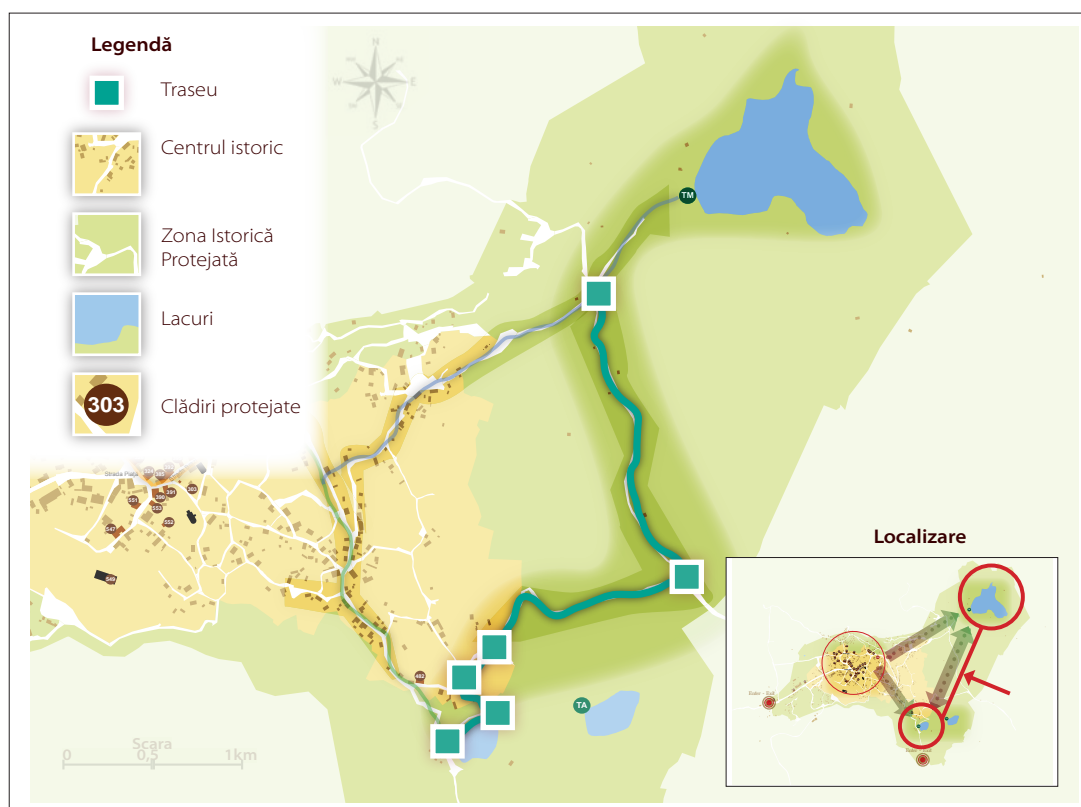
Asfințit cu silueta muntelui Vulcan

descoperă platourile înalte

- un **circuit de o zi**, puteți face o plimbare prin localitate cât și prin împrejurimi

- vedere panoramică a Roșiei Montane și a împrejurimilor
- puncte de belvedere
- pădurea Brazi
- lacuri: Tău Mare, Tău Brazi și Tău Anghel

infrastructura traseelor

panourile turistice sunt elementul central pentru ca traseele să fie funcționale:

- **panouri de prezentare**, sunt ca un povestitor, care într-o manieră directă și concisă, introduce vizitatorul în lumea vechii Roșii Montane.

Panourile de prezentare necesită un lung și susținut proces de documentare și creație. Cele mai multe vor conține informații istorice, și efortul cel mai mare va fi pentru a face poveștile scurte și interesante în același timp.

- **panouri de identificare**, marchează concis, un sit sau o zonă importantă. Panourile de identificare vor fi treptat înlocuite cu panouri de prezentare.

Panourile de identificare vor fi de asemenea folosite pentru a semnaliza turiștilor accesul în zonele protejate.

- **panouri de direcționare**, ghidează vizitatorii către cele mai importante situri din Roșia Montană.

- **panouri multi-direcționale**, ghidează vizitatorii către cele mai importante situri din Roșia Montană. Aceste panouri vor înlocui panourile de direcționare, într-o fază mai avansată a dezvoltării traseelor, pentru a preveni supraîncărcarea.

panouri auxiliare:

panouri de belvedere vor fi amplasate în punctele de belvedere pentru a ajuta turiștii să identifice cu ușurință elementele panoramice

panouri cartografice prezintă harta traseelor propuse, și vor fi concepute odată ce se vor stabili traseele

dezvoltarea traseelor

va fi realizată în trei faze

• faza unu a dezvoltării traseelor

A
Piața Veche

B
Tău Brazi

C
Tău Mare

• faza doi a dezvoltării traseelor

D
Platourile înalte

E
Calea maurilor

F
Calea bisericilor

• faza trei a dezvoltării traseelor- extinderea traseelor existente

Extinderi către viitorul muzeu, care va conține peste 7000 de artefacte

Extindere către zona protejată Piatra Corbului

Noi extinderi pentru zona cu galerii miniere antice și medievale și expoziția în aer liber de echipament minier

Noi extinderi pentru zona Tău Anghel

Extinderi către punctele de observare minei moderne Roșia Montană

Noi extinderi pentru a descoperi străzile adiacente

	Parteneri	RMEP	RMEHRC	RMBP	RMRFPPro	RMAPELL	RMEMPro	MRMP	CERT	RMEEdP	RMSPro	RMGNP	RMBDDPro	RMFVTPro	RMCHP	RMEIA	RMSERC	RMW
1	Agenția Națională pentru Sprijinirea Inițiativelor Tinerilor (ANSIT)								X									
2	Agraro Consult, București						X									X		
3	AMEC Earth & Environmental, UK						X											
4	Analist Service, București		X				X											
5	Arheoterra Consult, București														X			
6	ASAR Grup, Deva														X			
7	Asociația "Pro Roșia Montană", Roșia Montană	X	X						X			X	X				X	X
8	Asociația EcoAbrud, Abrud	X							X									X
9	Asociația Millenium Center din Arad								X									X
10	Asociația Patronală Munții Apuseni												X				X	
11	Biserica Greco-Catolică Roșia Montană											X						
12	Biserica Ortodoxă Corna											X						
13	Biserica Ortodoxă Roșia Montană											X						
14	Biserica Unitariană Roșia Montană											X						
15	Câmpeni – Casa de Cultură Avram Iancu din Campeni													X				
16	Centrul de Resurse de Mediu și Sănătate Roșia Montană (RMEHRC)																X	
17	Centrul Medical CliniMed, Alba Iulia		X															
18	Centrul Național pentru Cercetare Științifică (CNRS), Franța														X			
19	Centrul Regional pentru Prevenirea Accidentelor Industriale Majore (CRAIM), Cluj Napoca					X	X	X								X		
20	Centrul Român pentru Utilizarea Teledetecției în Agricultură (CRUTA), București														X			
21	Cepstra Grup, București															X		
22	CERT Apuseni	X	X	X	X	X					X	X	X	X			X	X
23	Clinica de Boli Profesionale, Cluj-Napoca		X															
24	Clubul de Cunoaștere a Pământului Porumbița Alba, Ciuruleasa	X																
25	CMS - Centrul de Mediu și Sănătate, Cluj-Napoca		X				X									X	X	
26	Colegiul Național "Avram Iancu", Câmpeni	X							X	X	X							
27	Cultul Creștin după Evanghelie Roșia Montană											X						
28	Cultul Penticostal Roșia Montană											X						
29	Dispensarul medical din Roșia Montană		X															
30	Evaluarea și Comunicarea Riscurilor, Cluj-Napoca		X															
31	Facultatea de Jurnalistică, Universitatea Tibiscus (Timișoara)																X	
32	Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, UBB Cluj-Napoca																X	
33	Fundația Centrul Național APELL pentru Managementul Dezastrelor					X												
34	GEI - Grupul Experților Independenți, București															X		
35	General Game, Alba Iulia														X			
36	Gifford, UK														X			
37	Grupul Școlar "Dr. Lazăr Chirilă" - Baia de Arieș	X																
38	Grupul Școlar "Horea, Cloșca și Crișan" - Abrud	X								X	X							

	Parteneri	RMEP	RMEHRC	RMBP	RMRFPPro	RMAPELL	RMEMPro	MRMP	CERT	RMEEdP	RMSPro	RMGNP	RMBDPro	RMFVTPro	RMCHP	RMEIA	RMSERC	RMW
39	Grupul Școlar Silvic din Câmpeni	X			X													
40	ICAS – Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Ocoalele Silvice din Cluj și Brașov			X	X		X									X		
41	ICPA - Institutul de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie, București															X		
42	Inițiativa Tinerilor, Arad								X									X
43	Institutul de Arheologie Sistemică, Alba Iulia														X			
44	Institutul de Sănătate Publică - "Prof. Dr. Leonida Georgescu"- Timișoara		X															
45	Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Ecologie Industrială (ECOIND), București		X				X	X								X		
46	Leaders Romania, București								X									
47	Lecupo Iași								X									
48	MedstarGroup ,Cluj-Napoca		X															
49	MINESA - Institutul de Cercetări și Proiectări S.A, Cluj-Napoca															X		
50	Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva														X			
51	Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia														X			
52	Muzeul Național de Istorie al României, București														X			
53	Muzeul Național de Istorie al Transilvaniei, Cluj-Napoca														X			
54	Muzeul Național de Istorie Naturală "Grigore Antipa",București			X														
55	MWH - Montgomery Watson Harza						X											
56	Neka Management Consulting				X													
57	NFI Gabriel Finance SA												X					
58	Ocolul Silvic Abrud RA				X													
59	Ocolul Silvic Alba Iulia (RomSilva)			X	X													
60	OCON Ecorisc, Turda		X			X												
61	Ofensiva Tinerilor, Arad								X									X
62	Organizația Ne-guvernamentală Pro Dreptatea, Roșia Montană										X	X				X		
63	Organizația Studenților de la Universitatea Babes-Bolyai din Cluj-Napoca								X									
64	Organizația Studenților de la Universitatea din Timișoara (OSUT)								X									
65	Ovidiu Rom, București								X									X
66	Parcul Național Retezat			X	X													
67	Parteneriatul de Mediu pentru Minerit (EPMining)		X			X												X
68	Parteneriatul de Mediu Roșia Montană (RMEP)		X	X	X	X	X		X	X	X		X		X		X	X
69	Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană (RMBP)	X			X		X		X									X
70	Parteneriatul pentru Dezvoltarea Afacerilor Roșia Montană (RMBDP)													X			X	
71	Parteneriatul pentru Patrimoniul Cultural Roșia Montană (RMCHP)								X	X	X						X	X
72	Parteneriatul Vecin Bun Roșia Montană (RMGNP)								X									
73	Prieteni și Parteneri România, Alba Iulia														X			
74	Primăria Abrud	X			X	X			X	X	X		X	X			X	
75	Primăria Baia de Arieș	X												X				
76	Primăria Bistra	X																

	Parteneri	RMEP	RMEHRC	RMBP	RMRFPro	RMAPELL	RMEMPro	MRMP	CERT	RMEdP	RMSSPro	RMGNP	RMDDPro	RMFVTPro	RMCHP	RMEIA	RMSERC	RMW
77	Primăria Brad													X				
78	Primăria Bucium	X							X	X	X			X				
79	Primăria Câmpeni	X							X	X	X							
80	Primăria Ciuruleasa	X																
81	Primăria Roșia Montană	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X		X	
82	Primăria Vadu Moșilor													X				
83	Primăria Zlatna													X				
84	Programul de Reîmpădurire Roșia Montană (RMRFPro)			X														
85	Roșia Montană Gold Corporation (RMGC)	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X		X	
86	Școala cu clasele I-VIII - Ciuruleasa	X								X	X							
87	Școala cu clasele I-VIII – satul Bucium	X								X	X							
88	Școala cu clasele I-VIII “Avram Iancu” - Abrud	X																
89	Școala cu clasele I-VIII “Nicodim Ganea” - Bistra	X																
90	Școala cu clasele I-VIII “Simion Balint” Roșia Montană	X										X						
91	Școala cu clasele I-VIII Câmpeni	X																
92	Școlile din Roșia Montană: Roșia Montană, Vârtoș, Cârpeniș, Gura Roșiei									X	X							
93	Societatea Caritabilă “Club Maria”												X					
94	Tefas Medprevent, Cluj Napoca		X															
95	Uniunea Studenților din cadrul Universității Tehnice din Cluj-Napoca				X													
96	Universitatea “1 Decembrie 1918”, Alba Iulia												X	X	X		X	X
97	Universitatea “Le Mirail” din Toulouse, Franța														X			
98	Universitatea Babes-Bolyai, Facultatea de Biologie și Geologie, Cluj Napoca														X			
99	Universitatea Babes-Bolyai, Facultatea de Științe ale Mediului – Centrul de Cercetări pentru Prevenirea Accidentelor Industriale Majore, Cluj-Napoca		X															
100	Universitatea Babes-Bolyai, Facultatea de Științe ale Mediului – Departamentul de Științe ale Pământului și Vieții, Cluj-Napoca		X					X										
101	Universitatea de Medicină și Farmacie “Iulia Hatieganu” – Catedra de Medicină a Muncii, Cluj-Napoca		X															
102	University of Reading, School of Human and Environmental Science, UK							X										
103	University of Wales – Institutul de Geografie și Științe ale Pământului, UK						X											
104	USPI – Unitatea de Suport pentru Integrare, Cluj-Napoca			X	X		X									X		
105	Visand, București															X		
106	VMP Integrated Environment, București															X		
107	Wildlife Management Consulting, Hunedoara			X														
108	Wisutec, Germany						X											
109	Youth Action for Peace (YAP) - Romania, Cluj-Napoca								X									X

**Declarație de asumare a calității de membru al Parteneriatelor și
Programelor de Dezvoltare Durabilă pentru zona Roșia Montană
(RMSDPPs)**

Subscrisa, _____

_____

declar prin prezenta că suntem partener ai

_____

Parteneriatelor sau Programelor de Dezvoltare Durabilă pentru zona Roșia Montană
(RMSDPPs).

Suntem de acord să fim parteneri ai organizației menționate mai sus pentru a sprijini și încuraja, transparent și profesional, Dezvoltarea Durabilă a Zonei Roșia Montană pentru bunăstarea continuă a comunității acesteia, într-o manieră reciproc agreată cu ceilalți parteneri, inclusiv autoritățile locale.

De asemenea, prezenta Declarație va fi interpretată ca fiind acordul nostru în ceea ce privește menționarea denumirii noastre de către toți partenerii noștri, în cadrul oricăror documente publice utilizate pentru a comunica Programele și Parteneriatele în cadrul cărora avem statutul de colaboratori.

În situația în care vom dori să ne retragem din acest/aceste parteneriate/ vom notifica acest lucru prin comunicarea unui document oficial în acest sens, către toți partenerii noștri.

Nume: ..... Data: .....

Semnătura: .....

Ștampilă: .....